

ANKARA'NIN TREKKİNG ROTALARI

**ÇAMLIDERE - ÇUBUK - GÜDÜL
NALLIHAN-BEYPAZARI - KIZILCAHAMAM**

YAYIMLAYAN
T.C. Ankara Valiliği
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

EDİTÖR
Doğan ACAR
İl Kültür ve Turizm Müdürü

PROJE KOORDİNATÖRLERİ
Elif ÖZKAN, Kudret CABILAR

PROJE HAZIRLAYAN
Ersin DEMİREL www.ersindemirel.blogspot.com

PROJE ORTAKLARI
Orman ve Su İşleri Bakanlığı 9. Bölge Müdürlüğü
Ankara Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü

PROJE İŞTİRAKÇİLERİ
Çamlıdere Belediyesi
Çubuk Belediyesi
Güdül Belediyesi
Nallıhan Belediyesi
Beypazarı Belediyesi
Kızılcahamam Belediyesi

FOTOĞRAFLAR
Ersin DEMİREL

GRAFİK TASARIM ve BASKI
Hazar Reklam 0312 3412206

İletişim
Anafartalar Cad. No.65 Ulus, ANKARA/TÜRKİYE
Tel: +90 312 3108787 +90 312 3100342
Email: iktm06@kulttur.gov.tr- www.ankarakultur.gov.tr
www.ankaratrekkingrotalari.com

Türkçe Birinci Baskı Ocak 2017

İÇİNDEKİLER

- 1- Giriş
- 2- Ankara: Anadolu'nun Kavşak Noktası
- 3- Ankara Yürüyüş Rotaları
 - a. Yürüyüşçüler İçin Önemli Uyarılar
 - b. Yürüyüş Zorluk Dereceleri
- 4- Çamlıdere: Yeşil Sığınak
- 5- Çubuk: Doğaya Yolculuk
- 6- Güdül: Doğanın Mucizesi
- 7- Nallıhan: Tarihin Gülümseyen Yüzü
- 8- Beypazarı: Geçmiş Zamanın Aynası
- 9- Kızılcahamam: Şifalı Suların Başkenti
- 10- Önemli Telefonlar
- 11- Bilgi ve Yerel Rehberlik
- 12- Kaynakça

Bütün yayın hakları saklıdır. Rehberde yer alan yazılar ve görseller; telif sahibinin izni alınmadan kısmen veya tamamen basılamaz ve çoğaltılamaz. Kaynak gösterilmeden kesinlikle alıntı yapılamaz. Rehber kitapta geçen yürüyüş rotaları mutlaka bölgeyi bilen bir rehber veya alan kılavuzuyla birlikte gezilmelidir. Aksi takdirde oluşabilecek tüm sorumluluklar gezginin kendisine aittir. Yayınlanan GPS koordinatları sadece bilgilendirme amaçlıdır. Uydu sinyalleri ve/veya matbaa hataları sebebiyle oluşabilecek durumlardan yayımcı sorumlu tutulamaz.

EDİTÖRDEN

Ankara Anadolu'nun kavşak noktası, doğal güzellikleri ve biyolojik çeşitlilikleri gibi birçok gizli kalmış zenginliği birarada barındıran bir başkenttir. Özellikle büyük kentlerdeki doğaya uzak yaşam insanları doğa özlemi duymaya sevk ediyor. Öyle çok uzaklara gitmeye de gerek yok. Başkent Ankara'nın özellikle kuzeyi ve buradaki ilçeler Karadeniz iklimi özelliklerini göstermekte ve trekking yapmaya çok elverişli tabiat harikalarıyla doludur. Keşfedilmemiş birçok orman, gölet, yürüyüş yolları gezginleri beklemektedir.

Bu projenin amacı Ankara'da daha önce trekking rotaları ile ilgili bir çalışma yapılmaması, acentalara ve gezginlere yönelik böyle bir kaynağa ihtiyaç duyulmasıdır. Bu çalışmada toplam 44 yeni rota belirlenmiş, daha önceden belirlenen 70 rota da eklenmiştir. Buralardaki yürüyüş parkurları açılmış ve bilgilendirme levhaları konulmuştur.

Çamlıdere yeşil bir sığınak, Çubuk doğaya yolculuk, Gündül ilçesi de birçok doğanın mucizesini içinde barındırmaktadır. Nallıhan ilçesi tarihin gülümseyen yüzü, Beypazarı geçmiş zamanın aynası ve Kızılcahamam şifalı suların merkezidir. Bu ilçeler gerçekten görülmeye değer zenginliklere sahiptir. Bu kitapta da bu güzellikler ortaya çıkarılmaya çalışılmış, gözler önüne serilmiştir.

Kitapta ilçelerin turizm değerlerine de vurgu yapılmış, doğaseverler ve gezginlere bir rehber niteliğinde olması amaçlanmıştır. Titiz bir çalışma sonunda profesyonel bir ekiple hazırlanan Ankara'nın trekking yolları, gezginlere iyi bir kılavuz olup Ankara'ya büyük katkı sağlayacaktır. Gezinler için bir başucu kitabı olacak ve belirlenen birçok rota yeni destinasyon olarak önümüze çıkacaktır.

Karagöl Tabiat Parkı'nda Sonbahar-Çubuk

GİRİŞ

Kültür Turizmi, insanın yeni şeyler keşfetme ve merak arzusundan doğar. Gezginseler, gizemli bir şeylerin üzerindeki perdeyi aralamak, geçmişlerinde kalmış bir yerlere geri dönmek ya da beklenmedik bir şeylerle karşılaşmak için yolculuk ederler. Günümüz kültür turizmi anlayışında farklı kültürlerin mirası ile tanışmak ve kaynaşmak, gezginin duygu ve düşüncelerine yeni ufuklar açmaktadır. Tarihsel

ve kültürel çekiciliğe sahip mekanlar, kültür gezginlerini farklı doğal alanlarda, farklı tarihsel geçmişlerin izlerinde ve farklı kültürlerdeki anlam arayışına eşlik etmektedir. Kültür turizminin gücü, onların bu beklentilerini karşılayabilen doğal/tarihsel mekanları öne çıkarmaktadır.

Kültür Turizmi olgusunun alt kategorilerinden biri olan alternatif turizm etkinlikleri listesindeki 'Tematik Kültür Rotaları' ve 'Doğa Yürüyüş Yolları', son yıllarda gezginlerin tercih ettiği

tatil seçeneklerin başında geliyor. Mega kentlerin ve yoğun iş temposunun insanları bunalttığı günümüzde doğaya kaçış, yaşamın tadına varmamızı sağlıyor.

İngilizcede Trekking, doğada yapılan yürüyüşlere genel olarak verilen isimdir. Trekking özellikle doğanın yakından görülerek, detaylı incelenerek, sürekli güç sarf edilerek, irade gösterilerek yapılan bir yürüyüş ve keşif aracı olduğu için insan dayanıklılığının test edilmesidir aynı zamanda.

Fransız antropolog ve sosyolog David LE BRETON, 'Yürümeye Övgü' kitabında yürüyüş eylemini şöyle tanımlıyor; 'Yürüyüş dış dünyaya açılmadır. İnsanı mutlu yaşam duyguları içinde yeniden oluşturur. İnsan bazen yürüyüşten değişmiş olarak döner ve çağdaş yaşamlarımızda ağır basan ivediliğe boyun eğmekten çok zamanın keyfini çıkarmaya eğilimli hisseder. Yürümek soluklanmamızı, duyularımızı keskinleştirmemizi, merakımızı yenilememizi sağlar. Yürüyüş

çoğu zaman insanın kendi içinde yoğunlaşmasını sağlayan bir dönecektir.

İnsan geçen zamanın tadını çıkarmak, yolun sonunda kendisini daha iyi hissedebilmek, yabancı yerleri ve yüzleri keşfetmek, anlam ve duyumsallık açısından tükenmez bir dünyayı bedeniyle iyice tanımak ya da sadece önünde bir yol olduğu için yürür. Yürümek aslında yaşamın o kendine özgü zamanını bulmaktadır.....'

İnsanlar tekdüze bir yaşam sürdürdükleri büyük kentlerden, doğaya dönüyorlar artık. Günümüzde 'deniz-kum-güneş' tatil seçeneğinin yanı sıra hafta sonu ya da uzun soluklu yürüyüş programlarının yer aldığı tatil biçimleri giderek yaygınlaşıyor. 2014 yılı verilerine göre dünyada 1.2 trilyon dolarlık turizm harcamaları içinde doğa turizminin payı 400 milyar dolar civarında. Söz konusu 400 milyar doların 263 milyarı ise macera düşkün gezginlerin yaptığı harcamalardan oluşuyor. Dünyada turizm sektörü yıllık %4-7, doğa ve macera turizminin ise %20-30 büyüme gösterdiğini belirtirsek, alternatif turizmin (geleneksel ve klasik kitle ve şehir turizmine seçenek amacıyla oluşturulmuş, yeni turistik ürünlerin bir araya getirilmiş olduğu turizm çeşidi) önemini vurgulamış oluruz.

Günümüz alternatif turizm anlayışının en güzel örneği, son yıllarda bütün dünya ülkelerinde artan ve giderek önem kazanan tematik kültür ve doğa yürüyüş yolları. Söz konusu bu rotalar, kültürel bir tema üzerine kurgulanmış, tarihte belirli bir amaç adına kullanılmış eski yolların veya doğal güzelliklerle bezenmiş bölgelerin turizme kazandırılması anlayışla ortaya çıkmış.

Pek çok insanın rağbet ettiği dünya genelindeki en ünlü yürüyüş rota örneklerini **Avrupa kıtasında** St. James Yolu-Fransa/İspanya, GR20-Fransa, Haute Yolu-Fransa/İsviçre, Mont Blanc Turu-İtalya/Fransa/İsviçre, *Kral Yolu-İsveç*, Wildkirchli Yolu-İsviçre, North Devon Coast Patikası-İngiltere; **Amerika kıtasında** İnka Trail-Peru, Torres del Paine-Şili, Monte Fitzroy-Arjantin, Darien Gap-Panama, The Narrows Trail-ABD, Appalachian Trail-ABD/Kanada, American Discovery Trail-ABD, *Pasific Crest Trail-ABD*, *Continental Divide Trail-ABD*, Buz Devri Trail-ABD, Havasu Kanyonu-ABD, Crow Pass Trail-ABD; **Asya ve Okyanusya kıtalarında** ise *Büyük Himalaya Trail*- Keşmir/Hindistan/Nepal/Bhutan/Tibet, Everest Base Kampı-Nepal, Annapurna Turu-Nepal, Hint Himalayaları-Hindistan, Baltoro Buzulu ve K2-Pakistan, Batı Yakası Par-

kuru-Çin, İsrail Ulusal Trail-İsrail, Overland Trail-Avustralya, Routeburn Trail-Yeni Zelanda, Pays Dogon-Mali olarak sıralayabiliriz. Bu rotalar içerisinde St. James Yolu'nun (Aziz Yakup Yolu) (İspanyolca El Camino de Santiago, Fransızca Chemin de Saint-Jacques-de-Compostelle), her yıl yaklaşık 8 milyon kişi tarafından ziyaret edildiğini belirtelim.

Ülkemizdeki yürüyüş rotaları listesinin üst sıralarında yer alan Likya Yolu, St. Paul Yolu, İstiklal Yolu, Hitit Yolu, Karya Yolu, Frig Yolu, Yenice Ormanları, Küre Dağları Milli Parkı, Kaçkar Dağları Milli Parkı, Ağrı Dağı Milli Parkı, Aladağlar Milli Parkı, Sarıkamış Sarıçam Ormanları ve Allahuekber Dağları Milli Parkı vb gibi güzergahlar; yerli ve yabancı doğaseverler tarafından yürünmektedir.

Eski göç, katır, değirmen, pazar, ticaret vb yolların kullanıldığı ve bunların doğal ve tarihi değerlerle bezendiği söz konusu yürüyüş rotaları; bölgeleri bir çekim merkezine dönüştürüp özgün kimlik ve özelliklerini öne çıkararak ulusal/uluslararası turizm rekabetinde o mekanları ön sıralara taşımaktadır.

Tematik kültür ve doğa yürüyüş yollarının bir diğer uygulama amacı ise turistlerin bir yere bağlı kalması yerine, ilgisini çekecek birçok seçeneğin birlikte sunulması sonucu ekonomik anlamda daha fazla zaman ve para harcamasını sağlamaktır. Aynı zamanda yerel farkındalığın yaratılarak doğal/tarihsel tüm değerlerin korunması ve sahip çıkılması bilincinin yaygınlaştırılması ön görülmektedir.

Rocky Mountains National Park-Kanada

ANKARA

ANADOLU'NUN KAVUŞAK NOKTASI

Anıtkabir-Ankara Merkez/Ayça ÖĞRETMEN

Anadolu Yarımadası'nın merkezine konumlanmış olması nedeniyle önemli bir yerleşim yeri olan Ankara, pek az kentin yaşadığı değişime tanıklık etmiş. Bayezid ile Timur'un uğruna savaştığı kent, Roma döneminde garnizon, Selçuklu devrinin sonundaki karışıklıkta ise önemli bir özerk örgütlenme merkezi olmuş. Osmanlı döneminde sükunete erişmiş, ardından küçük bir kasabayken Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti ilan edilmiş.

Zamanın durduğu bu coğrafya, ilkel çağlardan bugüne insanoğlunun ilgisini çekmeyi başarabilmiş. Türkiye'nin kültür, sanat, bilim ve turizm merkezlerinden biri sayılan Ankara'yı Frigler kurmuş. Galatların 'çapa' anlamında Ankyra ismiyle andığı kent günümüze değin Lidya, Pers, Makedon, Galat, Roma, Selçuklu, Beylikler, Bizans, Moğol, Osmanlı gibi birçok kültürü barındırmış topraklarında.

Bir yandan modern hayata göz kırparken geleneksel olanla bağlarını hiçbir zaman koparmamış Ankara. Tiftik keçisi, kedisi, tavşanı, Gölbaşı sevgi çiçeği, çiğdemi, armudu, Kalecik Karası üzümü gibi simgeleriyle bağrında sakladığı hazineleri bir bir ortaya seren kent, gezginleri kendine çekmiş her daim. Ankara il sı-

nırlarında tarih turuna çıkacak olanların ilk adresi, memleketin dört bir köşesinden eserlerin sergilendiği Anadolu Medeniyetleri Müzesi olmalıdır. Dünyanın sayılı müzeleri arasında yer alan ve Anadolu Yarımadası'ndan elde edilen arkeolojik eserlerin sergilendiği mekan, Altındağ ilçesinde bulunmaktadır. İlin diğer kayda değer müzeleri arasında Cumhuriyet Müzesi, Gordion Müzesi, Roma Hamamı Açık Hava Müzesi, Etnografya Müzesi vb yer almaktadır. Atatürk'ün kabrinin bulunduğu Anıtkabir, Ankara Kalesi, Kalecik Kalesi, Augustus Tapınağı, Roma Hamamı, Roma Tiyatrosu, Julianus Sütunu, Gordion, Juliopolis ve Parnasos öğren yerleri, Kayabaşı Mozaigi, Alicin Manastırı, Suluhan- Zağfiran (Safran) ve Kurşunlu hanları vb gibi tarihi eserler; bir başka zamanın hikayesini anlatır gezginlere. İnanç turizm için ise Hacı Bayram, Ahi Elvan, Kocatepe, Ağaç Ayak, Ahi Yakup, Aslanhane, Alaaddin, Karacabey, Çiçeklioğlu, Cenab-ı Ahmed Paşa, Çiçekçioğlu camileri ile pek çok türbeyi gezebilirsiniz.

Osmanlı-Türk sivil mimari ev örneklerinin bulunduğu Ankara merkez, Ayaş, Beypazarı, Güdül, Çamlıdere ilçe sokakları, birer açık hava müze niteliğindedir.

Her sokağın başında durup solumlursanız, sizi etkileyecek farklı bir öykü ve görüntüyle karşılaşabilirsiniz. Jeotermal değerler bakımından çok zengin kaynaklara sahip olan Anadolu coğrafyasında kaplıcalar, çok eski çağlardan beri kullanılmaktadır. Birçok hastalığa iyi gelen ılıcalarıyla termal turizmin gözde mekanları arasında olan ve ünü ülke geneline yayılan Ankara'da Ayaş, Güdül, Haymana, Kızılcahamam, Çubuk kaplıcalarından faydalanabilirsiniz. Kış mevsiminin tadını çıkarmak isteyen kayak severler ise Elmadağ Kayak Merkezi'nden yararlanabilirler.

175 tanesi endemik, 960 farklı

bitki türünün bulunduğu Ankara coğrafyası, doğa turizmi açısından iddialı bir sunucu konumunda. Sakarya Meydan Muharebesi Tarihi ve Soğuksu milli parkları; Aluçdağı, Çamkoru, Eğriova Göleti, Karagöl, Kartaltepe, Sorgun Göleti, Şahinler, Tekkedağı tabiat parkları; Asarlık Tepeleri Tabiat Anıtı; Çamlıdere-Kızılcahamam Jeoparkı; Asartepe, Bayındır, Çubuk 1-2, Kesikköprü, Kurtboğazi, Sarıyar baraj gölleri; Hacılar ve Uyuzsuyu şelaleleri Ankara doğal güzellikler listesinin en başlarında yer alıyor. Çöl Gölü, Mogan Gölü, Kızılcahamam ve Çamlıdere ormanları, Kavaklı Dağı, İnözü Vadisi, Sarıyar Barajı gibi alanlar ise kuş gözlem meraklılarını bekliyor.

Kargamış Tableti-Anadolu Medeniyetleri Müzesi

Kızılırmak-Kalecik

Julian Sütunu-Ankara Merkez

Develioğlu Köprüsü-Kalecik

Sivil Mimari-Nallıhan

Ankara Saat Kulesi

Augustus Tapınağı ve Hacı Bayram Üli Cami

Ankara Kalesi

Çalkaya ve Kaletepe-Kızılcahamam

ANKARA YÜRÜYÜŞ ROTALARI

Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile Ankara Kalkınma Ajansı'nın projelendirdiği 'Ankara'nın Trekking Rotaları' çalışması (Trekking sırt çantalı ve uzun mesafeli, Hiking ise günübirlik yürüyüş parkurlarını içerdiği için kavram karmaşasına yer vermemek adına bundan sonraki bölümlerde 'Yürüyüş Rotaları' ibaresi kullanılacaktır); Çamlıdere, Çubuk ve Güdül ilçelerini kapsamaktadır. Elinizdeki rehber kitapta ayrıca, Ankara Kalkınma Ajansı tarafından önceki yıllarda

hayata geçirilen Nallıhan (Nallıhan'da Kırsal Turizm: Doğa Yürüyüş Parkurlarının Belirlenmesi, İyileştirilmesi-TR51/11/TUR/0020) ve Beypazarı (Alternatif Turizmde Beypazarı-TR51/15/SÜR/0004) yürüyüş rotalarına kısaca yer verilmiştir. Böylesine ayrıntılı bir yürüyüş rehberi kitabında, Ankara yürüyüş parkurlarının önemli bir bölümünün bulunduğu Kızılcahamam ilçesinin yer almaması büyük bir eksikliktir. Bu nedenle son bölüme, sadece liste şeklinde olsa da Kızılcahamam Yürüyüş Rotaları eklenmiştir.

Anadolu Yarımadası'nın tam ortasına konumlanan Ankara ilinin sınırları, boyu 2000 metrelere uzanan dağların arasındaki bozkırlara yayılmaktadır. Şehrin özellikle kuzey ve kuzeybatı bölgeleri ise Köroğlu Dağları'nı renklendiren orman örtüsüyle sarmalanmıştır. İşte Ankaralıların hafta sonlarını yürüyüş yapıp temiz hava soluyarak geçirebilecekleri alımlı doğa parçaları, özellikle Çamlıdere, Çubuk, Güdül, Beypazarı, Kızılcahamam, Nallıhan ilçelerinde görülebilmektedir. Kendine has iklim yapısı ve coğrafi çeşitliğiyle bu bölge, doğaseverleri heyecanlandıracak ayrıntılar sunar. Baharın

ilk solukları hissedildiği günlerde, bütün bir kış toprak altında beklemenin sabırsızlığıyla öbek öbek açan envai çeşit çiçek ve giderek yeşillenen orman örtüsü karşılar konuklarını. Karları yeni erimiş zirvelerin yamaçlarındaki engin çayırkıllıkları ilk önce sarıçigdemler renklendirir. Sonra kırmızı gelincikler başta olmak üzere rengarenk bitki türleri ortalığı şenlendirir ve göz alabildiğine uzanan tepelerin düzlüklerindeki yaylalar hareketlenmeye başlar. Ankara bozkırlarını sarı sıcak yaz mevsimi bastırdığında, sık ağaçların gölgelendirdiği serin orman yolları doğaseverler için bir sığınaktır. Bu dönemde yürüyenlere, her adımda kekiklerin çevreye mis gibi yayılan kokuları eşlik eder. Soluklanıp doğayla bütünleşeceğiniz mola yerleriniz ise kristal berraklığındaki göl/gölet kıyılarıdır. Jeopark ve fosil ormanlarında doğanın heybeti karşısında saygıyla eğilirken, tepelerin ardında yükselen güneş huzmeleri ve gökyüzünde dans eden bulutların göllerdeki yansımaları fotoğraflayabilirsiniz. Sonbaharla birlikte Ankara'nın kuzeyi, yeryüzündeki tüm renk tonlarını ormanlarda toplayarak bambaşka bir görünüm kazanır. Tanımsız bir renk harmonisine dönüşen panorama, toprağa serilen kuru yapraklar, ağaç dip-

rinde kendini gösteren mantarlar, yaylacıların ‘kalk gidelim çiçeği’ ismini verdiği mor çiğdemler yarenliğinde doyumsuz yürüyüşler yapılırdı. İnsanın içini ürperten kış aylarında yürüyüş etkinlikleri azalsa da, bembeyaz tepelerde ayak izi bırakarak zirvelere tırmanmak doyumsuz bir keyiftir.

Başkent Ankara’nın kuzey/kuzeybatı bölgesi sadece doğal güzellikleriyle değil tarihi zenginlikleriyle de dikkat çekmektedir. Özellikle Geyve-Taraklı (Sakarya)-Göynük-Mudurnu

(Bolu)-Nallıhan-Beypazarı-Güdül-Ayaş (Ankara) hattındaki ‘İpek Yolu Koridoru’, gezginleri geçmiş zamanlara götüren tarihi eserlerle bezenmiştir. İpek Yolu’nun Anadolu hattındaki önemli güzergahlarından biri olan bu rotada, eski Osmanlı-Türk sivil mimari örnekleri, kervanların uğrak mekanları hanlar, tarihi ahşap camiler, Nallıhan Juliopolis ve Güdül Mzinos antik yerleşimleri, Beypazarı/Çamlıdere/Güdül/Kızılcahamam kaya mezar ve yerleşkeleri görülebilir.

İpek Yolu

Asur Ticaret Kolonileri döneminde yapılan, Hititler tarafından kullanılan, Lidya döneminde ‘Kral Yolu’, daha sonra ise ‘Roma Yolu’/‘Bizans Yol Ağı’/‘Hac Yolu günümüzde ise Anadolu’nun birçok yöresinde ‘Ulu Yol’ olarak anılan askeri ve ticari yol; Ortaçağ’da İpek Yolu ismini almıştır. Bir zamanlar Çin’den yola çıkan ve ipek, baharat, bal, cam, fildişi, kıymetli taşlar, kürk, tahıl ve yağ gibi ürünler taşıyan kervanlar, Avrupa kıtasına ulaşmak için Anadolu coğrafyasını kullanıyorlardı. Asya ile Avrupa kıtalarını ticari ve kültürel anlamda birbirine bağlayan yol, ilk zamanlar suyun bol olduğu vadilerde ilerliyordu. Daha sonra güvenliği sağlamak amacıyla kırsal alanlarda kurulan ve kalın duvarlarıyla kaleye benzeyen han ve kervansaraylar inşa edildi. 11-14. Yüzyıllar arasında Akdeniz dünyası ve Doğu arasında geçişi sağlayan İpek Yolu’nun Anadolu üzerinden geçiyor olması, yaşadığımız toprakların kültürel ve ekonomik anlamda zenginleşmesine önemli bir katkı sağlamıştır. Günümüzde güzergâh konusunda çeşitli söylemler olsa da; Çin, Pamir Platosu, Afganistan, İran, Gaziantep, Antakya Limanı ve İtalya ana rotanın omurgasını oluşturmaktadır. Devletlerarası ilişkilerin ve ticaretin gelişmesiyle ana rotaya zaman içerisinde yeni güzergâhlar eklenmiştir.

Ankara Yürüyüş Rotalarının arazi çalışması sürecinde projenin ana eksenini oluşturan Çamlıdere, Çubuk ve Güdül ilçelerinde eski patikaların peşine düştük. Göç ve tarihi yolları araştırmamız esnasında bölgedeki İpek Yolu’ndan sonra en önemli eski güzergahın ‘Tiftik Yolu’ olduğunu keşfettik. 1900’lü yılların başlarında Beypazarı ve Güdül yöresinin en önemli geçim kaynaklarından biri olan tiftik yünü, zengin ağaların simsarlığında Zonguldak iline taşınmaktaydı. Okkası 5 kuruşa katırlara yüklenen tiftik, üç günlük uzun bir yolculuk sonucu Beypazarı-Uruş-Sağar-Ayvalı-Aluçlar Arası-Karasu-Kürt Yaylası-Tepe Yaylası-Yılanlı Köyü-Hatimoğlu Mandırası-Peçenek-Dörtkonak-Tatlak Yaylası-Aktaş-Kazan-Gerede-Mengen-Devrek üzerinden Zonguldak limanındaki vapur ambarına götürülürdü. Söz konusu rotanın Güdül güzergahı ise Yeşilöz-Yelli-Sorgun-Akkaya Yaylası-Peçenek hattını izlemekteydi. Rotanın Tepe Yaylası-Tatlak Yaylası arasındaki güzergahın, Çamlıdere ilçe sınırlarından geçiyordu. Biri Güdül-Çamlıdere ilçe sınırındaki Tamış Deresi’nde olmak üzere rota boyunca pek çok han yer almaktaydı. Ankara ilinin simgelerinden biri olan Tiftik geçişin-

den elde edilen yün, daha sonra gemilere yüklenerek Rusya’ya ihraç edilirdi o dönemde.

Beypazarı, Güdül ve Çamlıdere ilçelerinde yaşayan eski kuşaktan öğrendiğimize göre, tiftik keçisi üretiminin azalması ve yün ticaretinin bitmesiyle birlikte Tiftik Yolu rotası sonraki yıllarda ‘Geredeci Yolu’ ismiyle anılmaktadır. Ankara kuzey ve kuzeybatı ilçeleri, 1950’lerden sonra Gerede ilçesinde kurulan büyük panayıra üzüm, armut vb gibi ürünler götürür ve karşılığında çeşitli ihtiyaç maddelerini tedarik ederlermiş. Bugün bir bölümü kapanan veya üzerinden yeni yollar geçen rotanın çok az kısmında eski patikaların izine rastlanmaktadır.

Bölgedeki bir diğer önemli eski yol ağı ise Beypazarı, Çamlıdere ve Güdül köylülerinin kullandığı Ankara rotasıdır. Adı geçen ilçe köyleri geçmiş dönemlerde Sincan ve Ankara merkeze harhalla (bir çeşit eski testere) kesilen kalas, odun, çıra götürüp karşılığında tuz, şeker, çay gibi temel tüketim maddelerini mübadele ederlermiş. Çamlıdere yöresi sakinleri Yolcualuç-Merkepağacı-Elören-Başören-Kazan güzergahını kullanarak at ve katırlarla Ankara’ya ulaşırlarmış.

Bölgedeki incelemelerimizde keşfettiğimiz eski yolları projenin içeriğine dahil ederken, rahat ulaşılabilirlik ve kolay yürünebilirlik kıstaslarını göz önüne aldık. Aynı zamanda Ankara Seyahat Acentelerinin hafta sonları yoğun bir şekilde kullandıkları gününbirlik parkurlara kitabımızda yer verdik. Haritalarla desteklenen ve Coğrafi Pozisyon Sistemi (GPS) koordinatları alınan Çamlıdere ilçesinde 17, Çubuk ilçesinde 16, Gündül ilçesinde 11 yürüyüş rotasının ayrıntılarını www.ankarakultur.gov.tr ve www.ersindemirel.blogspot.com internet sayfalarında bulabilirsiniz.

a) Yürüyüşçüler İçin Gerekli Öneri ve Uyarılar

- Yürüyüş sporunun asla bir yarışma olmadığını bilerek yola çıkmalısınız. Ne kendinizle ne de bir başkasıyla yarışın. Özgürleşmek ve doğayla uyum içinde olmak adına yola koyulduğunuz sakın unutmayın. Siz bir yarışmacı değil, sağlıklı spor yapan ve doğal güzellikleri keşfeden bir gezginsiniz.
- Yanınıza bölgeyi bilen bir rehber alın.
- Eğer yalnız yola çıkacaksanız, parkurlar özelinde önceden bilgi edinerek yürüyece-

Çamkoru Tabiat Parkı'nda
Kamp-Çamlıdere

ğiniz güzergahın kendinize uygun olup olmadığını belirleyin. Yola çıkmadan kötü sürprizlerle karşılaşmamak için, hava durumunu mutlaka kontrol edin.

- Yağışlı aylarda tüm parkurların çamur olabileceğini hatırlatmak isteriz. Ormanlık alanların güneş görmeyen kısımları özellikle sabah saatlerinde nemli olacaktır. Tozlu kullanabilirsiniz.
- Bol su tüketin. Su açısından tüm güzergahlar, yeterinden fazla olanak sunmaktadır. Yürüyüşler sırasında çeşmeler, su kaynakları ve pınarlardan yararlanabilirsiniz.
- Yürüyüş sırasında kendinize uygun bir tempo belirleyin. Bedeninizin ritmini dinlerseniz asla yorulmazsınız. Molaları fazla uzun tutmadan periyodik aralıklarla dinlenin.
- 'Üretim Var' tabelalarını gözden kaçırmayın ve bu bölgelerde yürürken dikkati olun.
- Parfüm veya deodorant kullanmayın, yoksa koku meraklısı arılara davetiye çıkarmış olursunuz. Doğal ortamda envai çeşit çiçeğin

peşinde koşan arıların size yoldaşlık edeceğini aklınızdan çıkarmayın.

- Bitki, böcek, kelebek, sürüngen vb gibi canlıların toplanmasını 'biyolojik kaçakçılık' suçu olduğunu unutmayalım.
- Bölgede hayvancılığın yaygın olması nedeniyle özellikle sürülerin otlatıldığı alanlarda çoban köpeklerine karşı dikkatli olun.
- Yanınızda mutlaka çöp poşeti taşıyın ve kesinlikle bütün çöplerinizi geri götürün. Unutmayın ki, doğaya ne kadar saygılı olur ve onun ritmini bozmasak, bize cömertçe sunduğu nimetler o denli çoğalacaktır.
- Kabuklar dışında herhangi bir yiyecek artığını doğaya bırakmayın. Yaban hayatın kendine özgü dinamiğini ve hayvanların alışkanlıklarını değiştirebileceğinizi göz önünde bulundurun.
- Ağaçlara ve çevrenize zarar vermeyin. Çiçekler durdukları yerde güzeldir. Sakın koparmayın. Başka doğaseverlerin bu güzellikten yararlanmasını engellemeyin.
- Bir yürüyüşçünün en önemli aksesuarı ayakkabılarıdır.

Ayak bileğini kavrayan su geçirmez (gore-tex) ve yumuşak tabanlı ayakkabıları tercih edin.

- Çabuk kuruyan pantolon, teri dışarı veren (termal) tişört ve çoraplar, şapka, terinizi sileceğiniz ve ensenizi koruyacağınız bir tülbent ile güneş gözlüğü bir yürüyüşçünün temel giysi ve aksesuarları arasındadır.
- Yürürken, daha çok iniş-çıkışlarda ve dere geçişlerinde kullanacağınız batonlar çok işinize yarayacaktır.
- Küçük sırt çantanızda taşımanız gerekenleri; yedek iç çamaşırı, çorap ve tişört, yağmurluk veya rüzgarlık, pusula, harita, rehber kitap, güneş kremi, çakı veya bıçak, fotoğraf makinesi, el

feneri, yedek pil, kibrit veya çakmak, ilk yardım çantası ve enerji veren yiyecekler olarak sıralayabiliriz.

- İlk yardım çantasında öncelikle bulunması gerekenler; çeşitli boylarda yara bandı, steril gazlı bez, elastik bandaj, antihistaminikli pomat, antiseptikli mendil, açık yaraları kapatmayı kolaylaştıran sprey yara tozu, amonyak, küçük makas, plastik eldiven ve su toplamalarında kullanılmak üzere küçük şırınga.
- Bazı bölgelerde cep telefonu çekmediğini hatırlatalım.
- Acil durumlar için kitabımızın sonunda yer alan 'Ankara İli Telefon Rehberi'nden yararlanabilirsiniz.

Çubuk Yağlaları/Ayça ÖĞRETMEN

b) Yürüyüş Zorluk Dereceleri

Zorluk Derecesi (1) : Yürüyüş eğimi, çıkış ve yükselti çok azdır. Geniş patikalar. 2 saatlik bir etkinliği içerir. Yeni başlayanlar için uygundur.

Zorluk Derecesi (2) : Yürüyüş eğimi azdır. Toplamda 300 metreyi geçmeyen çıkışları içerir. Farkı süresidir. 3,5 saati geçmez. Hafif yürüyüşe katılmış herkese önerilir.

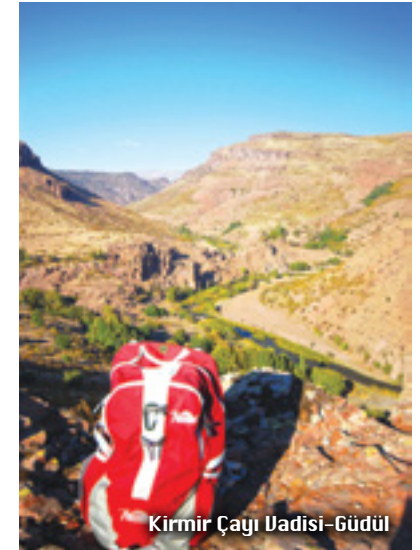
Zorluk Derecesi (3) : Yürüyüş eğimi artmaktadır. 500 metreyi geçmeyen çıkışlar söz konusudur. Daha dar patikalardan, bazen sık ormanlık alanlardan ve çarşak bölgelerden geçmek gerekebilir. Islak geçişler yoğunlaşmaktadır. Toplam yürüyüş 5 saat civarındadır. Yüksek kondisyonu ve yürüyüş deneyimi olan herkese uygundur.

Zorluk Derecesi (4) : Yürüyüş eğimi fazlalaşmaya başlar. Çıkışlar 700 metreyi bulmaktadır. Patikalar iyice bozuktur, bazı yerlerde yoktur. Daha kayalık ve çarşak arazide yol alınmaktadır. Yürüyüşün süresi 6,5 saati bulur. Sportif ve kondisyonu iyi olan kişilere uygundur.

Zorluk Derecesi (5) : Yürüyüş eğimi artık zorlu ve fazladır. Çıkışlar 1000 metreyi de geçmeye

başlar. Sert yapılı, kayalık ve patikasız alanlardan gidilmektedir. Ormanlık alanlar oldukça zorludur. Islak geçişler de mevcuttur. Rehberin deneyimli olması gerekir. Yürüyüş süresi 8 saate ulaşır. Teknik çıkışlar içermemesine rağmen, bu zorluk derecesi yüksek yürüyüş, sportif, tecrübeli ve kondisyonu iyi ve deneyimli yürüyüşçüler için uygundur.

Zorluk Derecesi (6) : Bol eğimli, çıkışları ve inişleri fazla olan, çıkışları 1500 metreyi bulabilen, uzun süreli rota takibi gerektiren, zorlu arazi şartlarında ilerleyen yürüyüşlerdir. Kamp ve konaklama yapılabilir. 8 saat ve üzeri sürelerdedir. Deneyim, dikkat, kondisyon, bilgi ve disiplin gerektirir.

Kırmızı Çayı Vadisi-Güdü

ÇAMLIDERE

YEŞİL SİĞINAK

Kayabaşı Seyir Terası'ndan Çamlidere Merkez

Ahşap Köy Eleri-Çamlıdere

Peçenek Camii-Çamlıdere

Mevsimlerin olağan döngüsü, her bölgeye farklı bir güzellik yansıtır. Dört mevsimin ayrı tat ve renkleri, o bölgeyi sonsuz ayrıntılara boğarak fark edilmeyen yanlarını ortaya çıkarır. Kışın beyaz örtüsü, baharın coşkusu, yaz aylarının bereketi veya güzün ressamlığı her yere bir başka hava getirir. Doğal güzellikleri ve tarihi dokusu bugüne dek bozulmadan kalabilen ender ilçelerimizden biri olan Çamlıdere, gür ve sık ağaç dokusuyla çevrili ormanlarıyla yeşil bir sığınaktır doğaseverler için.

Ankara şehir merkezine 87 kilometre uzaklıkta yer alan Çamlıdere yerleşiminin doğusunda ve güneyinde Kızılcahamam, kuzeyinde Gerede (Bolu), batısında Güdül ve Beypazarı ilçeleri bulunur. Ankara'nın yeşile açılan kapısı konumundaki Çamlıdere, karaçam ormanlarıyla çevrilidir. İlçenin en yüksek noktaları Köroğlu Dağları'nın doğusunda yükselen Mahya (2039), Pınar (1859), Kirazlı (1853), Aluç (1849), Cinçayırı (1841), Dede (1840), Saçlık (1818) tepeleridir. Bu şirin beldenin kayda değer akarsuları Acun, Ahatlar, Anışlı, Avdan, Benli, Büyükçayır, Çay, Değirmenözü (Elmalı), Derecik, Eşik (Güreş), Gürleyen, Gürlük (Köy), Kadınboğazi, Kara (Uzun), Karapınar, Kayı, Öte, Sökmen, Taşlıyayla ve Yazı dereleridir. İlçe sınırlarında Yılan-

Çamlıdere Bayındır Barajı

lı, Sarıkavak, Doymuş, Tatlak, Avdan gölleri; Akkaya, Avşarlar, Bardakçılar, Belova, Çamkoru, Çamköy, Çamlıdere, Çit Yaylası Soğukpınar, Dörtkonak Göl, Elören, Kuşçular, Resüller, Yediören göletleri ile Çamlıdere Bayındır Barajı yer alır. Ankara'nın içme suyu ihtiyacını karşılamak için 1987 yılında tamamlanan Çamlıdere Bayındır Barajı, devasa kütlesiyle yerleşimin ortasına konumlanmıştır.

Coğrafi konumu nedeniyle kendine özgü bir iklime ve bu iklimin yarattığı benzersiz bitki örtüsüne sahip olan Çamlıdere'de pek çok yayla görülebilir. Akkaya, Akpınarçatağı, Alakoç, Atça (Acıca), Avşarlar, Bakırlı, Benli, Buğralar, Çal, Çamköy, Çamlıdere, Çukurören (Eski), Eldirek, Elvanlar, Elveren, Dağardı, Doğanlar (Çit), Dörtkonak, İnceöz, Kadı, Kapaklı, Konaklı, Kürt, Kuşçular, Meşeler, Örenköy, Tepe, Sarıkavak, Üreğir, Yahşi-

han, Yoncatepe yaylaları; Köroğlu Dağları'nın platolarına dağılmışlardır. İçlerinde en ünlüsü olan Benli Yaylası; Çukurören, Osmansin, Güney, Yılanlı, Peçenek başta olmak üzere 7 köyün kullanımındadır. Bir kilise ve kale kalıntısı görebileceğiniz Akkaya Yaylası ise hemen her evde rastlanan sütunları ve antik taşlarıyla ilgi çekicidir.

%52'si ormanlarla kaplı olan Çamlıdere, Batı Karadeniz ile İç Anadolu bölgeleri arasındaki geçiş kuşağında yer almasından dolayı değişik bir iklim döngüsüne sahiptir. Orman örtüsü karaçam, sarıçam, kayın, ardıç, titrek kavak, tüylü meşe, akkavak ağaçları egemenliği altındadır. Bölge genelinde aralarında Çan Çiçeği, Kılıç Otu, Ankara Çiğdemi, Balıbbaba, Dağ Çayı, Misk Soğanı gibi örneklerin bulunduğu 26 endemik tür görülebilir.

İlçenin turizm potansiyelini oluşturan değerler arasında Çamkoru ve Aluç Dağı tabiat parkları ile Fosil Ormanı ön plana çıkmaktadır. 2008 yılında tabiat parkı ilan edilen Çamkoru, 611 hektarlık bir alana yayılır. Saha içinde 1990 yılında Yerkızdı Deresi'nin önüne set çekilerek oluşturan aynı isimli bir gölet yer alır. En önemli yükseltileri Elmadağ (1515) ile Kelset (1475) tepele-ri olan tabiat parkı, izci kampı ve mesire alanı olarak hizmet vermektedir. Çamkoru Tabiat Parkı'nda yapılan bir çalışmada 59 familya, 217 cins ve 377 türe ait toplam 931 bitki çeşidi tespit edilmiştir.

Hafta sonları yoğun ilgi gören Aluç Dağı Tabiat Parkı; kameryeler, çeşmeler, tuvaletler, lokanta-kafe tesisleri ve yapay göleti ile günübirlik piknik alanı olarak kullanılmaktadır. 2004 yılında B tipi mesire alanı ilan edilen park, 90 hektarlık bir alana sahiptir. İlçe merkezine 11 kilometre uzaklıktaki Pelitçik-Yahşıyan Fosil Ormanı ise Kuz Tepesi'nin kuzey yamaçlarındaki Akpınar Deresi havzasında yer alır. 1. Derece Doğal Sit statüsündeki Fosil Ormanı, 23-15 milyon önce oluşan iğne yapraklı çam ve meşe türlerin taşlaşması sonucu meydana gelmiştir.

Cibilli Dede Heykeli-Çamlıdere

Çukurören Aslan Heykelleri-Çamlıdere

Antik kuzeybatı Roma Yolu güzergahı üzerinde yer alan Çamlıdere ilçesinde Akkaya Kalesi ve ören yeri, Yılanlı köyü Roma yerleşkesi, Tatlak Mağaraları, Kös Yaylası Kaya Mezarları, Yoncatepe Kaya Oyukları, Çamköy Kaya Mezarları, Elvanlar Köyü Mezar Odaları, Mudrubagacın Mağaraları, Buğralar Köprüsü gibi tarihi eserler görülebilir. Peçenek, Ozmuş, Yahşıhan, Dağkuzören gibi bazı köylerin Selçuklu beylerinin isimlerini

taşıdığı ilçe, inanç turizmi açısından önemli bir merkezdir. Hazreti Muhammed'in manevi evladı Ömer-ül Faruk'un dördüncü soyundan gelen Şeyh Ali Semerkandi'ye ait türbe, her yıl on binlerce kişi tarafından ziyaret edilmektedir. İnanç turizmi için ilçeye gelenler ayrıca Halil Dede, İncik Dede, Cibilli Dede türbeleri ile Peçenek, Elmalı, Çukurören camilerini görebilirler.

Akkaya Yaylası-Çamlıdere

Elveren Kaya Mezarı-Çamlıdere

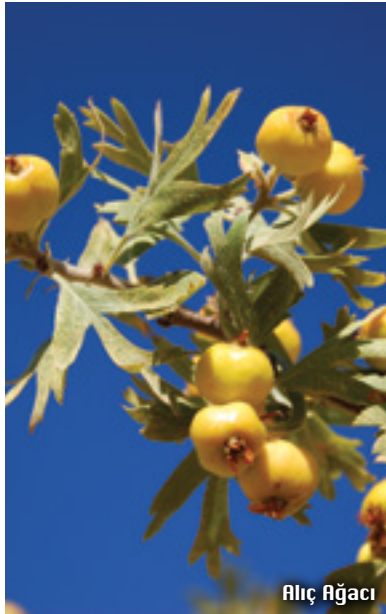
ÇAMLIDERE YÜRÜYÜŞ ROTALARI

1) Akkaya Yaylası-Sorgun Göleti (Güdül) (9 km)

Zorluk Derecesi 2

İlçe merkezine 28 kilometre uzaklıktaki Akkaya köyü, antik dönemden beri bir yerleşim merkezi. Köye 4 kilometre uzaklıktaki yaylada kale, kilise, sütun ve yapı kalıntılarından oluşan tarihi dokuyu görebilirsiniz. Önerdiğimiz rota, yukarıda sözünü ettiğimiz eski Tiftik Yolu (Geredeci Yolu) güzergahı üzerindeki patikayı takip etmektedir.

Kale Tepesi'nin güney eteklerine yayılan ve küçük bir göleti bulunan Akkaya Yaylası'ndan başlayan yürüyüş, Düzyalak Deresi boyunca güneybatı istikamette ilerlemektedir. 1347 metrelik Saylan Dağı'nın batısından geçen rota, yumuşak bir eğimle yükselecektir. Solunuzda beliren sürülerin su ihtiyacını karşılayan gölcüğü geçtikten sonra, Belpınar ile Pınarören tepeleri arasındaki boğaza ulaşacaksınız. Bu noktada dere yatağından ayrılan rota, bir mandıraya varacaktır. Ardından Dikenli Tepe eteklerindeki başka bir mandıraya uğrayan yürüyüş, toprak bir yoldan devam edecektir. Orman içi yolculuk, çam ağaçları arasında parıldayan Sorgun Göleti'nin kuzey kıyısında sona erecektir.

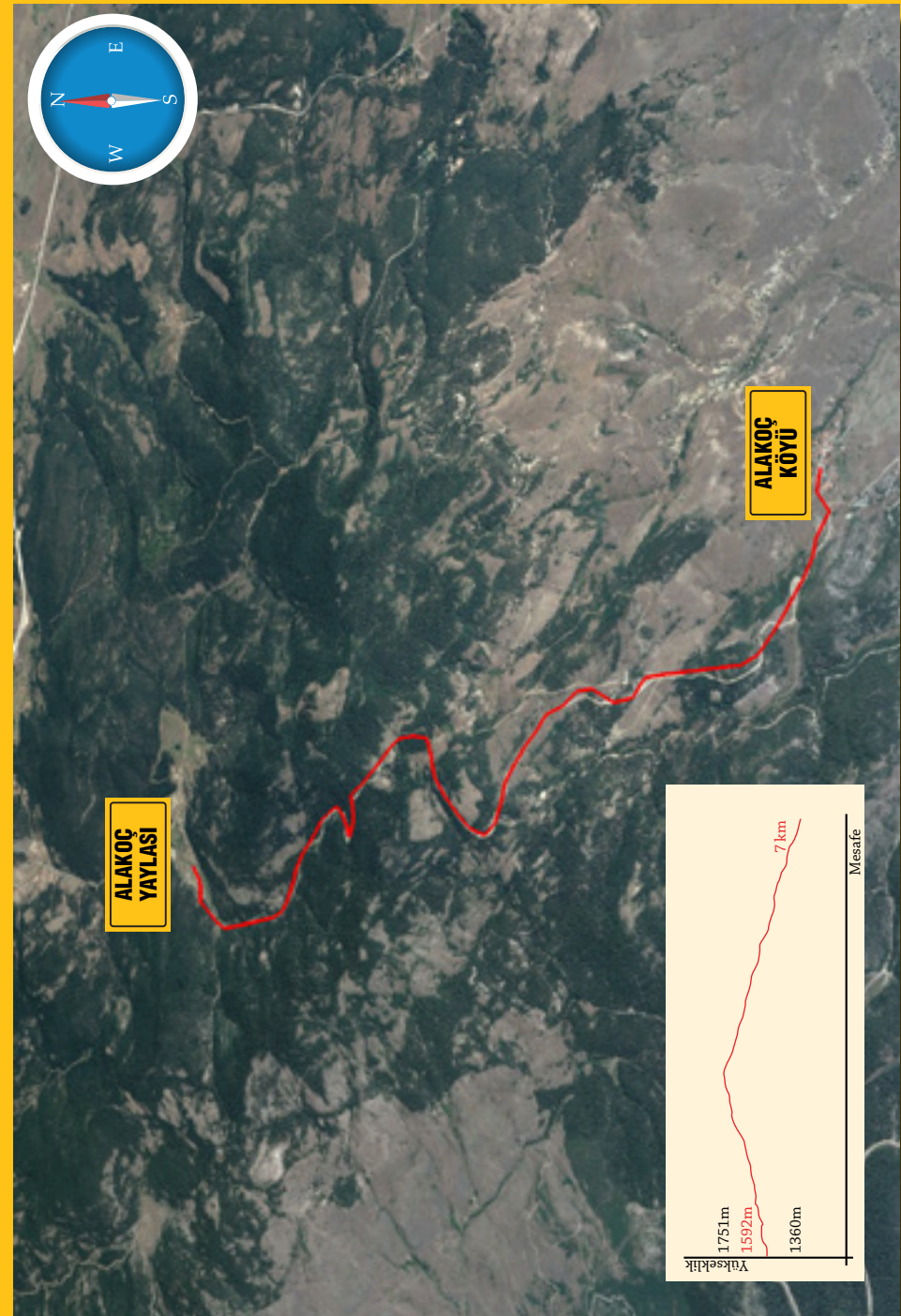
2) Alakoç Köyü-Alakoç Yaylası (7 km)

Zorluk Derecesi 2

İlçe merkezine 11 kilometre mesafedeki Alakoç köyünden başlayan rota, yaklaşık 400 metrelik bir irtifa çıkışı sonucu Alakoç Yaylası'na ulaşıyor. Tamamı toprak orman içi bir yolu izleyen parkur, kuzey istikametinde ilerlemektedir. İlk etapta Taşlıyayla ile Karanlık dereleri arasındaki bir sırttan geçen güzergah, Sarpinkaya ve Doruk tepeleri ortasındaki boğaza tırmanıyor. Daha sonra Tepepınar ile Kaklık tepeleri arasından inişe geçen rota, Ballıpınar Deresi vadisini takip ederek Alakoç Yaylası'na varıyor.

Çamlıdere/Gülcan ACAR

3- Alakoç Köyü- Çamkoru Tabiat Parkı (8 km)

Zorluk Derecesi 2

Alakoç köyünden başlayan bir diğer yürüyüş rotamız, orman içi yolu izleyerek Çamkoru Tabiat Parkı'na ulaşıyor. Yürüyüşün ilk bölümünde kuzeye yönelerek kısa bir süre tırmanmak zorundasınız. Daha sonra kavşak noktasından doğu istikametine dönen rota, nefis bir manzara eşliğinde ilerleyecektir. Mantarlık Tepesi'nin kuzey eteklerinde yol alan parkur, Kocatarla sırtını geçerek tabiat parkı sınırlarına erişecektir. Geyik Üretme Çiftliği ve mesire alanı sonrası izci kamp bölgesinde yürüyüş sona erecektir.

Halil SARIKAYA

Çamkoru Gölü-Çamlidere

4- Aluç Dağı-Kös Yaylası- Cibilli Dede Türbesi-Aluç Dağı (Ring) (7 km)

Zorluk Derecesi 2

Aluç Dağı Tabiat Parkı'nı günübirlik ziyarette gelen doğaseverlere önereceğimiz rotayı herkes kolaylıkla deneyebilir. Geniş bir daire çizerek başlangıç noktasına dönen parkurun kayda değer bir yokuşu bulunmuyor. Önce yumuşak bir inişle Kös Yaylası'na uğrayan rota, kaya mezarlarına ulaşıyor. Bu noktadan güneye dönen güzergah kısa bir yokuşu çıkarak Çamlıdere Yaylası-Kızılaören köyü orman yoluna erişiyor. Sağa yani batıya dönerek yürümeye devam ettiğinizde yörede 'geyikleri besleyen

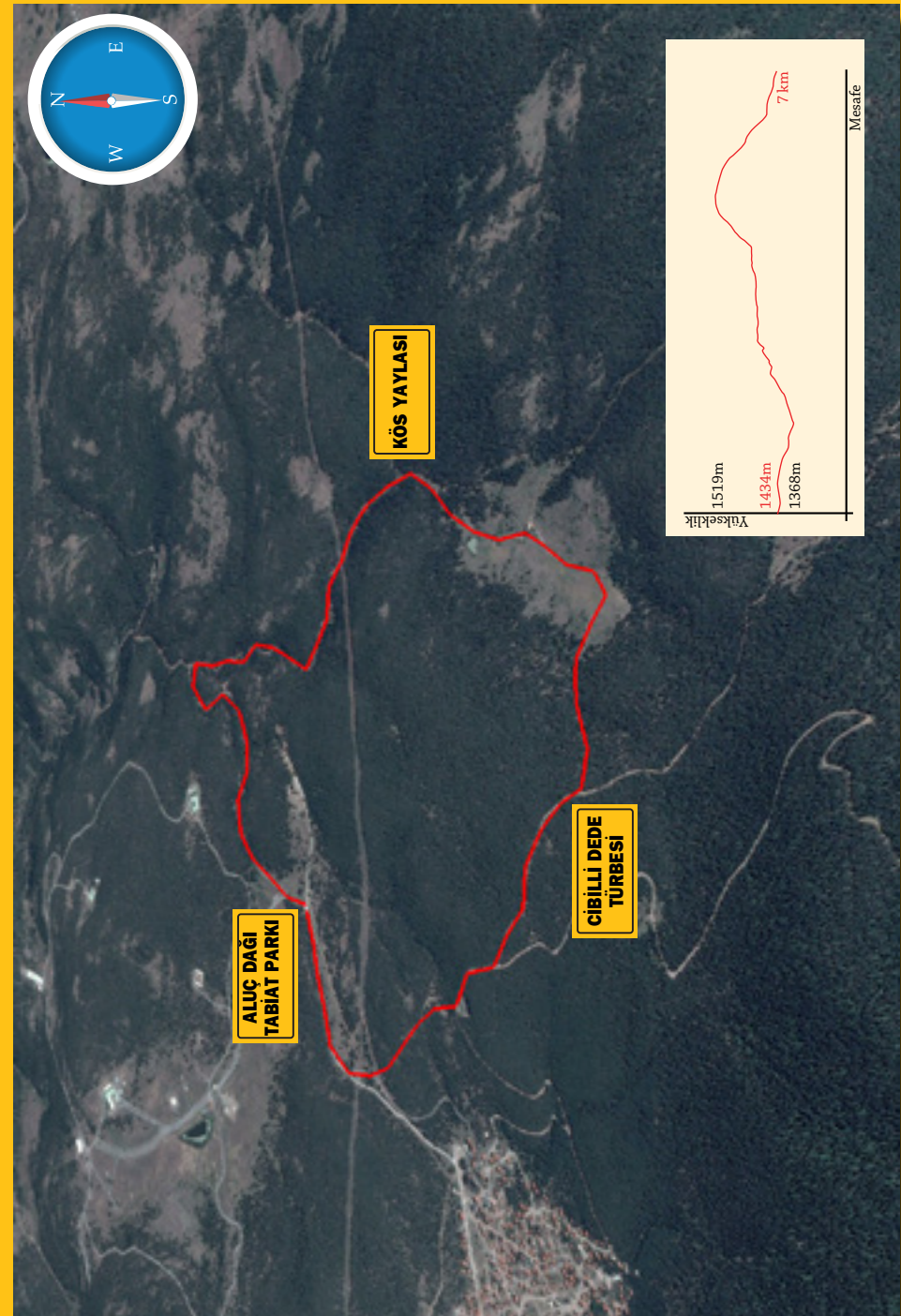
eren' olarak anılan Cibilli Dede Türbesi'nin önüne geleceksiniz. Kısa bir molanın ardından devam ettiğinizde Soğuksu Milli Parkı-Çamlıdere Yaylası yoluyla kesişecek ve sağa yönelerek Aluç Dağı Tabiat Parkı'na geri döneceksiniz.

Kardelen

Cibilli Dede Türbesi-Çamlıdere

5- Aluç Dağı-Kös Yaylası- Kızılcaören Yaylası (5 km)

Zorluk Derecesi 2

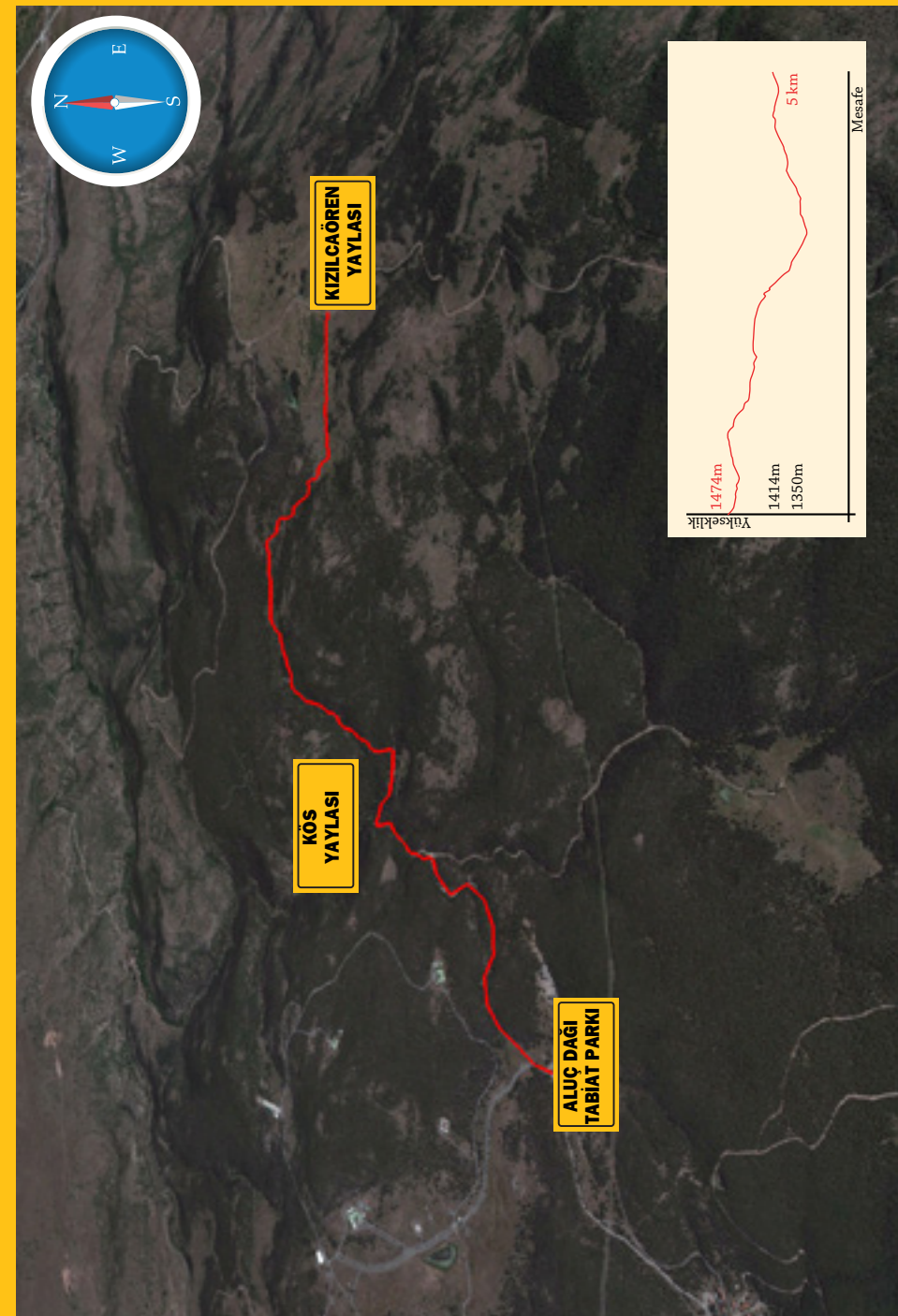
Kös Yaylası'na kadar bir önceki parkurla aynı güzergahı izleyen yürüyüş güzergahı, güneybatı-kuzeydoğu istikametinde yol alıyor. Kös Yaylası kaya mezarlarında kısa bir fotoğraf molası verebilirsiniz. Bu noktada önünüze çıkan kavşaktan sola dönerek traktör yolunu izlemeniz gerekiyor. Son bölümde Karanlık Tepe'nin güney yamaçlarından geçen parkur, küçük bir göleti bulunan Kızılcahamam sınırlarındaki Karacaören Yaylası'na ulaşıyor.

Kös Yaylası Kaya Mezarı-Çamlıdere

Makbule KARAOĞLAN

6- Bardakçılar Köyü- Çamlıdere Yaylası (6,5 km)

Zorluk Derecesi 2

Şeyh Ali Semerkandi Hazretleri'nin soyundan Halil Dede Türbesi'nin yer aldığı Bardakçılar köyü, ilçe merkezine 7 kilometre uzaklıkta yer alıyor. Orman yollarının kılavuzluğundaki yolculuk ilk etapta doğuya yönelerek Anaçoluğu Deresi Havzası'na erişiyor. Çeşme başında kısa bir süre soluklandıktan sonra kavşak noktasından sağa dönerek yürüyüşümüzü sürdürüyoruz. Kalburcu Tepesi'nin yamaçlarında yay çizen orman yolu konuklarını, Çamlıdere Yaylası girişindeki eski Orman İşletme Binası'na getiriyor.

Kuşburnu

Çamlıdere Belediyesi Arşivi

7-Benli Yaylası-Eğrioğa Gölü 1 (Beypazarı) (9 km)

Zorluk Derecesi 3

Çamlıdere ilçesinin en büyük yaylası olan Benli Yaylası'ndan start alan yürüyüşün ilk bölümü, bölgenin en yüksek tepesi olan Mahya Dağı'na (2039) tırmanışı içeriyor. Yükseldikçe arkanızda, 7 köyün birlikte kullandığı geniş çayırliğa dizi dizi serpişen yayla evlerini seyredebilirsiniz. Mahya Tepesi'nin kuzey doruklarına tırmanan orman yolu, doğu-batı istikametinde ilerleyerek 1871 metre rakıma erişiyor. Şimdi arkanızda Benli Yaylası, önünüzde ise Eğrioğa yaylaları manzarası belirecektir. Son bölümde yokuş aşağıya yürüyerek Eğrioğa Gölü'ne ulaşabilirsiniz. Büyük bir göletin bulunduğu alanda Demirci, Sarıalan, Sarıahmet, Eğrioğa gibi yaylaları gezebilirsiniz.

Benli Yaylası-Çamlıdere

Benli Yaylası-Çamlıdere

8- Benli Yaylası-Eğrioiva Göleti 2 (Beypazarı) (11 km)

Zorluk Derecesi 2

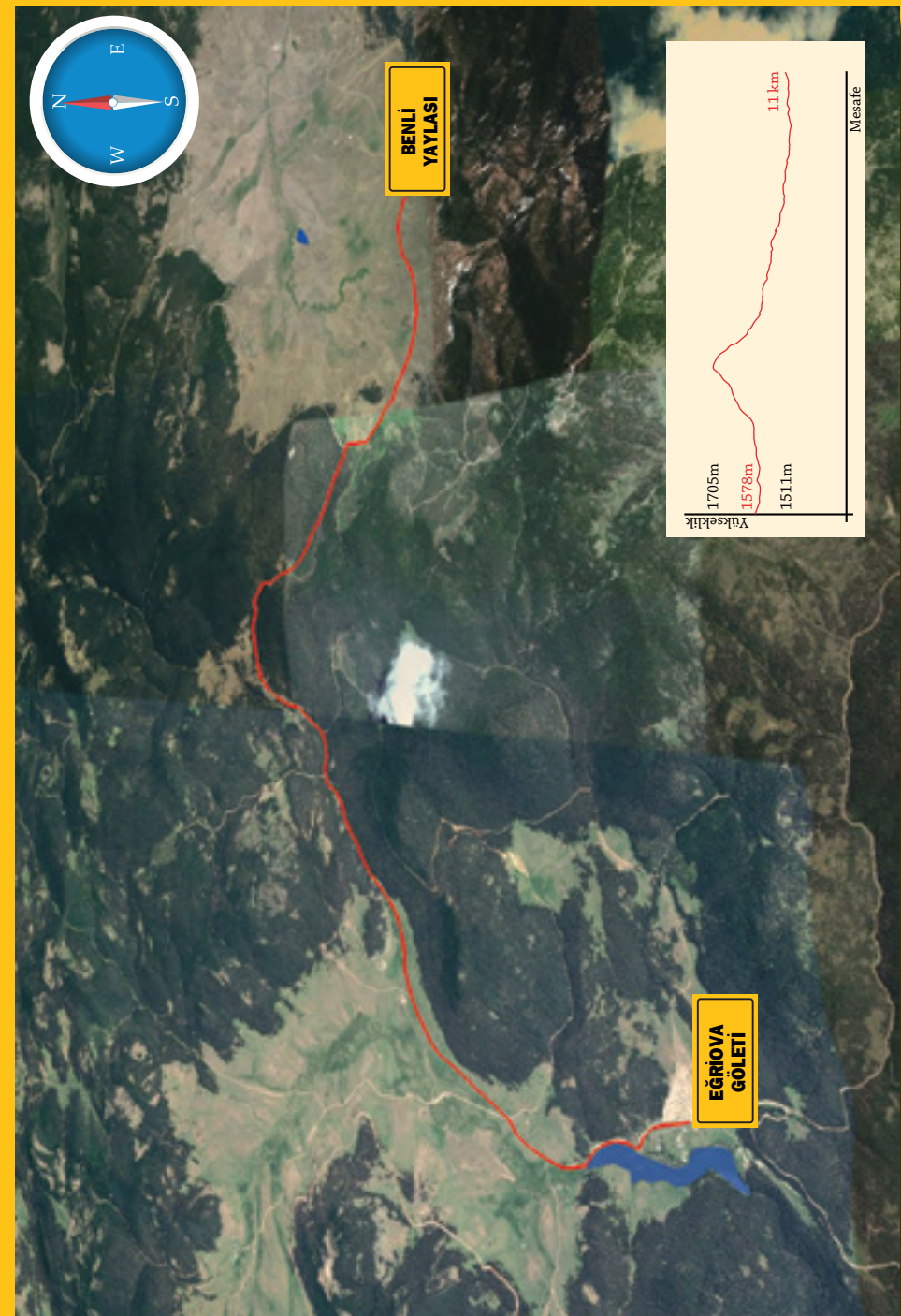
Bir önceki parkurun farklı versiyonu olan rota, araçların da kullandığı bir orman yolu üzerinden Eğrioiva Göleti'ne erişiyor. İlk bölümde kuzeybatı yönünde yürüyerek Öküzyayla Tepesi civarında Çamlıdere-Beypazarı ilçeleri arasındaki sınıra ulaşıyor. Daha sonra inişe geçen etkinlik, Karaşar Deresi'nin önemli kaynaklarından biri olan Valevboğazı Deresi kılavuzluğunda Eğrioiva Orman Deposu Binası'na varıyor.

Sarıalan Yaylası-Beypazarı

Eğrioiva Gölü Tabiat Parkı-Beypazarı

9- Benli Yaylası-Sorgun Göleti (Güdül) (31 km)

Zorluk Derecesi 3

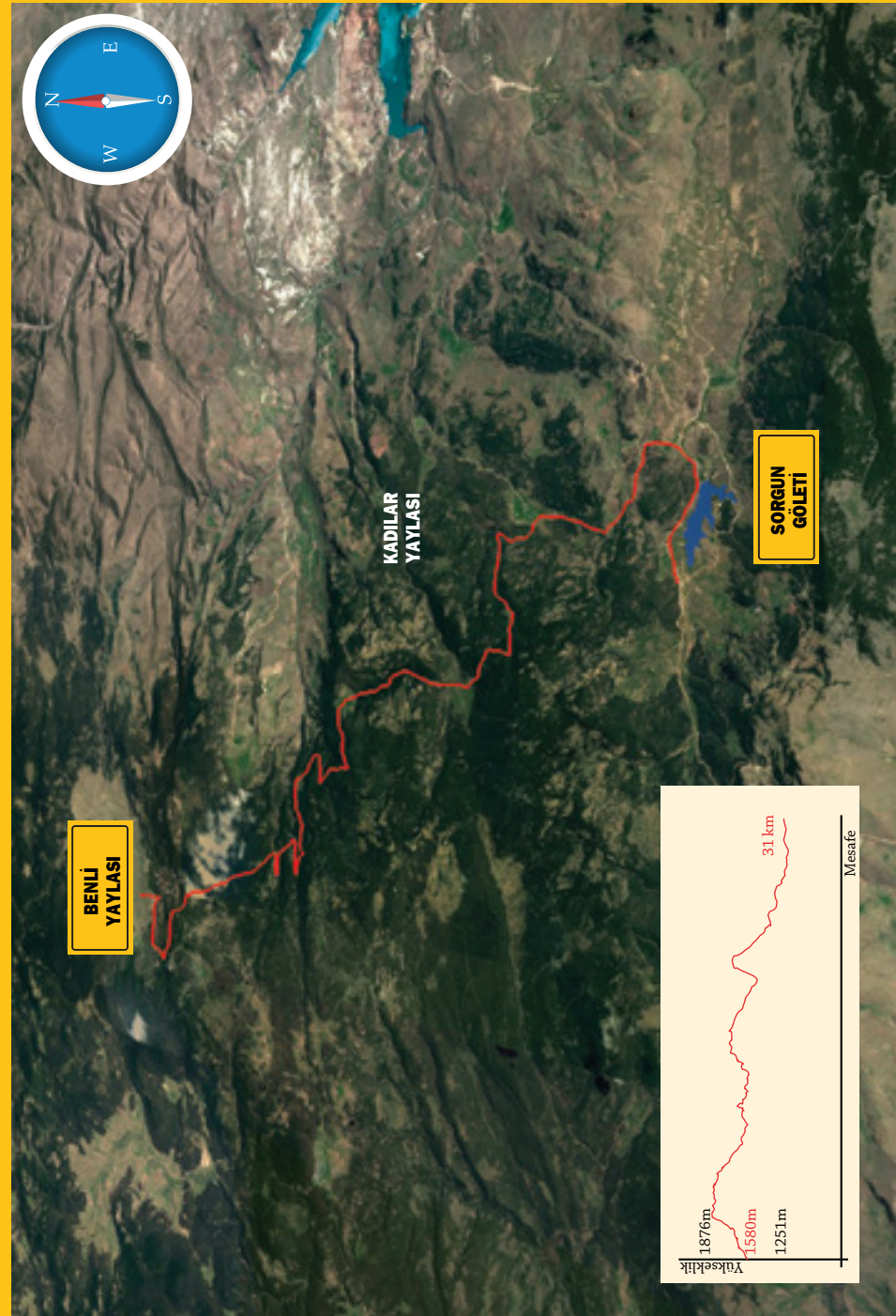
Benli Yaylası bölgesinde önereceğimiz 3.yürüyüş rotası, Çamlıdere ilçesinden başlayıp Beypazarı sınırlarını aşarak Güdül ilçesine uzanıyor. Kuzey-güney doğrultusunda ilerleyen bu uzun rotayı, iki günlük kamplı bir etkinlik olarak planlamakta yarar var. Rota öncelikle Mahya Tepesi zirvesine tırmanıyor. Ardından Kale Tepesi eteklerinden geçerek Dağkuzören köyü sakinlerinin kullandığı Tataralan (Elveren) Yaylası'na varılıyor. Mola sonrası Söbeçayırı Tepesi yamaçlarına doğru çıkışa geçen rota, Karanlık Dere'yi izleyerek Kadı Yay-

lası'na ulaşıyor. İlk günü 1705 rakımdaki Çamlıdere Bayındır Barajı manzaralı yaylada sonlandırabilirsiniz.

İkinci gün güney istikametinde yürüyerek Kayalı Deresi Havzası'nı izlemeniz gerekiyor. Geniş bir çayırılık olan Çukurca Alan mevkisine inen rota, bu noktadan itibaren doğuya yönelecektir. Önce Kazankaya ve Erenler tepelerinin kuzey yamaçlarına tırmanacak, sonrasında Kürt Yaylası'na doğru inişe geçeceksiniz. Yeni evlerin yapıldığı ve otantik görüntüsünü giderek kaybeden yayladan güney istikametine yürüyün. Güvercinlik ve Ayıkuzu tepelerinin ortasından geçerek Sorgun Göleti'ne ulaşabilirsiniz.

Ayça ÖĞRETMEN

10- Çamkoru Tabiat Parkı- Alakoç Yaylası (11 km)

Zorluk Derecesi 3

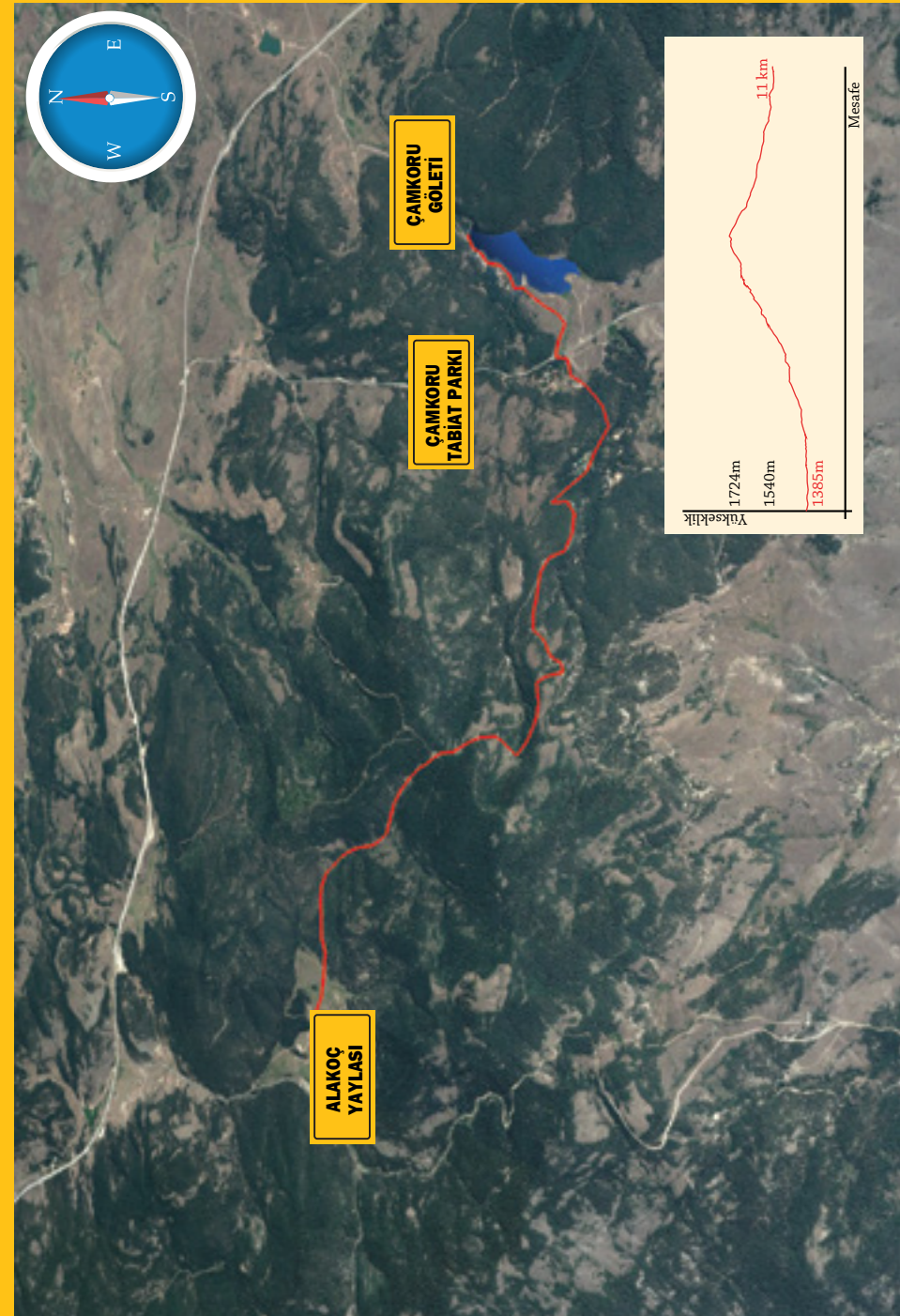
Çamkoru Tabiat Parkı sınırlarındaki göletten başlayan yürüyüşün ilk etabı doğu-batı doğrultusunda devam ediyor. Gölet bendinden yürüyerek önce Çamkoru tesislerine ulaşıyor. Bu noktadan itibaren takip edeceğiniz orman yolu, yokuş yukarı tırmanışa geçecektir. Kapıkıran Sırtı'nı izleyen rota üzerindeki açıklık alanda, Kızılcahamam yerleşimini uzaktan seyredebilirsiniz. Tepepınarı ile Sivricetepe arasındaki boğazı aşan rota, tepe noktasındaki Kapıkıran kavşağında sağa ayrılan orman yolunu takip etmektedir. Kalkamacın Deresi yarenliğindeki yürüyüş, Evlerbaşı ile Gökkaya tepelerinin eteklerindeki çayırılık alana kurulmuş Alakoç Yaylası'nda sona erecektir.

Çamlıdere Belediyesi Arşivi

Çamlıdere Yaylaları/Ahmet BOZKURT

11- Çamkoru Tabiat Parkı-Yangın Kulesi-Çamkoru Tabiat Parkı (Ring) (13 km)

Zorluk Derecesi 3

Çamkoru Tabiat Parkı'ndan start alarak 1859 metre yüksekliğindeki Tepepınar Yangın Kulesi'ne çıkan rota, geniş bir daire çizerek tekrar başlangıç noktasına dönüyor. Parkurun ilk bölümü, bir önceki Çamkoru Tabiat Parkı-Alakoç Yaylası güzergahının Kapıkıran kavşağına kadar aynı orman yolunu izliyor. Bu noktadan sola dönen rota, önce kuzeybatı sonra güney istikamete

yönelerek yangın kulesine varacaktır. Binanın terasına çıktığınızda Çamlıdere, Kızılcahamam ve Gerede bölgelerini kapsayan müthiş manzarayı seyredebilirsiniz. Daha sonra geldiğiniz yoldan 1200 metre kadar geri yürüyerek, sağa ayrılan kavşak noktasına erişin. Artık inişe geçen rota, Kocaalan ile Oruçaçacı vadileri arasındaki sırtı izleyecektir. Alakoç köyü-Çamkoru arasındaki orman yoluna bağlanan rota, doğu istikametinde ilerleyerek tabiat parkına ulaşacaktır.

12-Çamlıdere Yaylası-Eski Güreş Yeri-Çamlıdere Yaylası (Ring) (13 km)

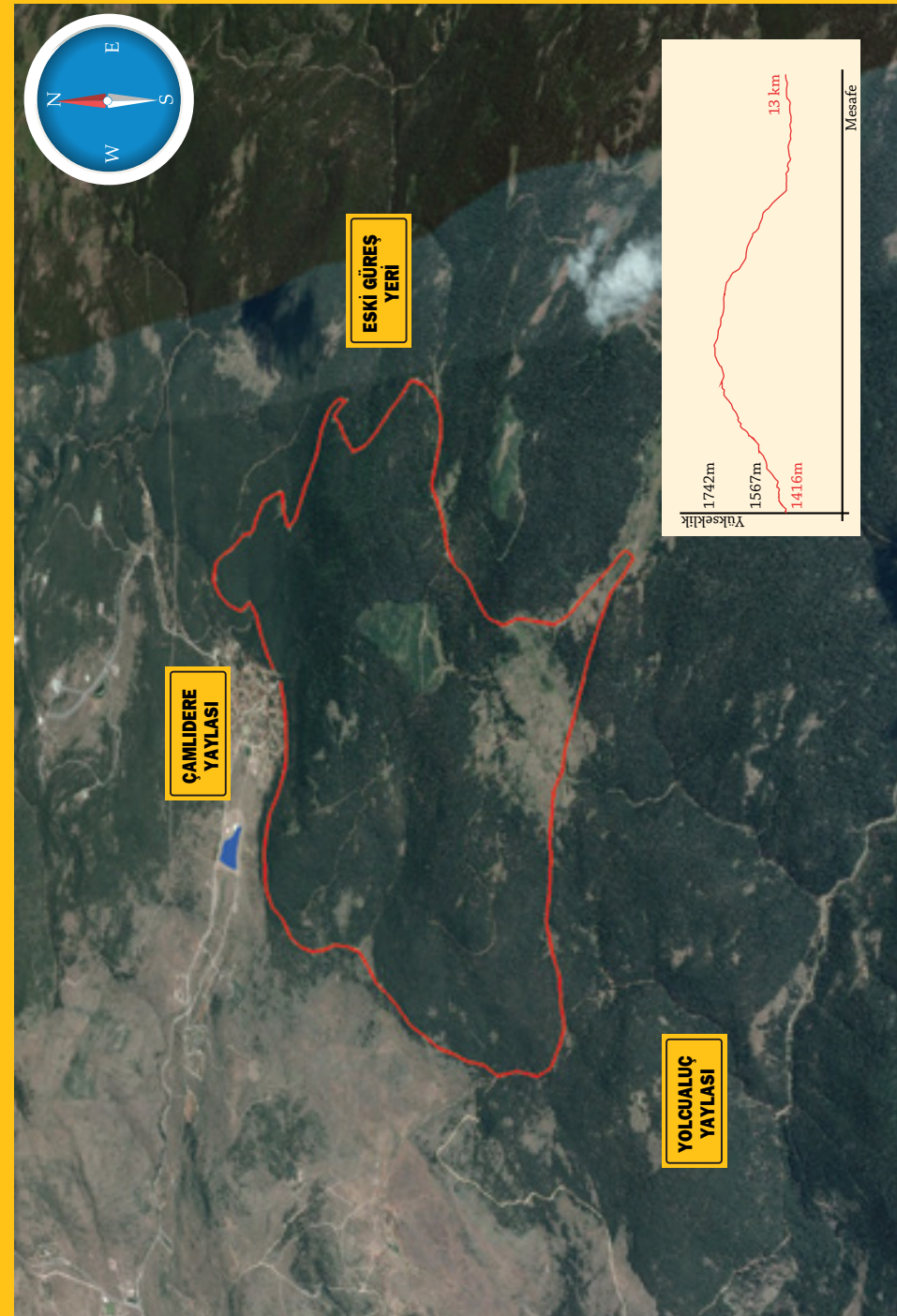
Zorluk Derecesi 3

İlçe merkezine sadece 5 kilometre mesafede bulunan Çamlıdere Yaylası etrafında, pek çok günübirlik yürüyüş rotası bulunuyor. Gür orman örtüsü içindeki toprak yolları izleyen söz konusu rotalar, oksijen deposu ve huzur dolu bir ortamda yol alıyor. Önerdiğimiz rotanın ilk bölümü,

orman grup yolundan yokuş yukarı tırmanışı içeriyor. Tepebaşı Tepesi'nin batısından geçen rota, Eski Güreş Yeri mevkiisi olarak anılan alana erişiyor. Haritalarda Çatalçörten Pınarı olarak geçen çayırılıkta batıya dönen parkur, bir kulübenin yanından geçerek patikaya girecektir. Ahatlık mevkiisinde patikadan çıkarak Kapaklı Yaylası-Çamlıdere Yaylası yoluna kavuşan parkur, kuzeye yönelerek başlangıç noktasına varmaktadır.

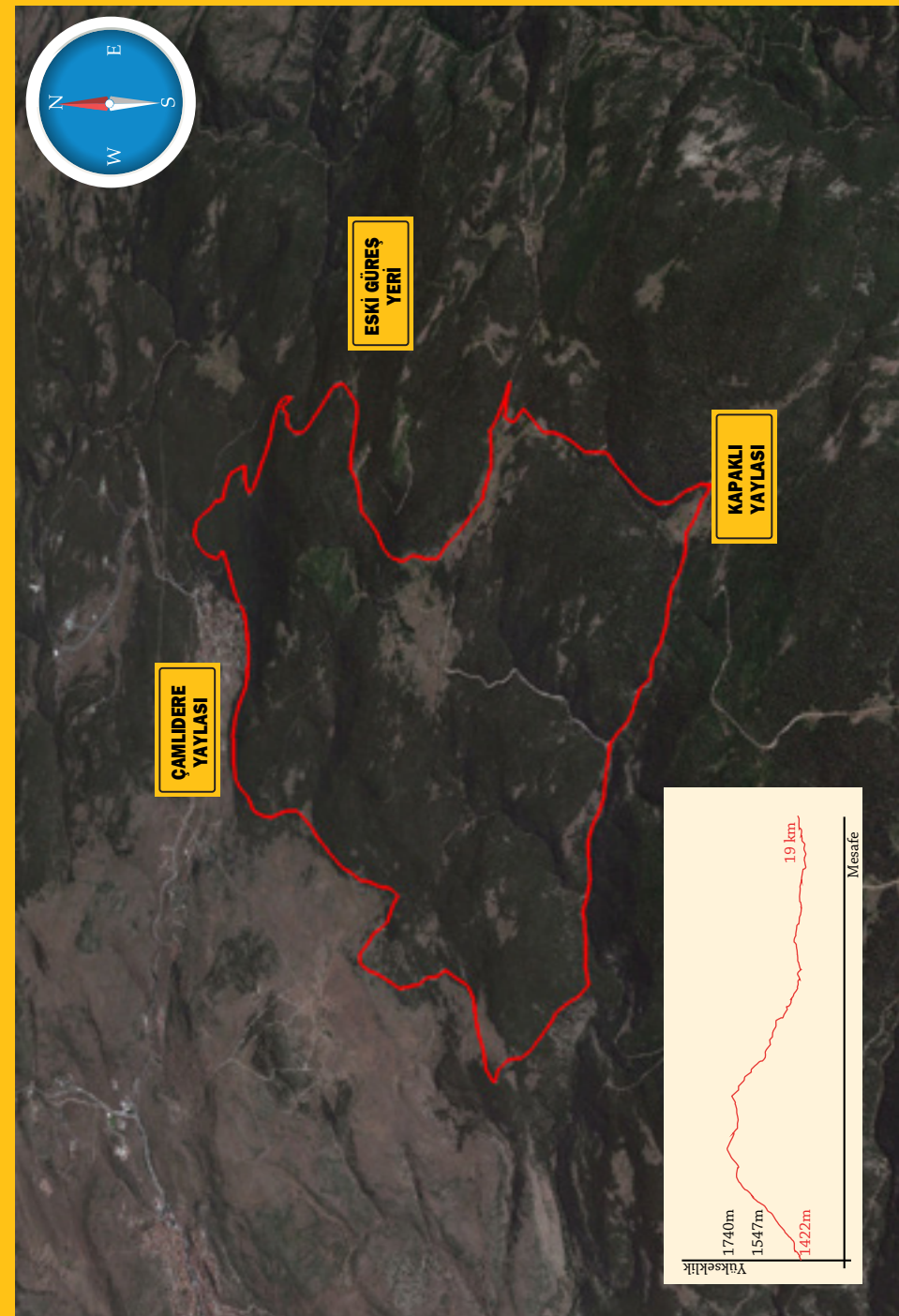
Çamlıdere Belediyesi Arşivi

13- Çamlıdere Yaylası-Kapaklı Yaylası-Çamlıdere Yaylası (Ring) (19 km)

Zorluk Derecesi 3

Çamlıdere güneybirlik yürüyüş rotaları içerisinde uzun soluklu bir aktivite olan parkurun çok önemli bir yükseltisi bulunmuyor. Tamamı toprak orman yolunu izleyen rota, Yanık ve Eski Güreş mevkilerini aşarak Kirazlı Yaylası-Kapaklı Yaylası ayrımına varıyor. Bu noktada sağa ayrılan parkur, yumuşak bir eğimle inişe geçmektedir. Yolcualuç, Üreği ve Orta tepelerinin batısında ilerleyen güzergah, Aşağı Kapaklı Yaylası'na ulaşıyor. Parkurun son bölümünde Ahatlık ve Katranlı mevkileri geçilerek Çamlıdere Yaylası'na geri dönüş oluyor.

14- Çamlıdere Yaylası-Kirazlı Yaylası-Soğuksu Milli Parkı (Kızılcahamam) (20 km)

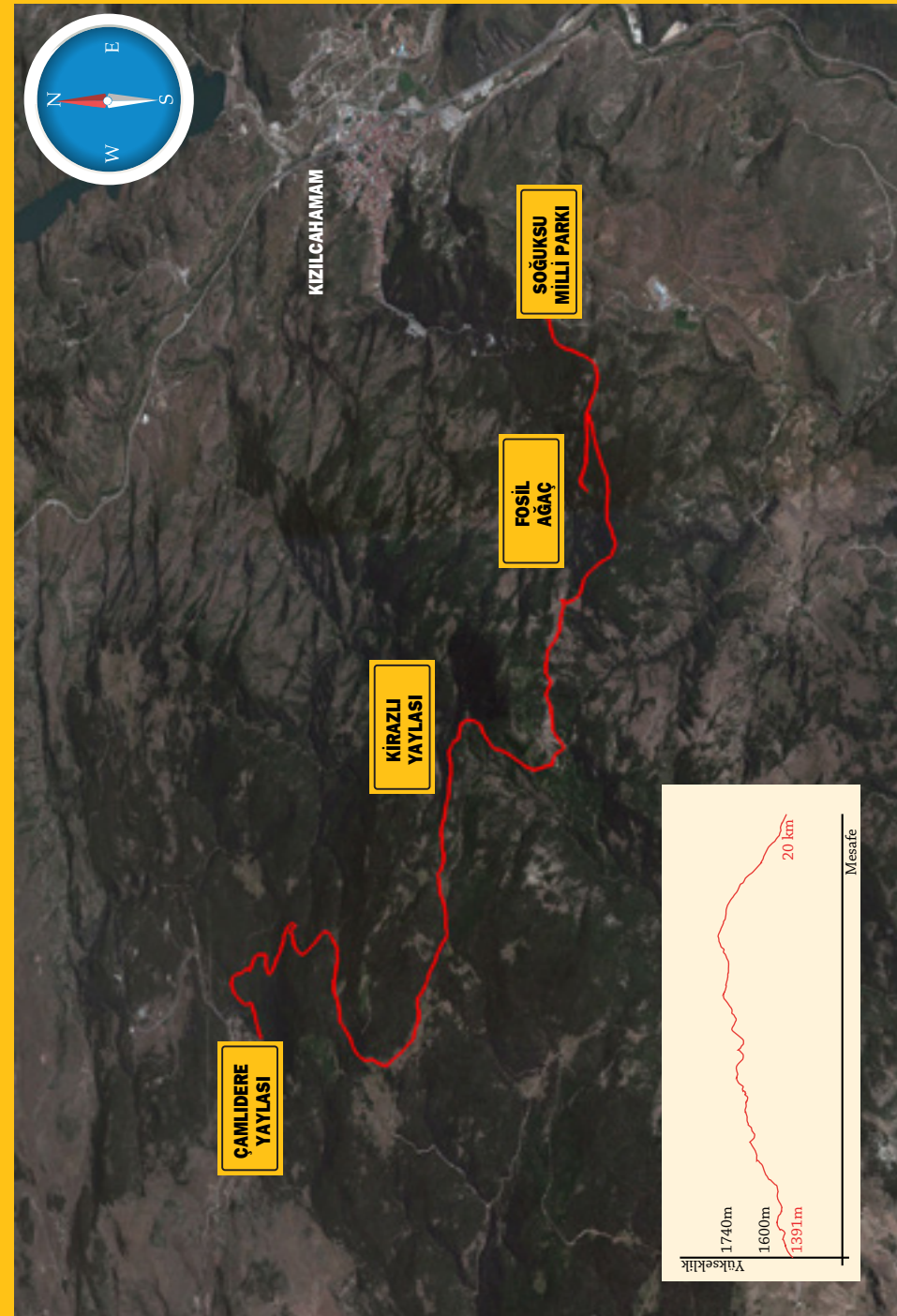
Zorluk Derecesi 3

Çamlıdere ilçesi Aluç Dağı Tabiat Parkı'ndan start alan rota, Ankara'nın en önemli doğal güzelliklerinden biri olan Soğuksu Milli Parkı'nda sona eriyor. Yürüyüş aktivitesinin ilk bölümü, bir önceki parkurun Kapaklı Yaylası-Kirazlı Yaylası ayırımına dek aynı güzergahı izlemektedir. Kavşak noktasından sola ayrılan rota, tatlı bir eğimle yükselişe geçecektir. 1785 metre yüksekliğindeki Arbut Tepeleri sırtlarındaki yürüyüş, başka bir kavşak noktasına erişiyor. Artık Soğuksu Milli Parkı sınırlarına

girdiniz. Eğer sola dönerseniz Domuzgölü mevkiisi üzerinden milli park girişine ulaşabilirsiniz. Siz, sağ tarafı tercih ederek doğuya, İncegeriş sırtına doğru hareketlenmelisiniz. Çamlıdere ve Kızılcahamam ormanlarından nefis panoramik görüntüler eşliğinde süren yürüyüş, Harmandoruk Tepesi doruklarındaki seyir terasına ulaşacaktır. Bu noktadan, önünüze serilen nefis manzaranın tadını uzunca bir süre çıkarabilirsiniz. Rota'nın son bölümünde Fosil Ağacı kavşağını geçerek Soğuksu Milli Parkı içindeki asfalt yola ulaşılıyor. Eğer fazla yorgun değilseniz milli parkın, taşlaşmış ağaçların sergilendiği Fosil Ağaç bölümünü ziyaret edebilirsiniz.

Soğuksu Milli Parkı-Kızılcahamam

15- amlıdere Yaylası- Kızılcaören Köyü (Kızılcahamam) (11 km)

Zorluk Derecesi 3

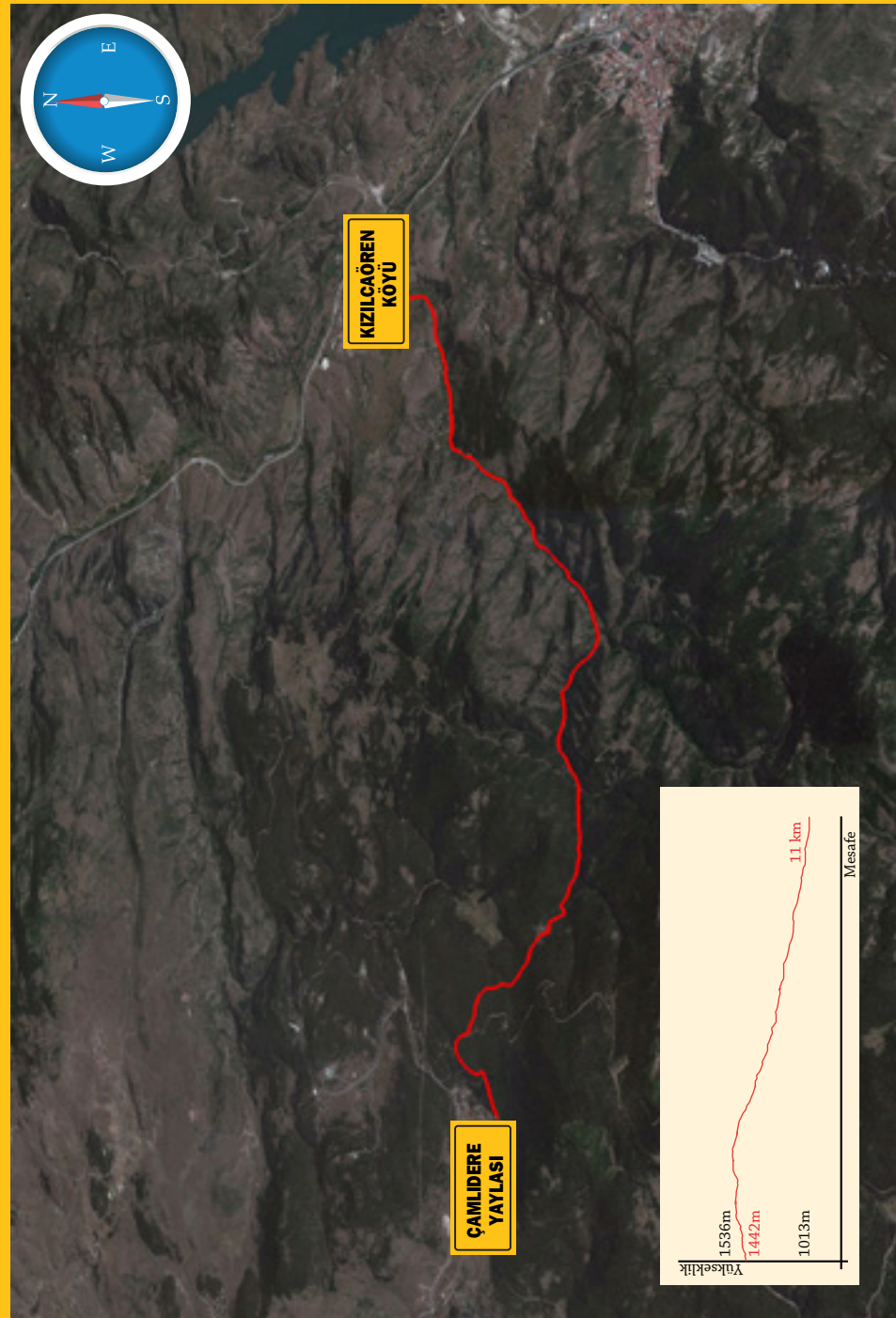
amlıdere ilçesinden başlayıp Kızılcahamam ilçesinde sona eren söz konusu rotanın tamamı toprak orman yolunu kapsamaktadır. İlk bölümü kısa bir yokuş çıkışını içeren rota, doğu ve kuzeydoğu istikametinde devam ediyor. Geyiklere tuz yedirmesiyle ünlü Cibilli Dede Türbesi'nden itibaren inişe geçen rota, sık bir orman dokusu içinde ilerlemektedir. Kös Yaylası ve Asar mevkileri ayrımlarından geçen parkur, Gökdere Vadisi yatağını takip ediyor. Kızılcaören Yaylası sapağından sonra yol boyu sık sık çeşmelere rastlayacağınızı hatırlatalım. Önce Çengerler köyüne uğrayan rota, E-5 karayolu kenarındaki Kızılcaören köyünde sona eriyor.

amlıdere Belediyesi Arşivi

amlıdere Belediyesi Arşivi

16- Çamlıdere Yaylası-Yanık-Kaçanlıdere Yaylası (Ring) (12,5 km)

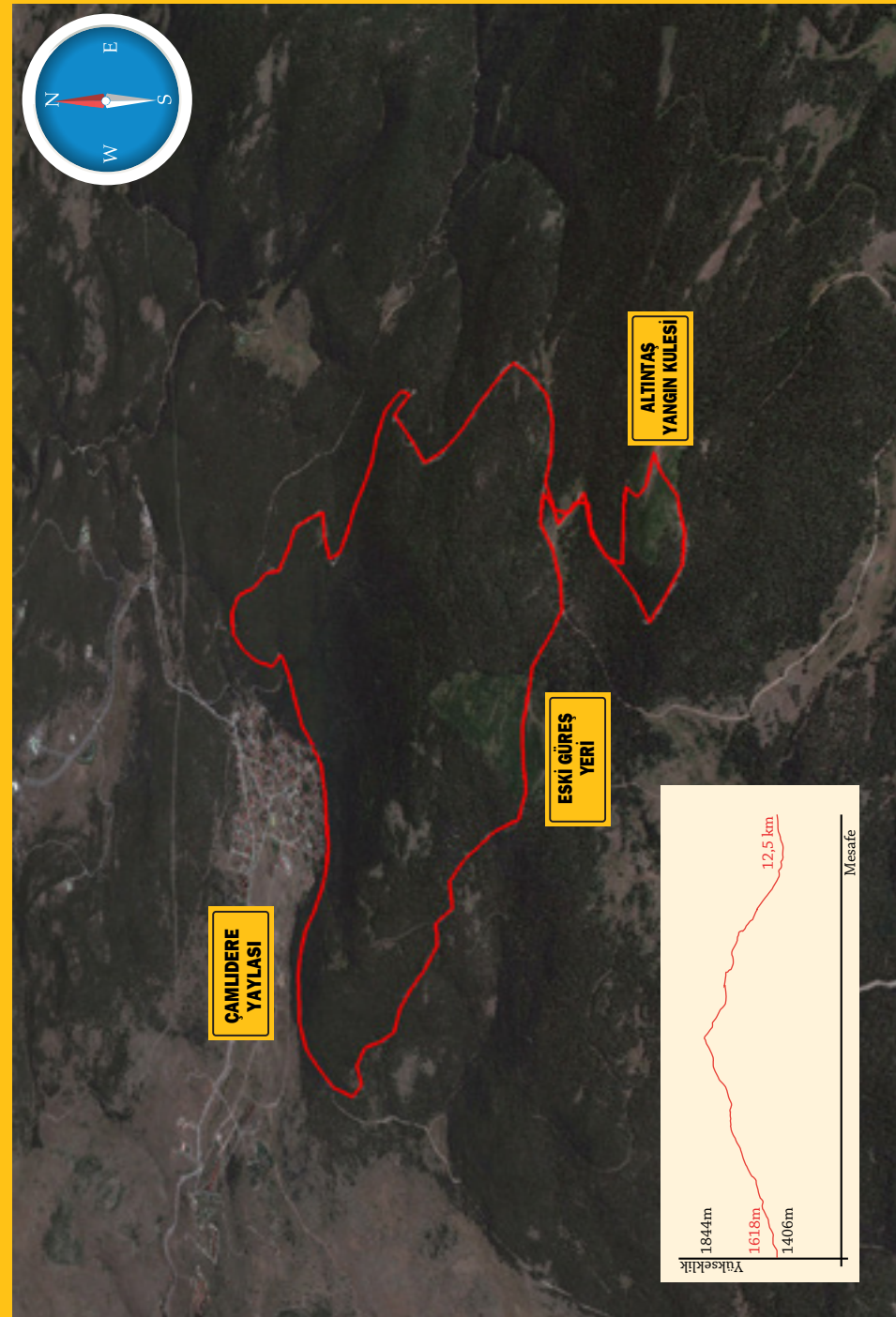
Zorluk Derecesi 3

Çamlıdere Yaylası çıkışı bu rota, Aluç Dağı Tabiat Parkı sınırlarındaki Altıntaş Yanık Gözetleme Kulesi'ne çıktıktan sonra bir ring yaparak başlangıç noktasına ulaşmaktadır. Yayladan başlayan yürüyüş, toprak yol üzerindeki 5. sapaktan sola dönerek haritalarda 'Alış' ismiyle yer alan Aluç Dağı'na tırmanıyor. 1849 metre yüksekliğindeki zirvede yer alan kuleden Çamlıdere ilçesi ve Soğuksu Milli Parkı ormanlarının doyumsuz manzarasını izleyebi-

lirsiniz. Tekrar yola koyulduğunuzda öncelikle kavşak noktasına geri dönmeniz gerekmektedir. Sonra Yanık mevkiindeki ilk saptan sağa yönelerek kuzeybatı istikametinde yürüyüşünüzü sürdürün. Orman içinden geçen bozuk toprak yol, Katranlık mevkiinde Kapaklı Yaylası-Çamlıdere Yaylası yoluna erişecektir. Şimdi sağa dönmeli ve kuzey istikametinde yürümelisiniz. Yolcualuç Yaylası manzarası eşliğinde süren etkinlik, yarım saatlik bir yürüyüşün ardından başlangıç noktanız olan Çamlıdere Yaylası'nda son bulacaktır.

Çamlıdere Belediyesi Arşivi

17. Çamlıdere-Çamlıdere Yaylası (9 km)

Zorluk Derecesi 2

Eski evleriyle şirin bir kasaba görünümündeki Çamlıdere ilçe merkezinin Kayabaşı Mahallesi'nden başlayan rotanın ilk bölümü, 1521 metrelik Örenler Tepesi doruklarına tırmanıyor. Doğu yönündeki yürüyüş, güneydoğuya dönerek toprak yol üzerinden Kavaklıoluk mevkiisine erişiyor. Solunuzda mandıra evlerini göreceksiniz. Ardından Yolcualuç Yaylası'na ulaşan yü-

rüyüşçüler, burada yer alan gölcük kenarında mola verebilirler. Bu noktada iki seçeneğiniz mevcut. Eğer yayla mezarlığı yanında uzanan belirgin patikayı takip ederseniz kısa yoldan Çamlıdere Yaylası'na varabilirsiniz. Rotayı uzatmak isteyenler ise GPS verilerini izlemek durumundalar. Güneydoğu yönünde ilerleyerek önce Pınarayağı mevkiisi üzerinden Kapaklı Yaylası-Çamlıdere Yaylası yoluna kavuşan parkur, son bölümde sola yani kuzeye dönerek Çamlıdere Yaylası'na varacaktır.

ÇUBUK

DOĞAYA YOLCULUK

Karagöl Tabiat Parkı'nda İlkbahar-Çubuk

Hacılar Şelalesi-Çubuk/Mehmet Ali KIYMET

Başkent Ankara'nın hemen yanı başında, bir doğal güzellikler bahçesidir Çubuk ilçesi. Şehrin gürültüsünden uzakta doğanın sesleriyle iç içedir Çubuk'ta hayat. Hele mevsim ilkbaharsa, etrafınızı saran renk cümbüşünü seyretmeye doyum olmaz. Göz alabildiğine uzanan yemyeşil ormanlar, çiçek bahçesine dönüşen engin çayırliklardaki yaylalar, gökyüzünün mavisini kıskandıran göller... Sakinliğin kollarına iyice bırakın kendinizi, o size kendi zamanını söyleyecektir. Bir kez gelerseniz eğer Çubuk yerleşimine, bir dahaki gezinin planlarını henüz buradan ayırmadan yapmaya başlarsınız.

Ankara il merkezine 35 kilometre uzaklıktaki Çubuk ilçesi, kuzeyde Çankırı ili Şabanözü ve

Orta ilçeleri, batıda Kızılcahamam ve Kazan, doğuda Kalecik ve Akyurt, güneyde ise Keçiören ve Yenimahalle ilçeleriyle komşudur. Türkiye'nin ikinci en büyük uluslararası havaalanı olan Esenboğa Havalimanı'na ev sahipliği yapan ilçe, Ankara'nın kuzeydoğusunda Karadeniz Bölgesi'nin geçiş kuşağında yer alır. Köroğlu Dağlarının güney uzantılarını oluşturan tepelerle

Kervancı Köprüsü-Çubuk

kuşatılan ilçenin coğrafi yapısı, yüksek platolar ve bu steplerin arasına konuşlanan Çubuk Ovası'ndan oluşmaktadır.

Osmanlı Padişahı Yıldırım Bayezid ile Moğol hükümdarı Timur arasında 1402 yılında meydana gelen Ankara Savaşı'nın Çubuk Ovası'nda geçmesi, ilçenin tarihsel gelişimine önemli bir damga vurmuştur. Neredeyse ilçenin tamamı Oğuz Boyu'nun Büğdüz, Çavuldur, Eymür, Karkın, Kızık, Peçenek, Yazır, Yıva gibi kollarından gelme Türkmen'lerdir. Birçoğu Ankara Savaşı sonrası kurulan köylerin isimleri ise Oğuz boylarından veya Ankara Savaşı'na atfen Yıldırım Bayezid'dan kaynaklanmaktadır.

İlçe genelinde pek çok tarihi eser görülebilir. Balıkhisar köyü kalıntıları, Aktepe, Camili ve Çatköy kaleleri, Güldarpi köyünde yapılan kazılarda bulunan mermer aslan heykeli, Durhasan köy konağında sergilenen aslan heykeli, Karadana köyünde bulunan Oyulu Kaya Mezarı ile Yakup Derviş köyündeki Roma ve Bizans dönemine ait mezar kalıntıları söz konusu tarihi eserlerin en önemlileridir. 1354 yılında Osmanlı İmparatorluğu hâkimiyetine katılan Çubuk ilçesi, Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde '150 akçelik kaza, 7

Aslan Heykeli, Durhasan Köyü-Çubuk

Siyemi Sultan Türbesi, Sele Köyü-Çubuk

Çubuk Genel

Turşu

Kavaklı Köyü Tarihi Çeşme-Çubuk

nahiye ve 70 köyden oluştuğu belirtilmektedir. Mahmutogulları, Kutuören, Karaman, Okçular, Demirci, Tahtalı, Cami-i Kebir ve Karşıyaka camileri ile Kavaklı, Ağılıçık, Karataş ve Yazır çeşmeleri; Türk egemenliği döneminden kalan tarihi yapılar arasındadır. İlçenin inanç turizmi potansiyelini ise Siyemi Sultan, Şah Kalender Veli, Hasandede ve Gül Baba türbeleri oluşturmaktadır. Yıkılmak üzere olan ve restorasyon edilmesi gereken Yigitli köyündeki Kervancı köprüsü, ülkemizdeki tarihi taş kemer köprü örnekleri arasındadır. İlçe merkezinde Bekir Ağalar Konağı başta olmak üzere eski Çubuk evleri örnekleri gezilebilir. Daha çok etnografik eserlerin sergilendiği Çubuk Şehir Müzesi ile Kuruçay Köy Müzesi mutlaka

ziyaret edilmesi gereken mekanlar arasındadır.

Genelde kara iklimi etkisi altındaki Çubuk ilçesinin kuzey bölgesini çam, kayın, meşe ağaçlarının yeşillendirdiği orman örtüsü süslemektedir. Yerleşimin en yüksek tepeleri Göllerbaşı (1908), Kara Tepe (Yıldırımölören) (1901), Kara (Büyük Çavundur) (1896), Boğsu (Aydos) (1891), Büyükkuzu (Aydos) (1880), Koca (1872), Aktepe Kale (1869), Dedenin Tepe (1869), Kartalgölü (1851), Ardıcılıkaya (1841), Arpa (1839), Tavuk (1836), Aktepe (1821) zirveleridir. Yüksek tepelerin eteklerinde ve orman içi geniş çayırırlıklarda Ahurköy, Aydos, Çatak, Hacılar, Kışlacık, Kuruçay, Meşeli, Nusratlar, Uluagaç,

Yaylak, Yeşilkent, Yıldırımayadoğan, Yıldırımölören, Yıldırımmevcı, Yukarı Çavundur yaylaları bulunur. Aydos Yaylası'nda Gazipaşa, Uluagaç Yaylası'nda ise Orman Çiftliği mandıraları, Atatürk'ün ziyaret ettiği tarihi mekanlardır. Hayvancılığın azalması ve köyden kente göç gibi sebeplerle eski şenliğinden uzak olan yaylaların bir bölümü, ekoturizm için uygun alanlardır.

İlçe sınırları içerisinde birçok doğal, baraj ve sulama göl/göletleri bulunmaktadır. Karagöl ve Sülüklü, ilçenin doğal göllerini oluşturur. 1964 yılında tamamen yerli teknolojiyle inşa edilen Çubuk 2 ve Kavşakkaya Baraj gölleri ile Aydoğan, Aydos Ardıcılı, Aydos Süt, Çavundur, Dalyasan, Kayapınarı, Kışlacık, Kızılca, Kızılviran, Meşeli Yayla, Uluagaç Hacı, Uluagaç Yayla, Usta, Yaylak, Yıldırımölören, Yıldırımmevcı sulama göletleri; ilçenin öne çıkan doğal güzellikleri arasındadır.

Söz konusu göller arasında Karagöl Tabiat Parkı, Ankara doğa turizmi etkinliklerinin en önemli adreslerinden biridir. Ankara il merkezine 75, Çubuk ilçesine ise yaklaşık 30 kilometre uzaklıktaki göl; Kağsağın, Karıncalıgın ve Çullu tepeleri arasındaki bir çanağa konumlanmıştır. Kuzey-

batı tarafı volkanik kayalık olan Karagöl, aslında bir krater gölüdür. Etrafı çam, meşe, akçaağaç, dağ kavağı vb ağaçlarla süslü bu doğal güzellik, 2011 yılında tabiat parkı olarak tescil edilmiştir. Çevre düzenlemesi yapılan alanda kır gazinosu, piknik masaları, tuvalet, otopark gibi üniteler bulunmaktadır. İlçede ayrıca merkeze 38 kilometre uzaklıkta Ay Kayası mesire alanı bulunmaktadır.

Çubuk ilçesinin kuzeyindeki dağlık ve ormanlık bölgeden birçok irili ufaklı dere beslenir. Pek çok dereyi bünyesinde toplayan Çubuk ve Ovaçay, ilçenin en uzun akarsularıdır. Avcıova köyünden gelen Sıçan Deresi üzerindeki Hacılar ise yerleşimin tek şelalesidir.

Ankara termal turizminin önemli parçalarından biri olan Melikşah Kaplıcası; beslenme bozuklukları, romatizma, sinir, kas hastalıklarına iyi gelmektedir. Aynı bölgede bulunan hamam kalıntılarının, 1402 yılında Ankara Savaşı sonrası Timur tarafından kızı Melikşah adına yaptırdığı rivayet edilmektedir. Deri hastalıklarına iyi gelen ve yüzyıllarca insanlığa hizmet eden hamam, 1979 yılındaki bilinçsiz sondaj sonucu sularını kaybetmiştir.

Yukarı Çavundur Gölleti-Çubuk

Beldenin başlıca geçim kaynağı hayvancılık, tarım (arpa, buğday, fiğ, nohut, pancar, yulaf), sebze-meyve (armut, elma, vişne, domates, salatalık, biber, fasulye), turşu üretimi, arıcılıktan oluşmaktadır. Özellikle Çubuk turşusu, ülke genelinde ün yapmıştır. İlçeyi ziyarete gelenler Tavuk Pastırması, Homaça, Yaprak Sarması, Çubuk Turşu Çeşitleri, Çubuk usulü Hoşmelim,

Halep Dolması, Tutmaç Çorbası, Tayga Çorbası, Soğuk Aş, Sakala Sünen, Sıkma, Çubuk Tava, Yukarı Çavundur Ekmeği, Yazma Çöreği, Koruk Şerbeti, Çubuk Baklavası, Haside Tatlısı lezzetlerini deneyebilirler.

İlçede her yıl geleneksel Çubuk Turşu ve Kültür, Aşure ve Birlik Günü, Akkuzulu Domates Şenliği festivalleri düzenlenmektedir.

Melikşah Hamamı-Çubuk

ÇUBUK YÜRÜYÜŞ ROTALARI

1-Ay Kayası Mesire Alanı Güney Ring (5 km)

Zorluk Derecesi 1

Çubuk ilçesinin önemli mesire alanlarından biri olan Ay Kayası'nın güneyinde daire çizen rota, gününbirlik pikniğe gelen doğaseverler için hazırlandı. Başlangıç noktasıyla en yüksek yeri arasında yaklaşık 150 metrelik yükseklik farkı bulunan parkuru herkes kolaylıkla yürüyebilir. Önce dere

boyu batıya yönelerek, Uluğağ köyü yoluna çıkılır. Daha sonra güneye (sola) yürüyerek yaz aylarında bataklığa dönüşen Hacı Gölü'ne geliriz. Ardından solunuzdaki yani doğu yönündeki toprak yola hareketlenerek yürüyüşe devam edilir. Göllerbaşı Tepesi Yangın Kulesi'nin kuzeyinden geçen etkinlik, orman yolunu izleyerek Yeşilkent-Ahırköy Yaylası yoluna ulaşacaktır. Bu noktadan sola yani kuzeye dönerek yayla üzerinden başlangıç noktanız olan Ay Kayası Mesire Alanı'na dönebilirsiniz.

Ay Kayası/Mehmet Ali KIYMET

2- Ay Kayası Mesire Alanı Kuzey Ring (15 km)

Zorluk Derecesi 3

Ay Kayası Mesire Alanı'nın kuzey bölgesinde büyük bir ring yapan rota, 1901 metrelik Kara Tepe'nin etrafını dolaşır. Öncelikle Kelebekli Deresi Vadisi boyunca kuzeye yürüyerek Ulu- ağaç (Tevfik Yılmaz Mahallesi) Yaylası girişine ulaşılır. Tarihi Gazi Çiftliği Mandırası'nın bu-

lunduğu yayla girişindeki kavşaktan sağa dönülerek doğu istikametinde yürüyüşe devam edilir. Orman içine giren rota, toprak yolun kılavuzluğunda Yeni Yayla mevkisine erişecektir. Güneye yönelen parkur, Büyükpazar Deresi'ni geçerek başlangıç noktasına varır. Tamamı toprak yayla ve orman yolunu kapsayan rota, 1630 metrelerden 1775 metrelere tırmanan yokuş ve inişlere sahiptir.

Ulu ağaç Yaylası Tarihi Mandıra-Çubuk

3- Hacılar Şelalesi Ring

(13 km)

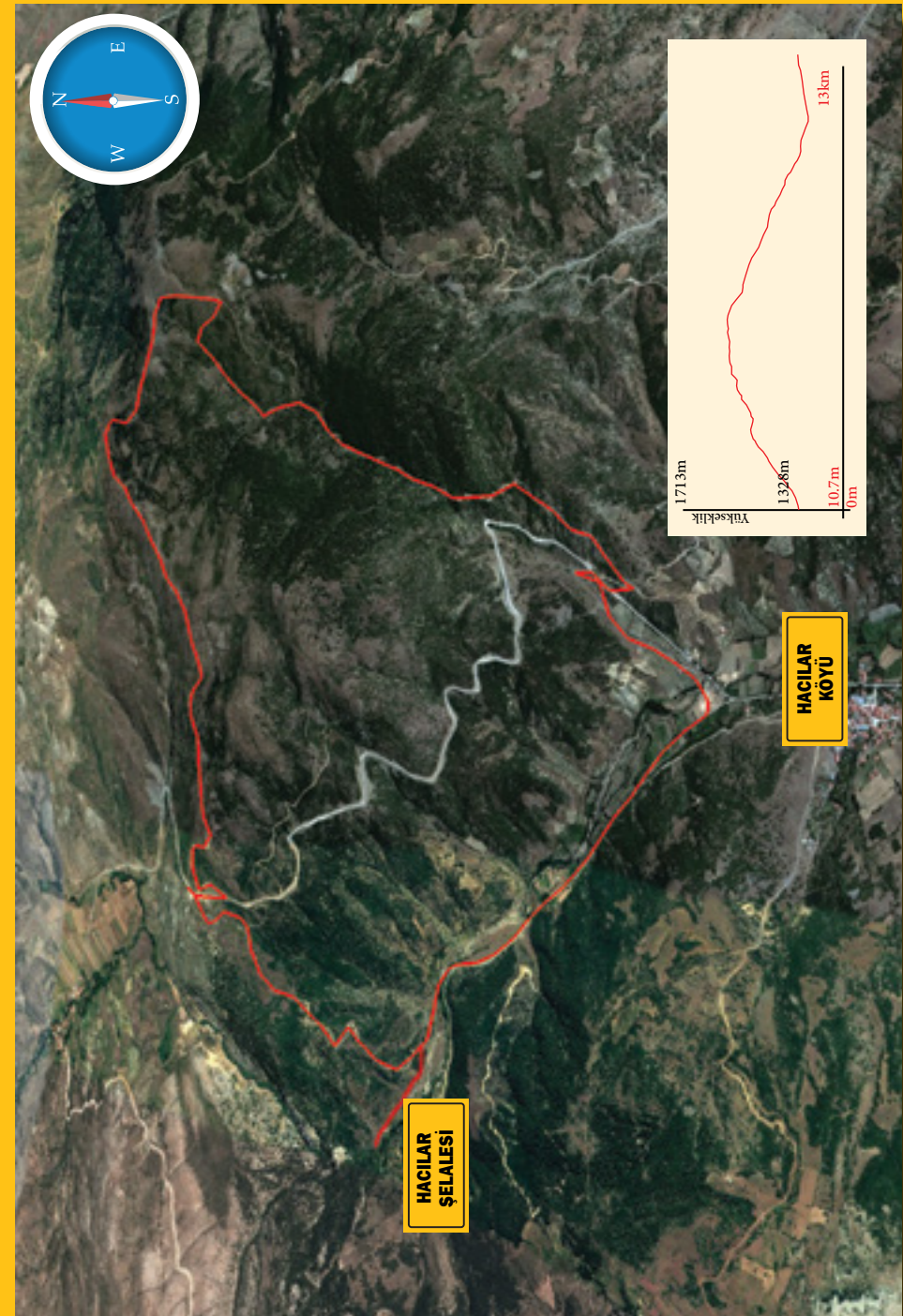
Zorluk Derecesi 3

Çubuk ilçesinin doğal güzelliklerinin başında gelen Hacılar Şelalesi, sınırlarında bulunduğu aynı isimli köye yaklaşık 2,5 kilometre mesafede yer almaktadır. Bölgede bulunan alabalık tesisi yol ayrımından başlayan yürüyüş rotası, 1654 metrelik Alanbaşı Tepesi etrafında daire çizerek başlangıç noktasına dönmektedir. En yüksek noktanın 400 metrelik

bir kot farkı oluşturduğu parkurun ilk bölümü, Cevizli Deresi Vadi yamaçlarında sıkı bir çıkışı içermektedir.. Taşlıkırın mevkinde sağa yani doğuya dönen rota, Hacılar Yaylası'nın yakınlardan geçmektedir. Suludere Vadisi'ne erişildiğinde güney istikametinde yürünerek inişe geçen güzergah, başlangıç noktasına varacaktır. Bahar aylarında şelale debisinin oldukça yüksek olduğunu hatırlatalım. Tamamı toprak yoldan oluşan rotanın 300 metrelik şelale güzergahı, patikadır.

Hacılar Şelalesi-Çubuk

4- Karagöl Tabiat Parkı Ring (8 km)

Zorluk Derecesi 2

Hafta sonları seyahat acentelerinin sıklıkla ziyaret ettiği Karagöl Tabiat Parkı, her mevsim farklı güzellikler sergilemektedir. Önerdiğimiz rota, 200 metrelik bir tırmanışla geniş bir daire çizerek tekrar Karagöl'e ulaşmaktadır. Parkurun doğaseverleri heyecanlandıracak sürprizleri, Kışlacık Yaylası üzerindeki Usta Göleti ve Karagöl Seyir Terası'dır. İlk etapta Karagöl'den yaylaya giden güney istikametindeki toprak yol takip edilir. Kışlacık Yaylası'ndaki sapaktan sağa (batıya) dönülür. Yokuş yukarı devam eden rota, Usta Göleti yakınında patikaya dönüşerek kuzeye yönelecektir. Orman örtüsünün yeşil renge büründüğü gölet

kenarında kısa bir mola verebilirsiniz. Güzergahın devamında kuzeye yürüyerek, orman içindeki çayırılığa erişilir. Orman içinde yer yer kaybolan patikayı bulabilmek için bu bölgede, GPS verilerine ihtiyacınız olacaktır. Yaklaşık 200 metre doğuya yürünüldüğünde Karagöl Tabiat Parkı ve civar köyleri ayaklar altına seren soluk kesici bir manzara noktasına varacaksınız. Özellikle sonbahar aylarında seyir terasından unutulmaz fotoğraf kareleri yakalayacağınızı belirtelim. Sonra, ağaçlarda göreceğiniz kırmızı yuvarlak işaretlerin yardımıyla kuzey yönündeki patikayı izlemelisiniz. Traktör yoluna kavuşulan noktada batıya dönen rota, konuklarını, önce toprak yola indirecek hemen ardından orman deposu yanından Karagöl Tabiat Parkı'na ulaştıracaktır.

Seyir Terası'ndan Karagöl Tabiat Parkı-Çubuk

5-Saraycık Köyü-Aktepe Zirvesi-Hacılar Şelalesi (14 km)

Zorluk Derecesi 3

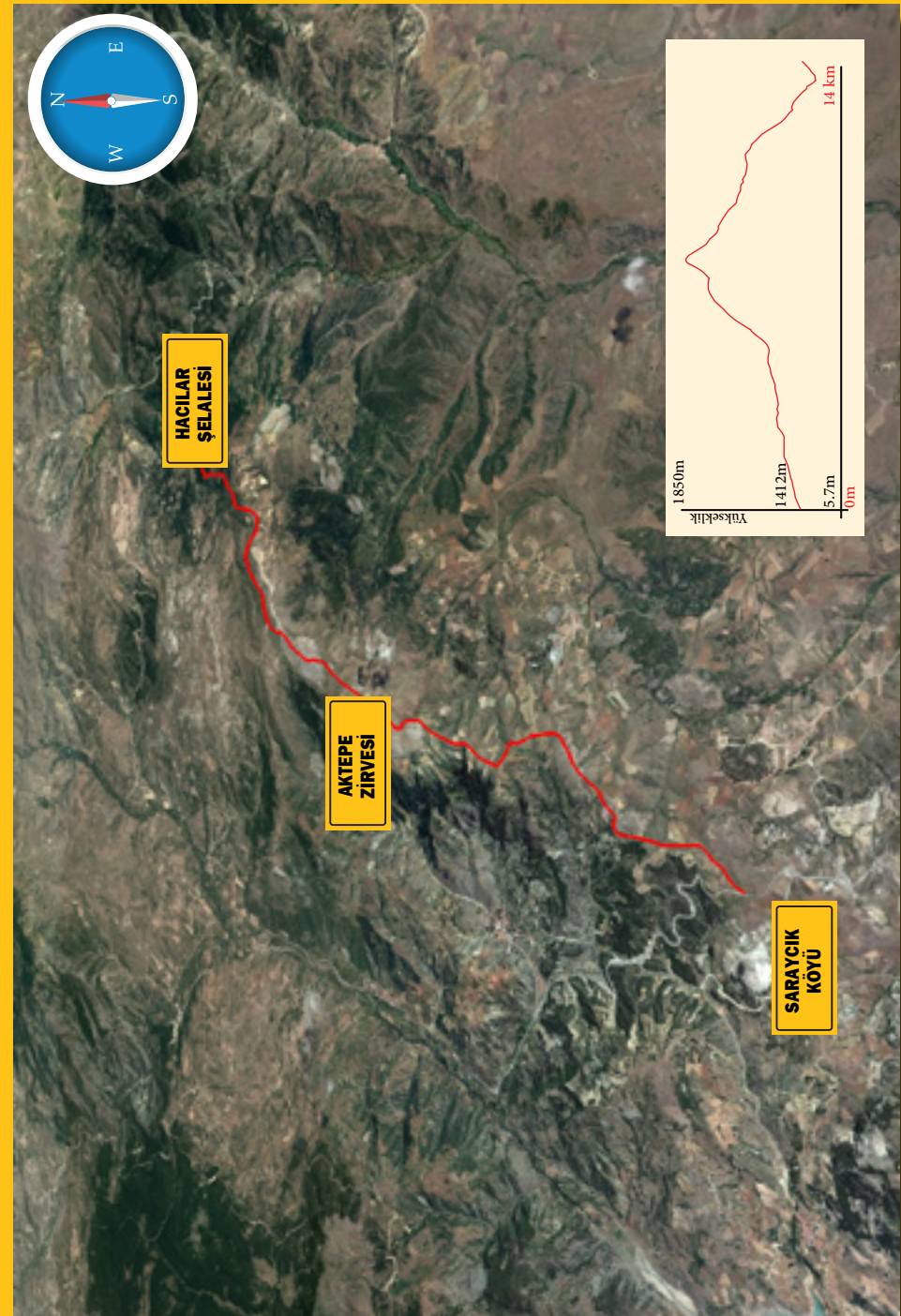
Çubuk ilçesi yürüyüş rotaları içerisinde en keyifli güzergahlardan biri olan parkur, müthiş manzaralar eşliğinde Hacılar Şelalesi'ne götürüyor yolcularını. Rotanın başlangıç noktası, Saraycık köyünün batısında, Çubuk-Karagöl yolu üzerinde kavşaktan başlıyor. Sağa ayrılan toprak yola girilerek kuzey yönünde ilerleyen parkur, meyve bahçeleri arasından geçmektedir. Birkaç evin bulunduğu mevkide traktör yoluna dönüşen rota, Aktepe sırtlarında devam ediyor. Şoseüstü, Tilkiliği, Samalı, Ağıl, Ak tepeleri arasından döne kıvrıla yol aldıktan sonra 1869 metrelik Kale Tepe zirvesine tırmanılıyor. Eski

kale surlarının yer aldığı doruk noktasından neredeyse 360 metrelik bir açıyla tüm Çubuk ilçesini seyredebilirsiniz.

Doruk noktasından sonra rota, sol çaprazınızda (kuzey) göreceğiniz Kuruçay Yayla yoluna doğru inişe geçecektir. Üç yol sapağına varıldığında, Gürleğen Çeşmesi'nden sağa yönelerek kuzeybatı doğrultusunda yürümeniz gerekmektedir. Artık inişe geçen parkur, Geriş Harmanı mevkisinde patika şeklinde devam edecektir. Bekar Çeşmesi sonrası yeniden toprak yola dönüşen yürüyüş güzergahı, Fırın Deresi Vadisi'nin yarenliğinde alabalık tesisine inecektir. Hacılar Şelalesi, bu noktadan sadece 600 metre kuzey istikametinde yer almaktadır.

Aktepe Zirvesi, Saraycık Köyü-Çubuk

6-Uluağaç Köyü-Ay Kayası Mesire Alanı-Yeşilkent Köyü (14 km)

Zorluk Derecesi 3

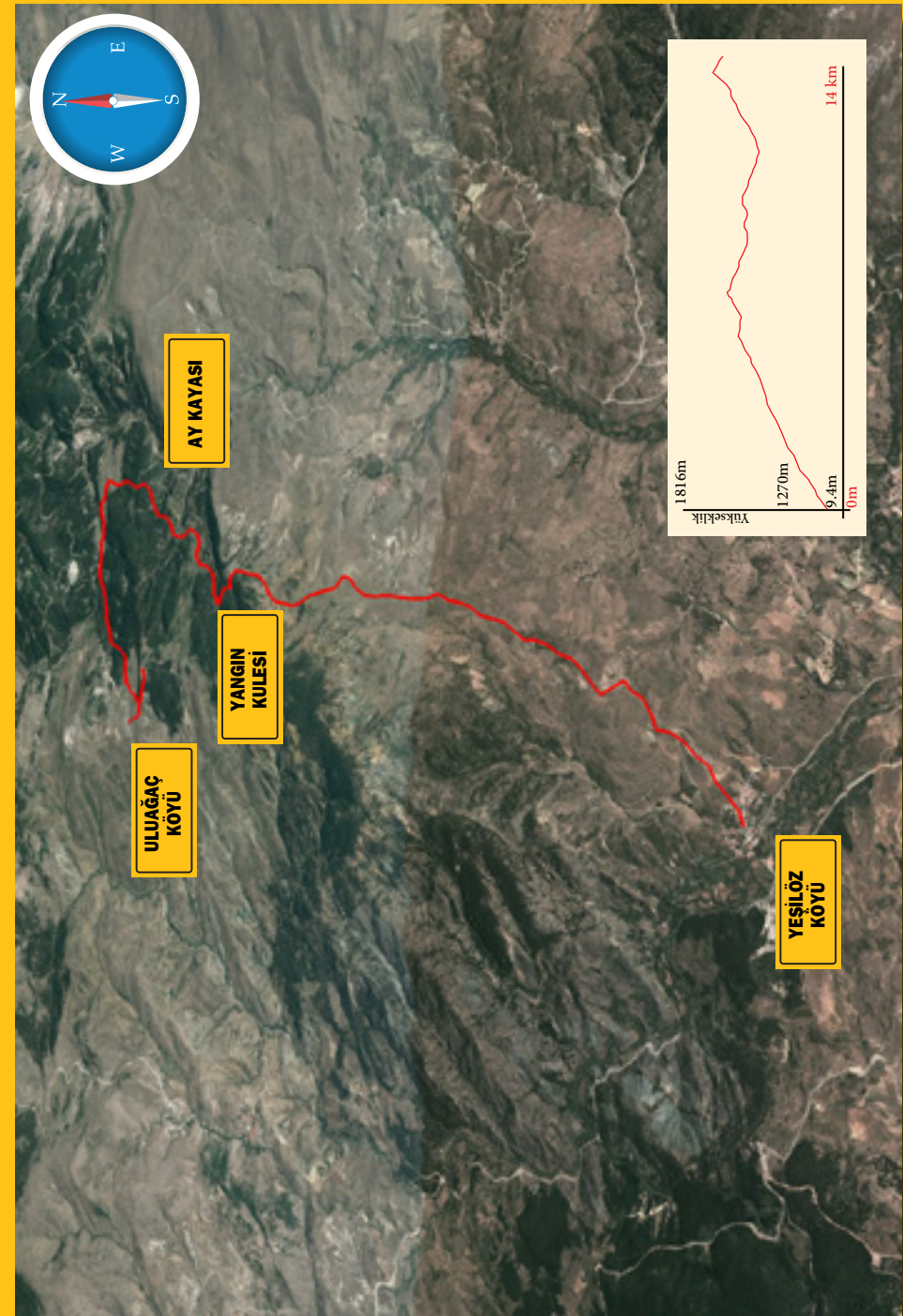
Göllerbaşı Yangın Kulesi ve Ay Kayası Mesire Alanı gibi cazip mekanlardan geçen bu rota, yorucu ve inişli çıkışlı bir güzergahı kapsamaktadır. Uluağaç Köyü-Uluağaç Yayla yolunun 3,5. kilometresindeki ayırmadan başlayan yürüyüş, ilk etapta yangın kulesine tırmanacaktır. Harika bir manzara izleyeceğiniz kulenin terasından, belleğinizden silinmeyecek doğa fotoğrafları çekme şansına sahipsiniz. Yeniden yola koyulduğunuzda 450 metre kadar geriye yürüyüp, sağa

dönmek ve kuzey istikametindeki patikaya girmeniz gerekmektedir. Aşağıda rastlayacağınız çeşme yanından orman derinliklerine ilerlediğinizde, patika yer yer kaybolacaktır. Dere yatağının rehberliğindeki yürüyüşün bu bölümü, epey yorucu ve zorlu olacaktır.

Bir ağacın içinden akan çeşmeye vardığınızda Ay Kayası Mesire Alanı'na ulaşmışsınız demektir. Uzun molanın ardından yürüyüş için yönünüz piknik alanı çıkışına kadar doğu, sonrasında güney istikameti olmalıdır. Pek çok çeşmenin bulunduğu toprak yolu takip ederek Yeşilkent köyüne ulaşabilirsiniz.

Ay Kayası, Uluağaç Köyü-Çubuk

7-Yaylak Köyü-Karagöl Tabiat Parkı (10 km)

Zorluk derecesi 2

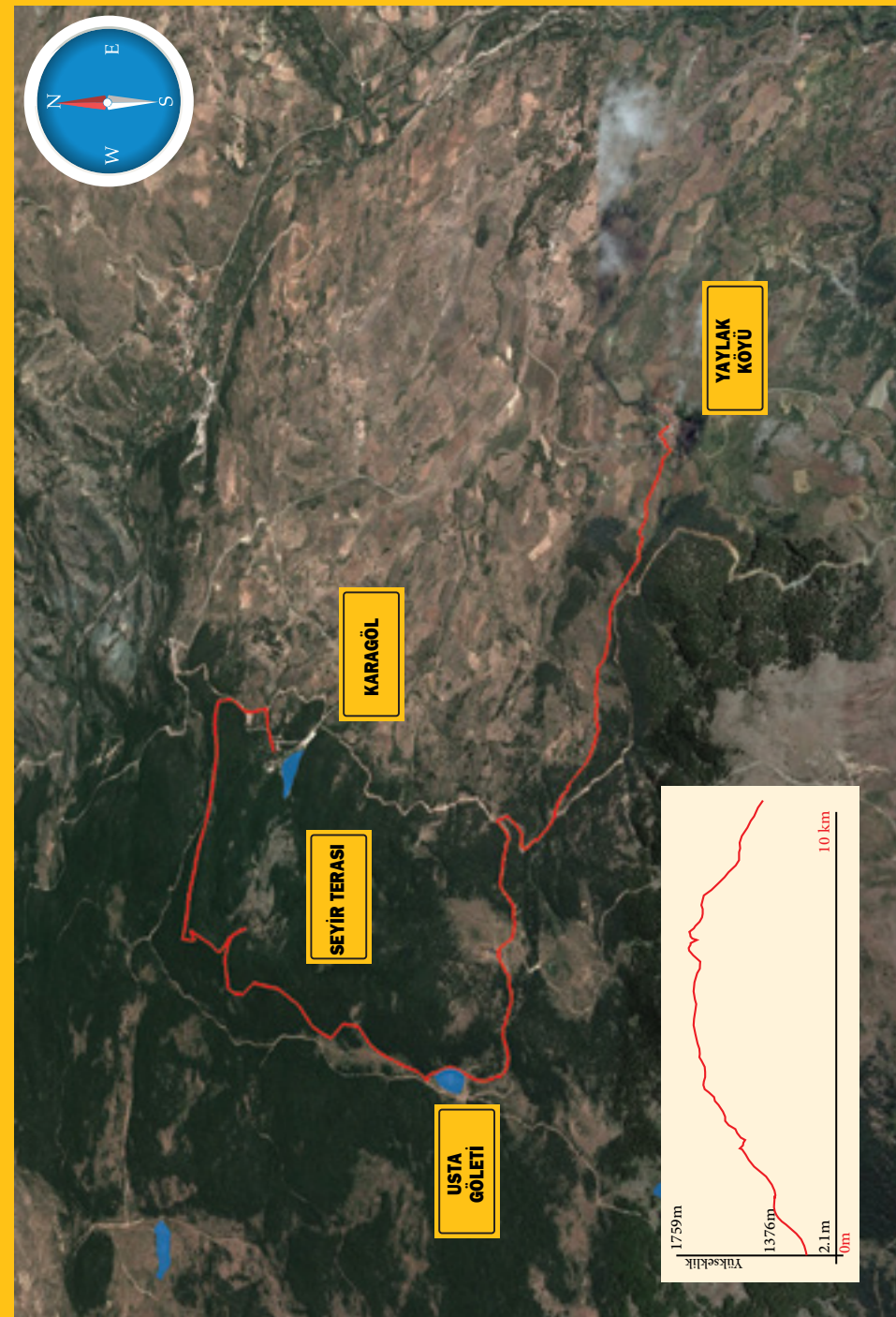
Çubuk ilçesine 25 kilometre uzaklıktaki Yaylak köyü; armut tatlısı, vişne reçeli, hoşmerim, bazlama, gözleme ve kuzu tandır gibi lezzetleriyle tanınmaktadır. Rota ilk etapta, köyden Yaylak ve Kışlacık yaylarına uzanan eski patikayı takip etmektedir. Kuzeybatı istikametindeki yürüyüş, Kışlacık Yaylası'nda toprak yola bağlanarak yokuş yukarı devam edecektir. Daha sonra Usta Göleti yakınında yeniden patikaya dönüşerek önce seyir terasına ulaşacak, ardından inişe geçerek Karagöl Tabiat Parkı'na erişecektir. Rotanın Usta Göleti-Karagöl etabı, Parkur 4 bölümüyle aynı güzergahı izlemektedir.

Mehmet Ali KIYMET

Çubuk İlçesi'nde Sonbahar/Mehmet Ali KIYMET

8-Yıldırımevci Yaylası-Yıldırımevci Göleti-Usta Göleti-Yaylak Köyü 1 (9 km)

Zorluk Derecesi 2

Denizden 1690 metre yükseklikte bulunan Yıldırımevci Yaylası, ahşap ve taşın birlikteliğini yansıtan ustalık şaheseri evleriyle dikkat çekiyor. Çatıları ot bürümüş ve terk edilmiş görüntüsü veren yayla evleri, geçmiş zamanda asılı kalmış gerçeküs-

tü bir mekan duygusu yaratıyor. Ankara il sınırlarındaki en güzel yaylalardan biri olan Yıldırımevci yerleşiminin güneyinde, küçük bir gölet bulunmaktadır. Önerdiğimiz rota, Yıldırımevci Yaylası-Kışlacık Yaylası arasında bağlantı sağlayan toprak orman yoludur. İlk bölümde yokuş yukarı yürünerek Usta Göleti'ne varılır. Daha sonra Kışlacık Yaylası sapağında patıkaya girilerek Yaylak köyüne ulaşılmaktadır.

Çubuk İlçesi'nde Sonbahar/Mehmet Ali KIYMET

9-Yıldırimevci Yaylası- Yıldırimevci Göleti-Usta Göleti-Yaylak Göleti-Yaylak Köyü 2 (8 km)

Zorluk Derecesi 2

Yıldırimevci Yaylası - Yaylak Köyü arasındaki 2. alternatif yürüyüş rotası, üç gölete uğrayarak keyifli bir yolculuk vaat ediyor. Yayladan güneye doğru başlayan alan yürüyüş, Yıldırimevci Göleti kıyısından geçerek Çetin Deresi Havzası'na ilerliyor. 1765

metrelik Gavurkaya Tepesi'nin batısından devam eden toprak yol terk edilerek patıkaya giriliyor. Ormanlık alanı güneydoğu istikametinde kat eden rota, Usta Göleti'ne erişiyor. Daha sonraki bölümde güneye yönelerek Yalağın İkipınar ile Orta tepeleri arasındaki Yaylak Göleti'ne ulaşılıyor. Kıyıları sazlıklarla çevrili gölden sonra doğuya doğru yürüyerek, 1783 metrelik Dumanlı Tepesi'nin doruklarından Yaylak köyüne iniliyor.

Mehmet Ali KIYMET

10-Yıldırimevci Yaylası-Seyir Terası-Karagöl Tabiat Parkı (10 km)

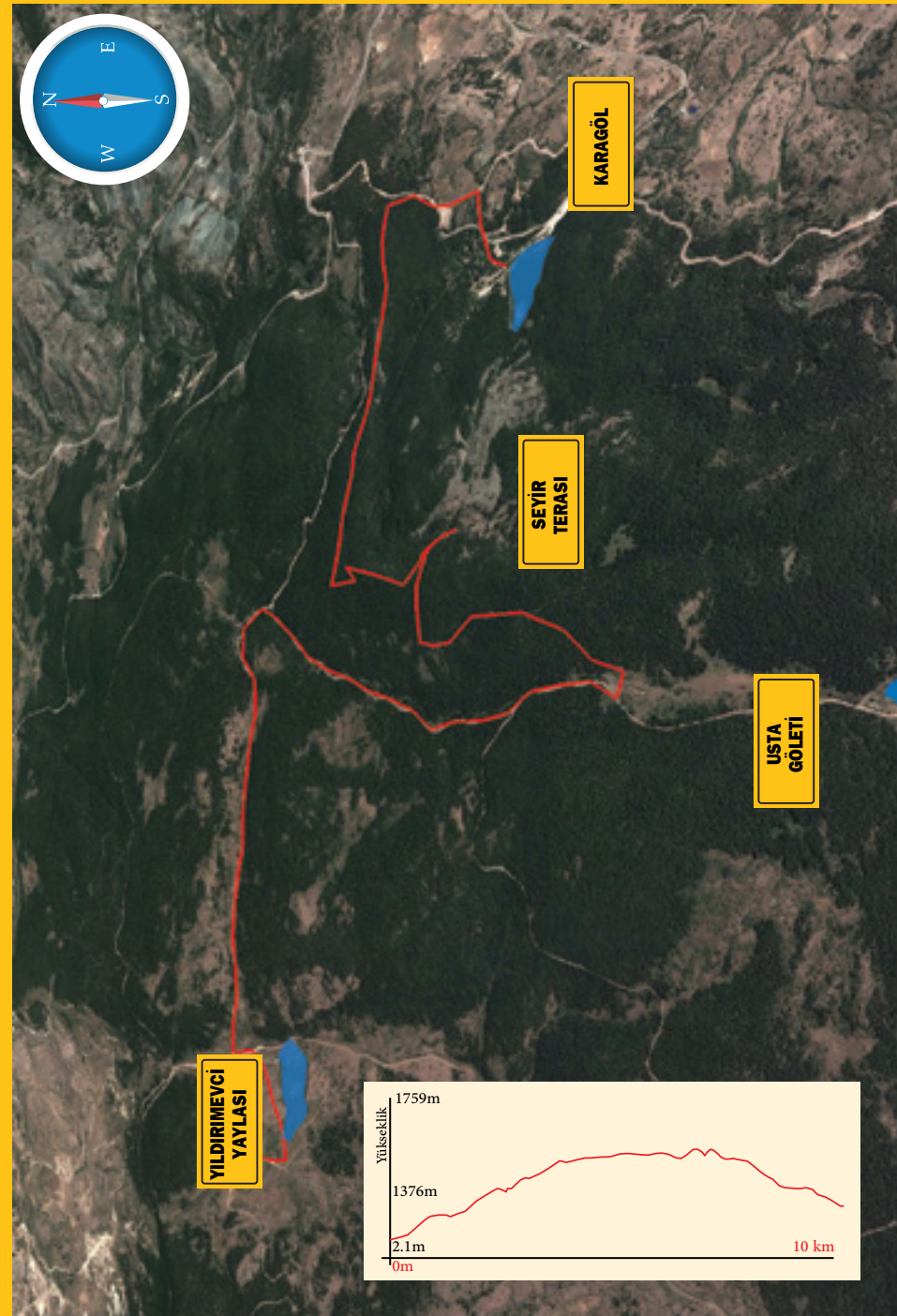
Zorluk Derecesi 2

Ülkemizdeki geleneksel yayla örneklerinden biri olan Yıldırimevci Yaylası çıkışlı bu rota, ilk etapta doğuya ilerleyen toprak yolu takip ediyor. 1773 metrelik Küpelipınar Tepesi'nin kuzeyinden geçen rota, önünüze çıkan bir kavşak noktasında sağa (güneye) yöneliyor. Kuşağın Tepesi'nin doruklarındaki çayırılık alana ulaşıldığında ise

doğaseverler, doğu istikame-tinde uzanan patikayı izlenmek durumundalar. Sık ağaçlar arasında belirsizleşen patika, GPS verileri ve ağaçlara işaretlenen kırmızı boyalar yardımıyla sizi seyir terasına getirecektir. Aşağıda muhteşem silütiyle Karagöl, batı yönde ise gökyüzüne yükselen Aktepe manzarası karşısında, uzun bir mola verebilirsiniz. Rotanın son etabı, Parkur 4 bölümünde anlatılan güzergahı takip ederek Karagöl Tabiat Parkı'na ulaşmaktadır.

Yıldırimevci Yaylası ve Göleti-Çubuk

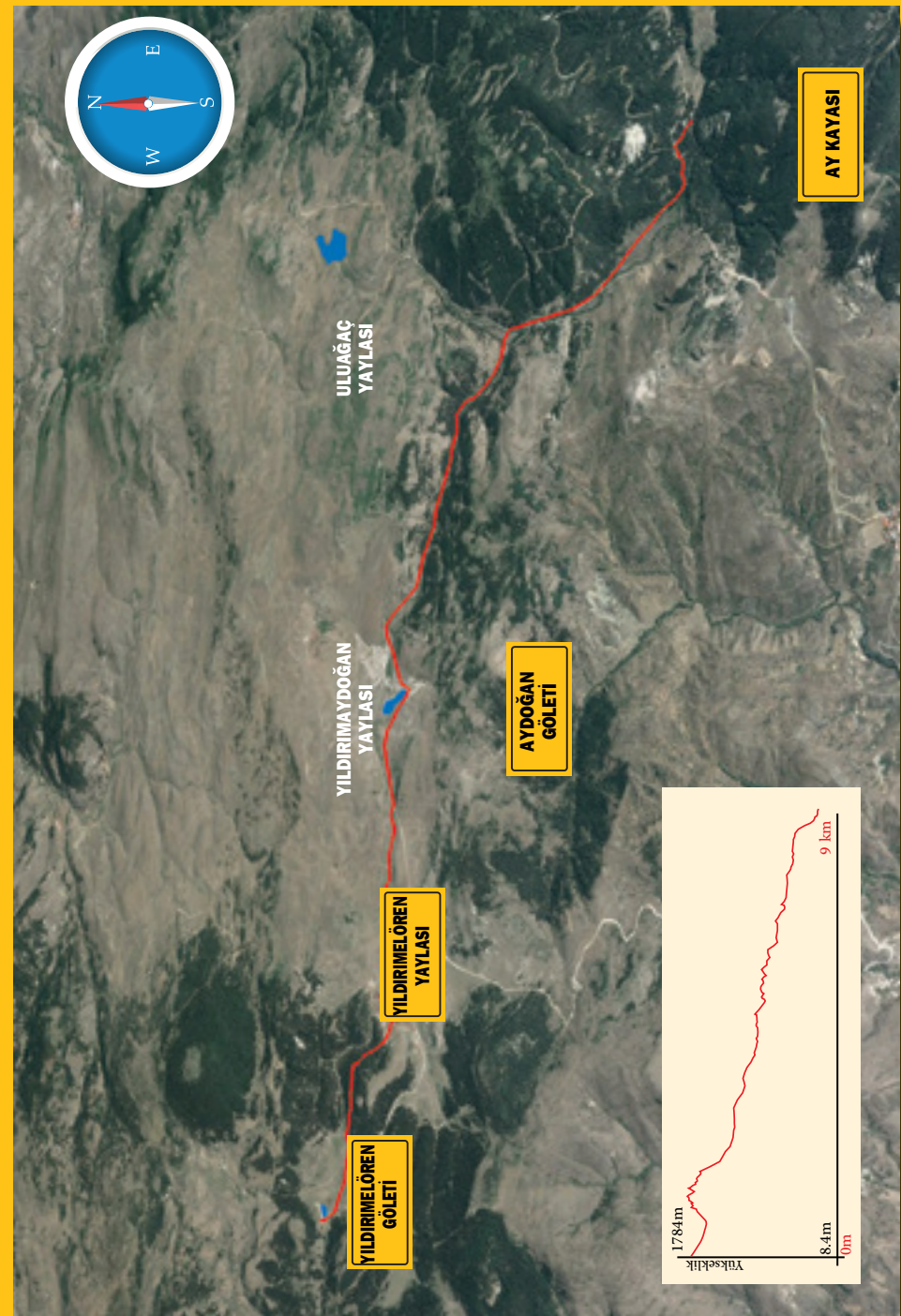

**11-Yıldırımölören Göleti-
Yıldırımölören Yaylası-
Yıldırımaydoğan Yaylası-
Aydoğan Göleti-Ay Kayası
Mesire Alanı (9 km)**

Zorluk Derecesi 2

Yıldırımölören Göleti'nden başlayarak Ay Kayası Mesire Alanı'na ulaşan yürüyüş rotası, iki gölet ve iki yayladan geçmektedir. Yemyeşil orman dokusunun engin bir çayırlıkla buluştuğu ortamda yer alan Yıldırımölören Göleti, yürüyüş rotamızın çıkış noktası. Doğu istikametindeki yürüyüş, Saksağan Boğan mevkiisini aşarak orman içi patikadan Yıldırımölören Yaylası'na ulaşıyor. Haritalarda Elveren ismiyle anılan ve günümüzde mahalle statüsündeki yayladan sonra, toprak yola paralel seyreden traktör yolu izleniliyor. Yıldırımaydoğan Yaylası girişinde, toprak yoldan karşıya geçilip Aydoğan Göleti'ne erişiliyor. Yaz sonu suları azalan gölet kenarındaki mola sonrası doğu yönünde yürüyüşe devam ediliyor. Aydoğan Deresi'ni sağınıza alarak vadi boyunca yokuş aşağıya ilerleyen traktör yolu yüründüğünde önce Uluğağ Köyü-Uluğağ Yaylası yoluna çıkılıyor. Yaklaşık 2 kilometre sonraki sapaktan sola yöneldiğinizde Ay Kayası Mesire Alanı'na ulaşıyor.

Yıldırımölören Göleti-Çubuk
Mehmet Ali KIYMET

12-Yıldırımölren Göleti Ring (8 km)

Zorluk Derecesi 2

Hafta sonu Yıldırımölren Gölü çevresinde kamp kuracak doğaseverlerin yararlanabilecekleri gününbirlik etkinlik, 1891 metrelik Beylikardı Tepesi etrafında geniş bir daire çizerek gölete dönüyor. Yürüyüşün başlangıcında, batıya uzanan dere yatağı kıyısındaki patikaya giriliyor. 1,5 kilometre sonra Yıldırımölren Yaylası-Çatak Yaylası toprak yoluna kavuşan rota, keskin bir dönemeçde kuzeye uzanan traktör yoluna dönüşüyor. Beylikardı Tepesi'nin zirvesine tırmanan rota, orman içinde ilerlemektedir. Doruğa ulaşıldığında önünüze dört yol kavşak noktası çıkacaktır. Siz sağ tarafa dönerek doğu istikametinde inişe geçme-

lisiniz. Son bölümde 1998 metre yüksekliğindeki Işık Tepesi eteklerinden güneye yürünerek gölete ulaşıyor. Güzergahın bir kısmının Kızılcahamam sınırlarında yol aldığını belirtelim.

Mehmet Ali KIYMET

13- Yıldırımölren Göleti- Çalkaya (Yarbaşı) Tepesi- Yıldırımölren Göleti (Ring) (18 km)

Zorluk Derecesi 3

Ankara seyahat acentelerinin programlarını süsleyen Çalkaya yürüyüş rotası, birkaç farklı alternatiften oluşuyor. Genellikle Kızılcahamam ilçesi Eğirli-başköy çıkışlı planlanan rotayı biz, Çubuk ilçesi Yıldırımölren Göleti ring şeklinde planladık. Güzergahı 10 kilometre kadar kısaltmak isteyenler Çatak Yaylası'ndan başlayarak aynı noktaya geri dönebilirler.

Rotanın ilk kısmı göletten başlayarak Beylikardı Tepesi zirvesine tırmanıyor. Ardından Beyaztaş Tepesi'nin (1844) güney eteklerine kurulan Çatak ve Yukarıolucak (Muşamba) yaylalarına iniliyor. Artık kuzeye yönelen parkur, toprak yayla yollarını izleyecektir. Önünüze çıkan dördüncü kavşak noktasından sağa dönerek tırmanmaya başlamak

durumundasınız. Minnet Deresi kıyısındaki buz gibi suları olan çeşme başında dinlendikten sonra yokuş yukarı yürümeye başlayabilirsiniz. Yokuşun sonunda tepe noktasına varıldığında, sağa dönen orman yolunu seçerek haritalarda Yarbaşı Tepesi (1854) olarak geçen Çalkaya zirvesine ulaşılacaktır. Kayalık seyir terasından Ankara merkeze kadar uzanan ayrıntılı manzaranın tadını çıkarabilirsiniz. Karşıda gördüğünüz zirve, 1942 metrelik Kale Tepe'dir. Tarihi kalıntıların bulunduğu tepenin sağında göreceğiniz, üzerinde vericilerin yükseldiği diğer tepe ise Kızılcahamam ilçesinin en yüksek noktasını oluşturan Işık Dağı'dır. Dönüş yolunda güneydoğu istikametinde inişe geçerek önce Tuzluçayır mevkiine ardından Beyaztaş Tepesi yamaçlarından Çatak Yaylası'na erişebilirsiniz. Son bölüm, sabah kullandığınız aynı güzergah üzerinden sizi Yıldırımölren Göleti'ne geri getirecektir.

14- Yıldırımölören Göleti-Harami Tepesi-Yıldırımölören Göleti (Ring) (12 km)

Zorluk Derecesi 3

Ankara sınırlarındaki en yüksek zirvelerden biri olan Harami Tepesi'ne (2034) tırmanan rota, orman içinde bir çember çizerek başlangıç noktası olan Yıldırımölören Göleti'ne dönmektedir. Çatak Yaylası'na kadar bir önceki parkurla aynı güzergahı izleyen rota, yayla evlerini geçtikten sonraki ilk kavşakta batı istikametinde (sola) yükselen

patıkaya girmektedir. Sık ağaçların arasında ilerleyip eriştiğiniz düzlük alanda güneye (sola) dönerek Harami Tepesi'nin zirvesine tırmanabilirsiniz. Dorukta karşılaştığınız tanımsız manzara, yorgunluğunuza değecektir. Son bölümde batıya doğru inişe geçen traktör yolunun peşine düşün. Çayırılık alana vardığınızda Koçalan Tepesi eteklerini adımlayarak Çatak Yaylası'na geri dönebilirsiniz. Yayla ile gölet arasındaki etap, sabah kat ettiğiniz güzergahla aynı parkuru içermektedir.

Harami Tepesi-Kızılcahamam/Mehmet Ali KIYMET

15- Yıldırımölren Göleti- Şelale-Kayıören Köyü (Çankırı)-Yıldırımölren Göleti (Ring) (13 km)

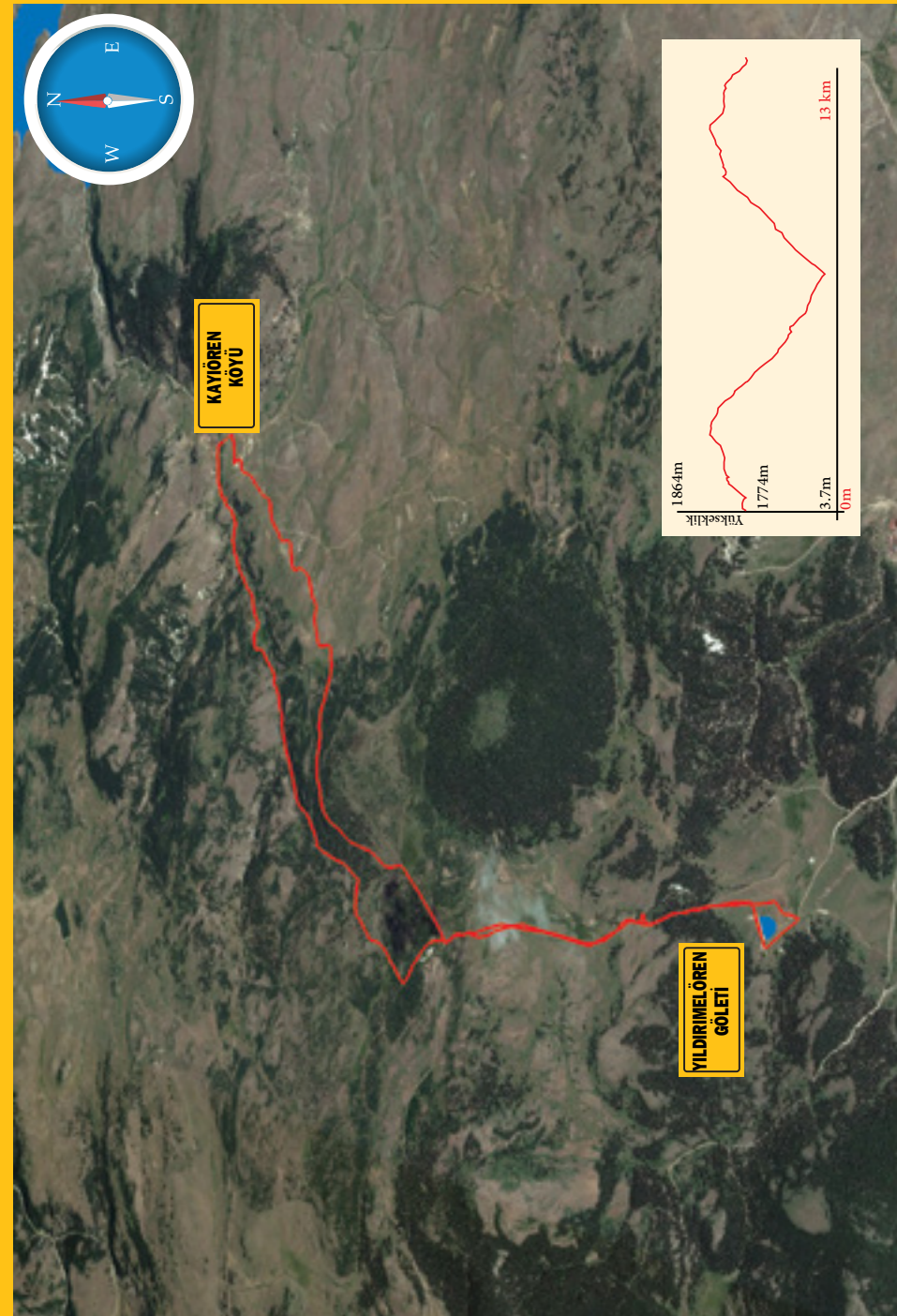
Zorluk Derecesi 3

Çubuk ilçe sınırlarında başlayıp Çankırı il sınırlarına uzanan yürüyüş aktivitesi, özellikle bahar aylarında küçük şelaleler eşliğinde keyifli bir yolculuğa dönüşüyor. Yıldırımölren Göleti'nden kuzeye yürünerek Işık ve Beylikardı tepelerinin arasın-

dan yükseliniyor. Kurşunyurdu mevkisinde İkiskavuştuk Deresi Vadisi'ne giren parkur, havza boyunca inişe geçiyor. Güldürcek Baraj Gölü yakınlarındaki Kayıören köyüne ulaşıldığında uzun bir mola verebilirsiniz. Dönüş yolu, izlediğiniz havzaya paralel uzanan yokuş yukarı bir etkinliği içermektedir. Düzlük Tepesi geçildikten sonra güney istikametindeki yürüyüş, yokuş aşağıya iniş şeklinde Yıldırımölren Göleti'ne varacaktır.

İkiskavuştuk Deresi-Çankırı/Mehmet Ali KIYMET

16- Yıldırımölren Göleti- Yıldırımölren Yaylası- Yıldırımölren Köyü (8 km)

Zorluk Derecesi 2

Yıldırımölren köyü sakinlerinin yaylaya çıkmak için kullandıkları eski göç yolu patikasını takip eden rota, Yıldırımölren Göleti'nden başlıyor. Doğuya yürüyerek Saksagan Boğazi mevkisi geçilip Yıldırımölren Yaylası'na ulaşıyor. Büyükşehir statüsüne geçtiği için mahalle olarak anılan yayladan sonra yürüyüş, güneşe yöneliyor. Ormanlık alanı kat eden rotanın bu bölümdeki sürprizi, Çubuk ilçesini ayaklar altına seren bir manzara sunmasıdır. Yürüyüş etkinliğinin son etabında Taşlı Tepesi'nin batısından geçilip, 1836 metrelik Tavuk Tepesi doruklarından Yıldırımölren köyüne inilmektedir.

Yıldırımölren Yaylası-Çubuk

GÜDÜL

DOĞANIN MUCİZESİ

Kirmir Vadisi-Güdül

Kırmızı Biber Üretimi

Sivil Mimari-Güdül

Leblebi Üretimi-Güdül

Hünerli bir heykeltıraşın elinden çıkmış hissi yaratan yeryüzü şekilleri, uçsuz bucaksız boz tepeler, kayalara oyulmuş etkileyici mağaralar, yüzyıllarca araziyi şekillendirerek kendine yol bulan Kırmır Çayı, bozkırda parılayan Mzinos antik kenti, kuzey bölgeleri sarmalayan sarıçam ve köknar ormanlarının renklendirildiği Sorgun Göleti ve yaylalarıyla Güdül ilçesi, Ankara il merkezine 90 kilometre uzaklıktadır. Karadeniz ile İç Anadolu sınırında yer alan Güdül, geleneksel taş mimarinin ahşapla buluştuğu eski evleriyle 'İpek Yolu' rotasının önemli duraklarından biridir aynı zamanda.

Kırmır Çayı'nın geçtiği Yeşilöz yerleşimi ve ilçe merkezindeki İnönü kaya oyuk ve mağaraların

varlığı, Güdül çevresindeki yerleşimin çok eski tarihlere dayandığının kanıtı. Bir dönem Hitit, Frig, Roma ve Bizans egemenliği altında yaşayan Güdül yerleşimi, Anadolu Selçukluları'nın idaresine geçtikten sonra Ankara Emiri Güdül Bey tarafından mesken tutulmuş. Aynı zamanda Selçuklu Hükümdarı Mesut Bey'in eniştesi olan Güdül Bey zamanında bölgeye, Orta Asya'dan Anadolu'ya gelen Oğuz boylarından Afşar, Kayı ve Kınık kollarından aileler yerleştirilmiş.

İlçe sınırları içerisinde, geçmişe ışık tutan pek çok tarihi mekanı ziyaret edebilirsiniz. Anadolu Selçuklu Beyliğinin uç beylerinden Çağa Bey'in ismini alan Çağa köyünde, Mzinos antik kenti yer almaktadır. Caracal-

la'ya ait sikkelerde M.S. 2. yüzyıldan itibaren kullanımda olduğu anlaşılan ören yerindeki kazı çalışmaları, 2003 yılından beri büyük bir titizlikle yürütülmektedir. Yöre halkı tarafından 'Çoban Hamamı' olarak anılan hamam ile nekropol kalıntılarının bulunduğu antik yerleşim, ilçenin kaplıcalar bölgesine konuşlanmaktadır. İlçe sınırlarında ayrıca Sorgun Göleti Bizans dönemi ören yeri, Yeşilöz Bizans kaya yazıtları, Galat dönemine ait Asartepe yerleşmesi, Çukurören Bizans kalıntıları, Güzelçiftlik Küçük Kaletape, Özköy Kalesi surları ile Tahtacıörencik Kalesi tarihi mekanları gezilebilir.

Kuşkusuz ilçenin en dikkat çekici tarihi eserleri, İnönü ve Yeşilöz mevkisindeki, Roma ve Bizans dönemlerinde yerleşke olarak

kullanılan mağaralardır. M.Ö. 8. yüzyıla tarihlenen ve Hristiyanlığın ilk yıllarında yerleşime açılan bu oyuklar, dört-beş katlı mağaralar sisteminden oluşmaktadır. Tümüyle sıkışmış volkanik tüflerden oluşan mağaralar, kolay işlenebilme özelliğinden dolayı insan eliyle oyulmuştur. Bir kısmının kaya kilisesi olarak kullanıldığı birbirine bağlantılı mağaralar, günümüzde merdivenler yardımıyla gezilebilmektedir.

İlçe merkezinin güneyinde yer alan Salihler köyündeki kaya yazıtları ise, bilim adamlarınca Anadolu Türk tarihinin runik alfabesiyle yazılmış en eski yazıtları olarak kabul edilmektedir. M.Ö. 3000-1000 arası ile M.S. 500-900 yılları arasına tarihlenen yazıtlar, 10 farklı alanda 150'den fazla yazıt ile kaya resimlerin-

Güdül İlçe Merkezi Genel

den oluşmaktadır. Salihler köyü sınırlarındaki Dūdük Dağı'nın doğusundaki Delikli Kaya mevkisindeki kaya yazıtlarına ulaşabilmek için araçla 3 kilometre bozuk toprak yolda gitmek ve sonrasında yaklaşık 1 kilometre kadar yürümek gerekmektedir. Yazıtlar, Kirmir Vadisi'nin güney bölümüne konumlanmaktadır.

Bölgede ayrıca Çarşı, Aşağı, Yeşilöz, Taşören, Tahtacıörencik, Kadiobası, Afşar tarihi camileri ile Kavaközü köyünde Hacı Bayram Veli müritlerinden Samut Bali, Tekke köyünde Osman Gazi döneminde yaşadığı rivayet edilen Kasım Baba ve Sorgun köyünde Şeyh İsmail Efendi türbeleri ziyaret edilebilir.

İpek Yolu Koridoru üzerindeki Güdül ilçesinde tıpkı komşula-

rı Ayaş, Beypazarı ve Nallıhan gibi eski Osmanlı-Türk evlerine rastlanmaktadır. Günümüzde ilçe merkezinde yer alan 130'a yakın sivil mimari örneği eski ev, restore edilerek turizme kazandırılmıştır. Zemin kat moloz taş, diğer katlar hımsız tekniğiyle ahşap iskelet arası kerpiç dolgu olarak inşa edilen evlerin ikinci ve üçüncü katlarında çıkma balkonlar görülmektedir.

Güdül coğrafyasının jeolojik, morfolojik ve iklim çeşitliliği, ilçe sınırlarında farklı bir arazi yapısı şekillenmesine neden olmaktadır. Güneydeki bazı bölgelerde renkli toprak katmanları, peri bacaları, fay kırıkları ve boz steplere rastlanır. Denizden 720 metre yükseklikte bulunan ilçede karasal iklim tipi görülmektedir. Kışları soğuk yazları ise sıcak

olup az yağış almaktadır. İlçenin en önemli yükseltileri kuzey bölgeye konuşlanan Kaba (1695), Domuzalanı (1659), Yürükçü (1654), Hızarlar (1648), Gölcük (1630), Dedeninkaşı (1628), Kırtıflı (1611) tepeleridir. Güneyi Kirmir Çayı havzası dışında stepler ve boz tepelerle kaplı Güdül'ün kuzeyi sürpriz bir şekilde ormanlarla kuşatılmıştır.

İlçeye hayat veren Kirmir Çayı, Kızılcahamam sınırlarındaki 2034 metrelik Işık Dağı'nın yamaçlarından doğan derelerle beslenir. Havza boyunca Alicin, Öz, Eğrek, Çiftlik, Pazar, Süvari, İlhan, İnöz gibi güçlü kolları bünyesine katan Kirmir'in yolculuğu, Köroğlu Dağları'nın güneydoğusundan çıkıp Sarıyar Barajı'nda sona erer. Özellikle Çamlıdere ve Güdül sınırlarında kıyısında çeltik üretimi yapılan

akarsu, Sakarya Nehri'nin ana kaynaklarından biridir aynı zamanda. Güdül ilçesinden geçerken araziye şekillendiren Kirmir Havzası, rengarenk kaya ve toprak yapısıyla ilginç formlar oluşturur.

Yeşilöz yerleşiminden kuzeybatıya doğru yola çıkanlar, Kurumcu Dağı'nın hemen ardında bambaşka bir coğrafyayla karşılaşır. Sarıçam ve köknar ağaçlarının egemenliğindeki ormanları geçtiğinizde, geniş bir çayırığa konuşlanan saç çatılı onlarca evin sıralandığı büyük bir yayla çıkar karşınıza. Ardından ormanın derinliklerinde uzayıp giden ve yeşillikler içerisine saklanmış Sorgun Göleti Tabiat Parkı görünür tüm ihtişamıyla. 2011 yılında tabiat parkı ilan edilen alan, ilçe merkezine yaklaşık 28 kilometre uzaklıktadır. Yaklaşık 50 hek-

Eğriova Göleti Tabiat Parkı-Güdül

Mzinos Antik Kenti-Gündül

tarlık bir alana sahip olan gölet, ideal bir kamp alanıdır aynı zamanda.

Haymana, Kızılcahamam ve Ayaş ile birlikte Ankara termal turizminin merkezlerinden biri olan ilçenin Ilıcaköy ve Ertuğrul Gazi bölgelerinde termal oteller hizmet vermektedir. Söz konusu kaplıcalar romatizma, siyatik, nevralji, hipertansiyon, kalp, dolaşım sistemi, kireçlenme, cilt ve kadın hastalıklarına; içme kürü olarak ise mide, bağırsak, böbrek karaciğer, hazımsızlık, kabızlık vb. hastalıklara iyi gelmektedir.

İlçe ekonomisinin lokomotif sebzecilik, hayvancılık, organik tarım, tiftik keçisi, süt üretimidir. Bazı köylerde özellikle Tahtacıörencik yerleşimindeki Dörtmevsim Ekolojik Kalkınma

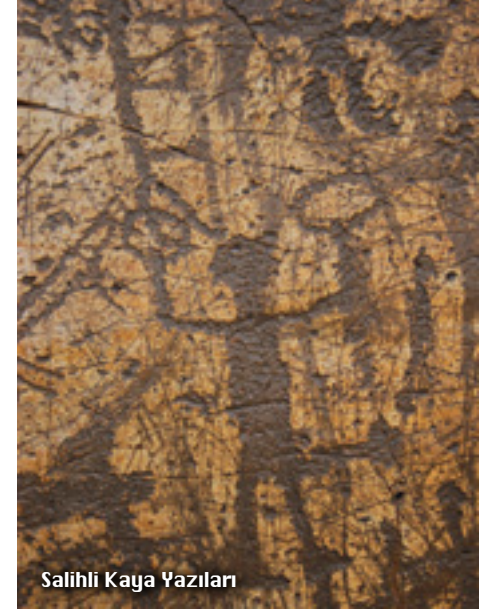
Yeşilöz Kaya Mağraları

Derneği (Doğal Yaşam Kolektifi), doğru ve bilinçli beslenme adına organik tarıma yönelerek salep, adaçayı, et, sucuk, tarhana, erişte, bulgur, tereyağı, süt, yumurta, süzme yoğurt, domates vb ürünler üretmektedir. İlçede ayrıca ponza taşı, kaolin, perlit madeni işlenmektedir. Eski evlerin geçmiş günleri yansıttığı Gündül ilçe merkezinde leblebi kokusunu duyumsadığınız da sakın şaşırmayın. Çarşı içindeki imalathanelerde üretilen leblebiler, Türkiye'nin birçok yerine gönderilmektedir.

Gündül'e gelen gezginler Perçem (gül baklava), Yaprak Sarması, Keyman (çemen), Sulguç (donmuş kıymalı keyman), Kapama, Göceası, Mancar, Mıhlama, Mercimekli Pilav, Ekşili Dolma, Sübere, Sulguç ile Höşmerim, Şibit ve Haside gibi tatlılarından oluşan zengin lezzetleri deneyebilirler. İlçede her yıl Haziran ayında kiraz, Temmuz ayında ise Gündül Kapaması şölenleri yapılmaktadır.

İnönü Kaya Mağraları-Gündül

Salihli Kaya Yazıları

GÜDÜL YÜRÜYÜŞ ROTALARI

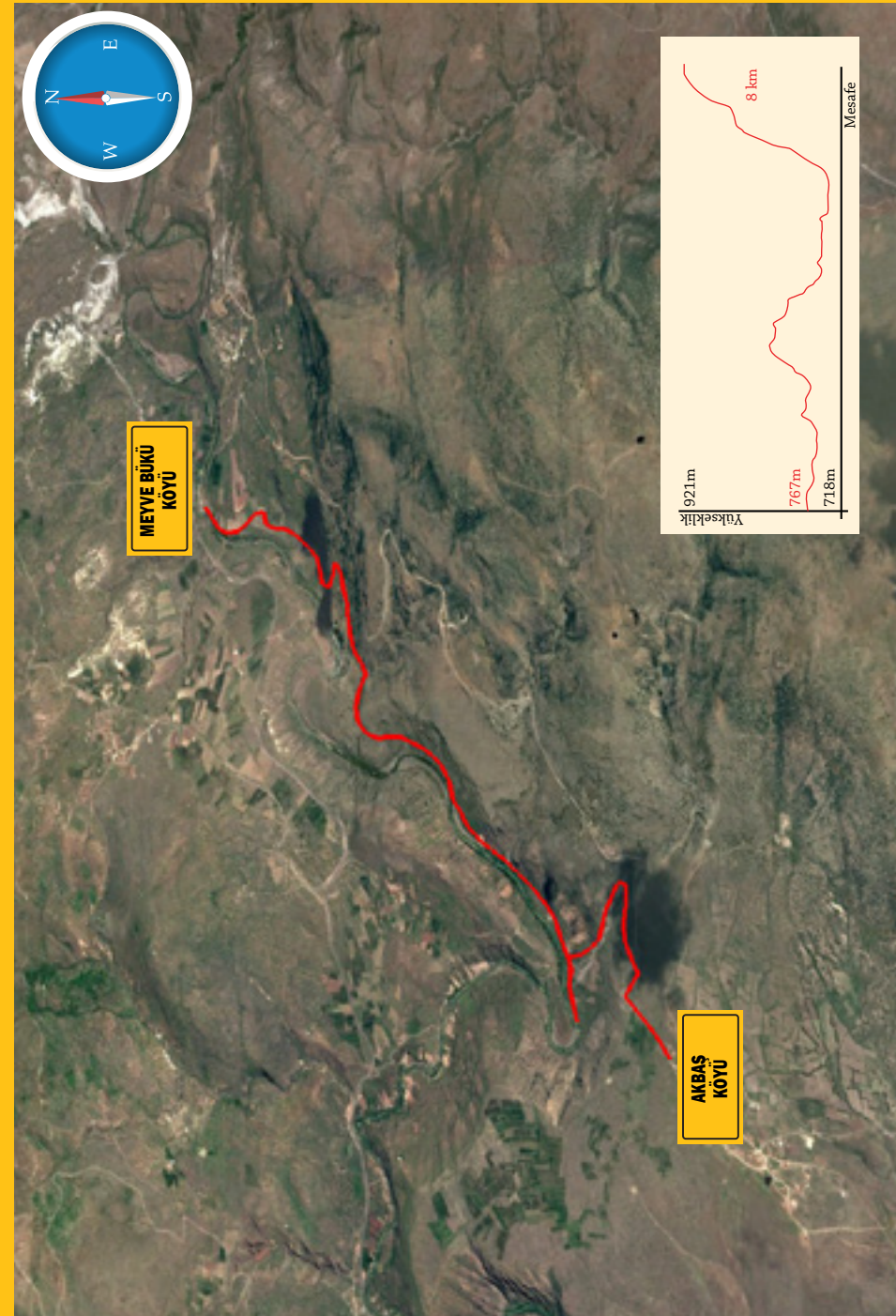
1- Akbaş Köyü-Meyvebükü Köyü (8 km)

Zorluk Derecesi 2

Güdül merkeze yakın güneybirlik yürüyüş rotalarından biri olan parkur, herkesin keyifle katılabileceği bir etkinlik. Kirmir Çayı Vadisi'nin bir bölümünü kat eden güzergah, etkileyici manzaralar sunarken mevsiminde tadına bakabileceğiniz meyve bahçelerinin yakınından geçiyor. Rota, ilçe merkezine 5 kilometre uzaklıktaki Akbaş köyünden başlıyor. Öncelikle Kirmir Çayı Vadisi'ne inen toprak yol izleniyor. Kuzey yönünde akarsuya paralel uzanan toprak yolu kullanabileceğiniz gibi yaz mevsiminde dere içi patikada yürüyebilirsiniz. Bağlarbaşı Sırtı bölgesinde Kirmir Çayı'ndan uzaklaşan rota, bir kavşak noktasında sola yönelerek evlerin yanından geçecektir. Daha sonra domates, kavun ve kabak tarlalarının arasında ilerleyen parkur, Dümen Tepe yamaçlarında göreceğiniz kaya mağaralarının önüne erişecektir. Yürüyüş güzergahı, Meyvebükü köyü-Güdül asfalt yol kenarında sona erecektir.

Kirmir Çayı Vadisi, Meyvebükü Köyü-Güdül

2- Kirmir Çayı Vadisi (Garipçe-Taşören-Adaören-Dibecik) (30 km)

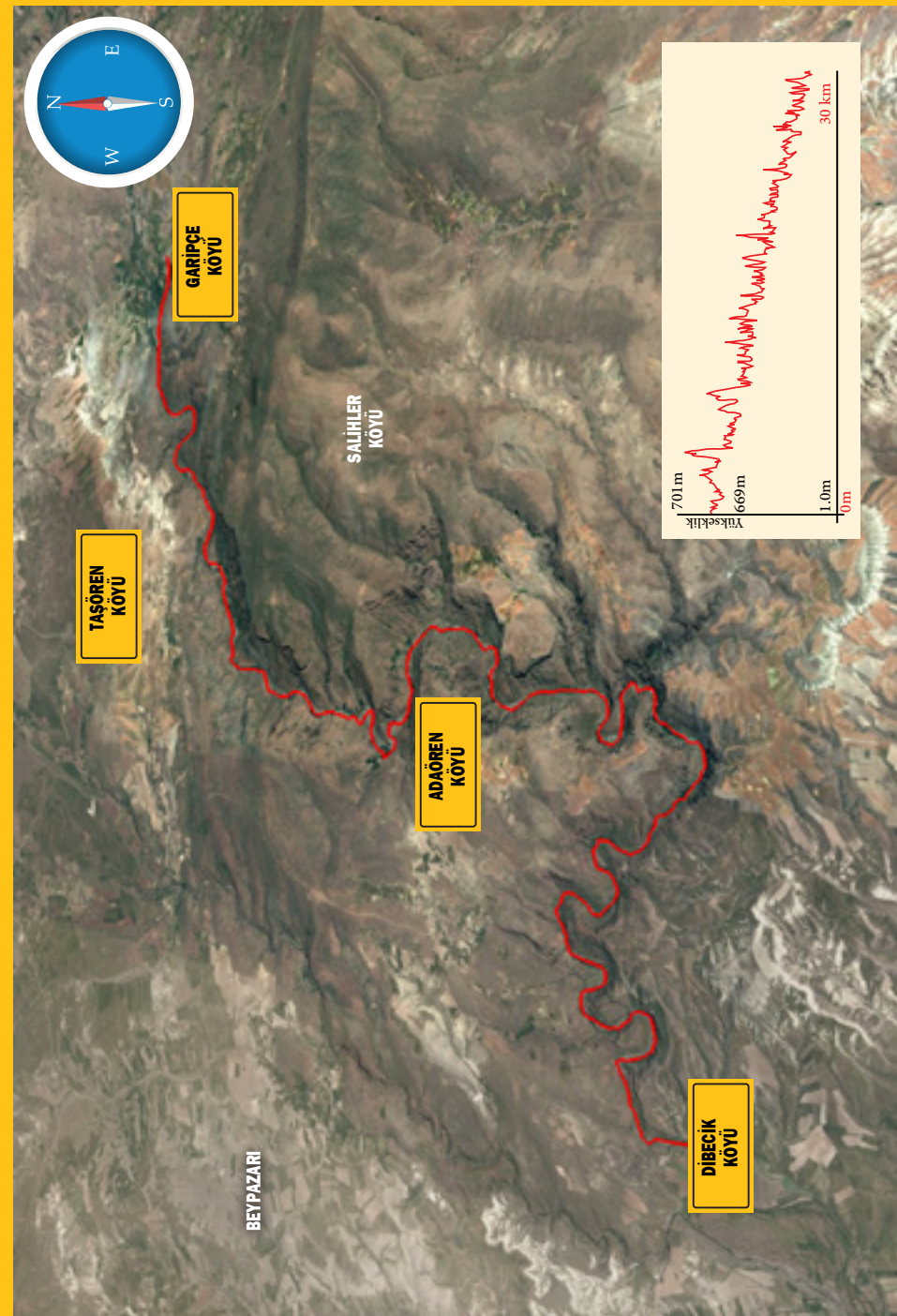
Zorluk Derecesi 3

Adrenalin tutkunu macera severlere önereceğimiz söz konusu rota, uzun olduğu kadar su geçişleriyle ıslak bir parkur. Bu rotayı sadece Haziran-Ekim ayları arasında denemenizi öneririz. Aksi takdirde sel baskını, su taşkını ve su geçişleri risklerini göze almak durumundasınız. Dileyenler Taşören-Adaören arasındaki etabı yürüyerek rotayı kısaltabilirler.

Rotanın başlangıç noktası Garipçe-Taşören arasındaki eski yol. Taşören sonrası derinleşen vadi yatağı, Adaören (Beypazarı) yakınlarında tekrar genişleyecektir. Taşören ve Adaören mevkilerinde iki adet tahta köprü bulunduğunu hatırlatalım. Taşören sonrası dar bir kanyona dönüşen vadi yamaçlarında eski zamanlarda yerleşke olarak kullanılan kaya mağaralarını görebilirsiniz. Rota, Kirmir Çayı'nın vadiden çıktığı Dibecik köyü (Beypazarı) yakınlarında sona ermektedir.

Salihler Köyü'nden Kirmir Çayı Vadisi-Güdül

3- Sorgun Göleti Tabiat Parkı-Akkaya Yaylası (9 km)

Zorluk derecesi 2

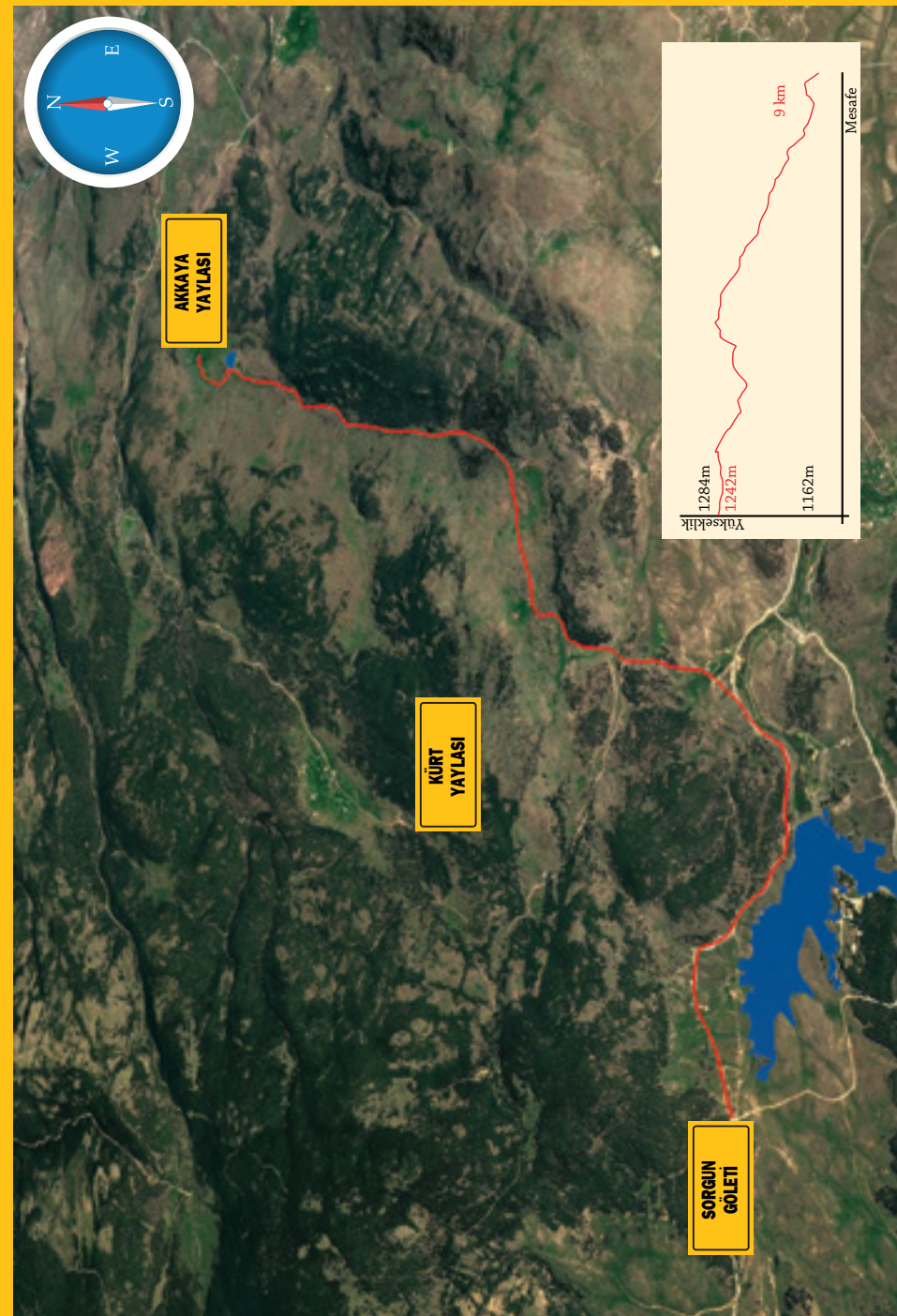
Güdül sınırlarında başlayıp, Çamlıdere sınırlarında biten rota, eski Tiftik Yolu (Geredeci) yolunun bir bölümünü izlemektedir. Sorgun Göleti kuzey kıyısından start alan rota, toprak yolu izleyerek Dikenli Tepe eteklerindeki bir mandıraya erişiyor. Sonrasında Düzyalak Deresi Vadisi'ne inerek kuzeye yöneliyor. Belpınar ile Pınarören tepeleri arasındaki boğazı aşan güzergah, 1347 metrelik Saylan Dağı'nın batısından geçmektedir. Son bölümde Akkaya Yayla Göleti kıyısına erişen parkur, Kale Tepesi'nin

güney eteklerine konumlanan yaylaya ulaşıyor. Akkaya köyüne 4 kilometre uzaklıktaki yaylada kale, kilise, sütun ve yapı kalıntıları gibi tarihi eserleri gezebilirsiniz.

Sorgun Göleti Tabiat Parkı-Güdül

4- Sorgun Göleti Tabiat Parkı-Benli Yaylası (Çamlıdere) (31 km)

Zorluk Derecesi 3

Güdül-Beyazır-Çamlıdere ilçe sınırlarını kat eden yürüyüş rotasını, uzunluğundan dolayı iki günlük kampli bir etkinlik olarak planlamakta yarar var. İlk etapta Sorgun Göleti'nden çıkarak, Güvercinlik ve Ayıkuzu tepelerinin arasından güney istikametine yürünüyor. Şimdilerde otantik görüntüsünü giderek kaybeden Kürt Yaylası'na erişildikten sonra Kazankaya ve Erenler tepelelerine tırmanmak durumundasınız. Tepe noktasından sonra batıya dönen parkur, geniş bir çayırlığa

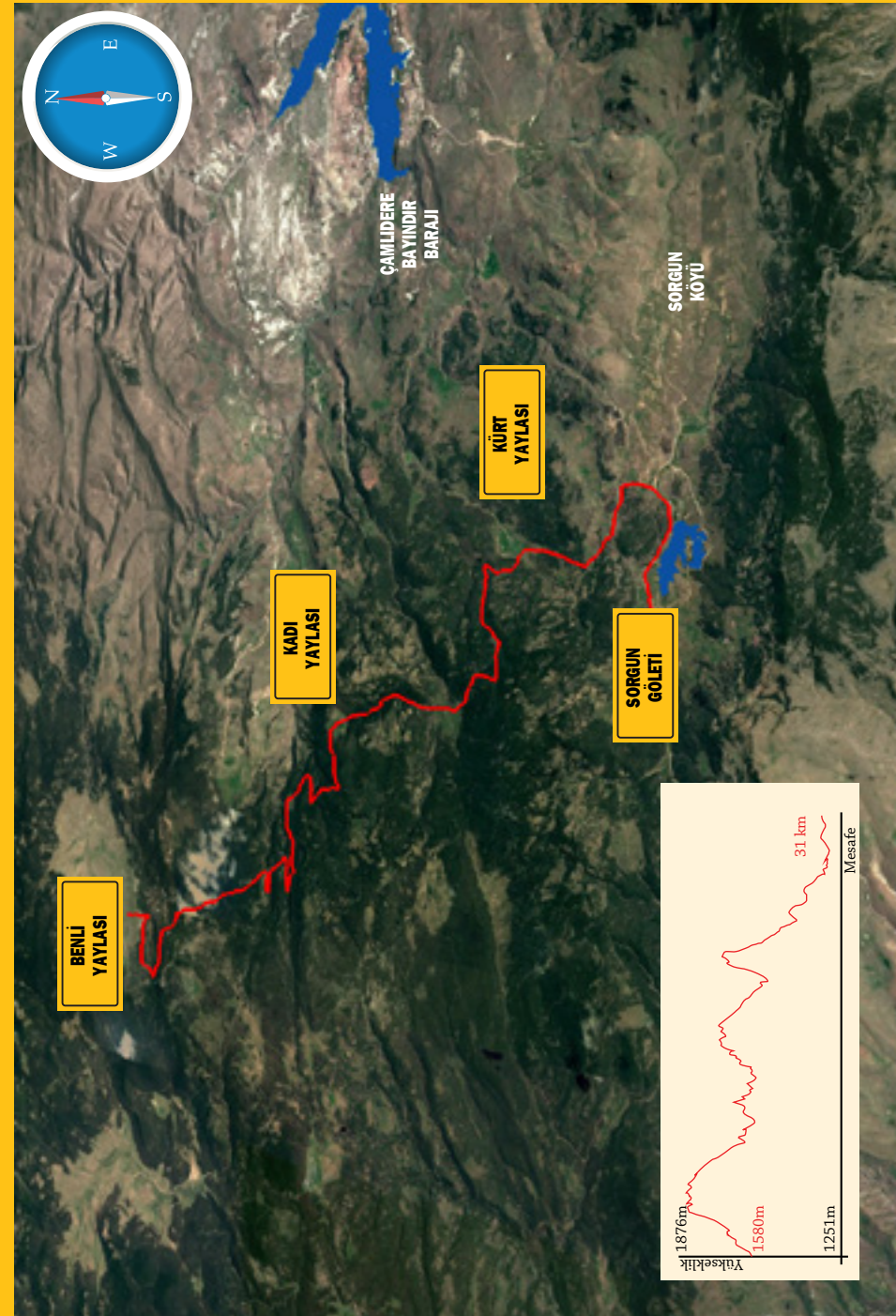
yayılan Çukurca Alan mevkisine ulaşacaktır. İlk günü 1705 rakımdaki Çamlıdere Bayındır Barajı manzaralı Kadı Yayla'sında sonlandırabilirsiniz.

İkinci gün ilk bölümde Karanlık Dere'yi izleyerek Söbeçayırı Tepesi yamaçlarına doğru inişe geçiliyor. Ardından Dağkuzören köyü sakinlerinin kullandığı Tataralan (Elveren) Yaylası'na ulaşan güzergah, Kale Tepesi eteklerinden geçerek Mahya Tepesi doruklarında yol alıyor. Bu noktadan birazdan ineceğiniz, orman ortasındaki yeşil bir açıklığa konumlanan Benli Yaylası'nı görebilirsiniz.

5- Sorgun Göleti Tabiat Parkı

Karaca/Ayça ÖĞRETMEN

-Eğrioiva Göleti (Beypazarı) (38 km)

Zorluk Derecesi 3

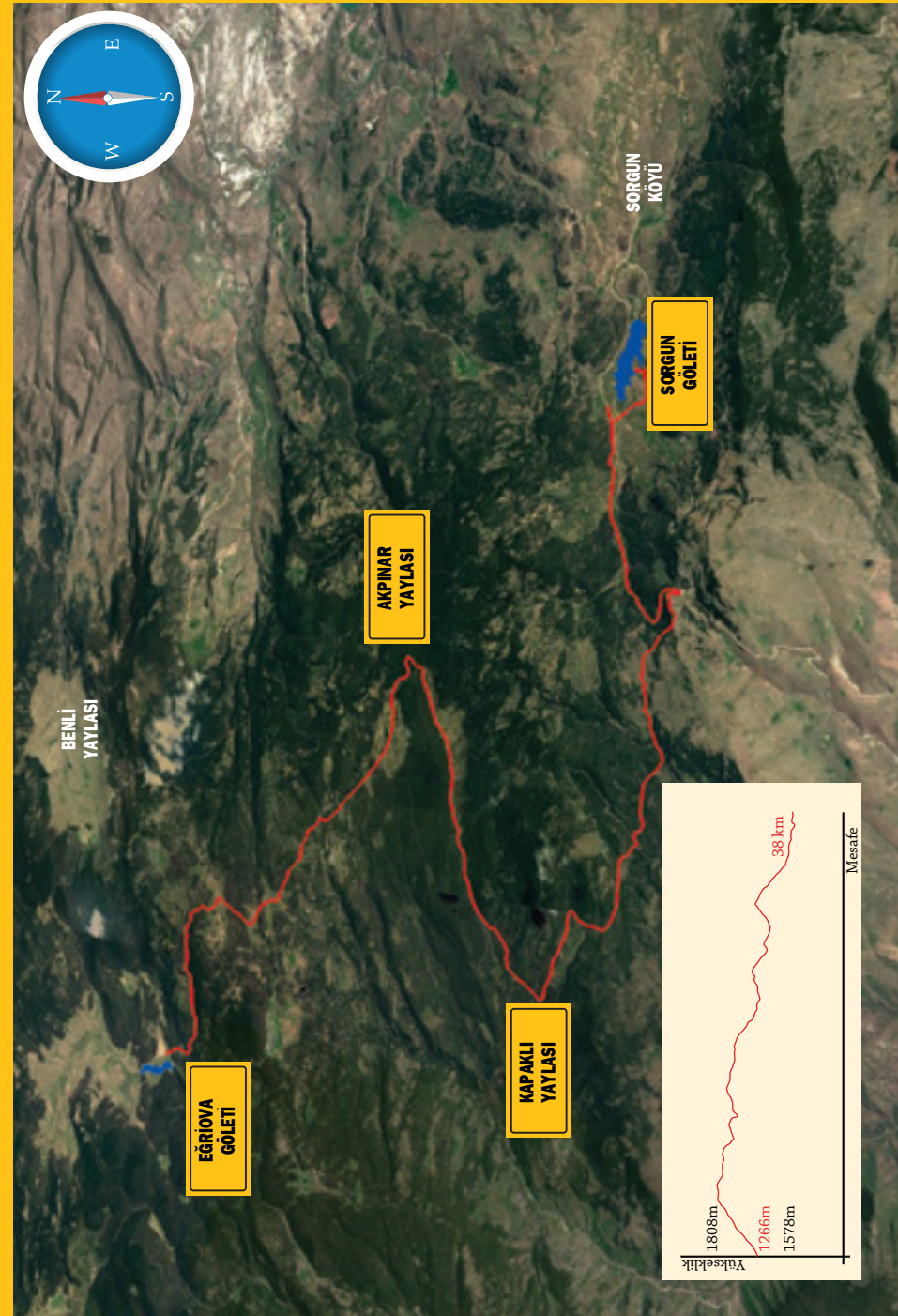
Güdül ilçesi Sorgun Göleti ile Beypazarı ilçesi Eğrioiva Göleti, Ankara doğa turizminin önemli mekanları arasında. Doğaseverler tarafından kamp ve yürüyüş etkinlikleri için kullanılan göletler arasındaki yürüyüş rotasını, 3 günlük bir aktivite olarak planlamakta yarar var. Rotanın ilk etabı batıya yönelerek Mahkeme Yaylası üzerinden Belindoruk aşıtına ulaşıyor. İlk günü 16. kilometrede Kapaklı ile Kuzpınarı tepeleri arasındaki Kapaklı Yaylası'nda sonlandırıyoruz. İkinci

gün önce kuzeydoğuya yönelen rota, Kındıra Düzü mevkinde yer alan Akpınar Yaylası'na erişiyor. Eski orman binalarının bulunduğu 9. kilometredeki Aktaş Çeşmesi'nde kamp kurabilirsiniz. Son gün ise kuzeydoğu istikametindeki yürüyüş Kirazlıoluk Yaylası, Başyayla, Beşpınar, Ayı Deresi bölgelerini geçerek Eğrioiva Göleti'ne ulaşıyor. Sarıalan, Demirci, Eğrioiva, Sarıahmet yaylalarının konuşlandığı gölet çevresinde kamp kurabilir veya önceden ayarlayacağınız araçla dönüş yoluna geçebilirsiniz.

6-Sorgun Göleti Tabiat Parkı-

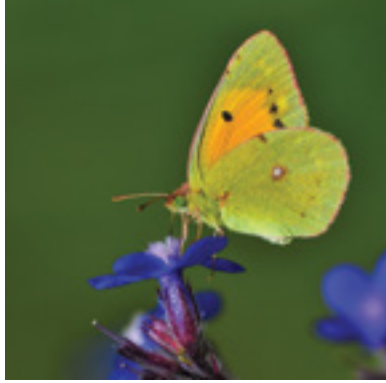
Ayça ÖĞRETMEN

Kürt Yaylası-Sorgun Göleti (Ring) (13 km)

Zorluk Derecesi 3

Sorgun Göleti'nde hafta sonu kamp yapmak isteyenlere önereceğimiz günübirlik yürüyüş rotamız, orman dokusu içerisinde bir daire çizerek başlangıç noktasına geri dönüyor. Göletin kuzey kıyısından başlayan aktivite, Dikenli Tepesi'nin batısından geçerek bir mandıraya erişiyor. Daha sonra Belpınar ile Pınarören tepeleri arasındaki Düzyalak Deresi Vadisi'ne giriliyor. Sürülerin su içmek için kullandıkları bir gölcüğün yanından geçen rota, Kepez Tepesi'nin güneyindeki traktör yolunu takip ediyor. Yükselmeye başlayan parkur, batıya yönelerek Kürt Yaylası'na ulaşıyor. Son yıllarda yapılaşmanın arttığı ve

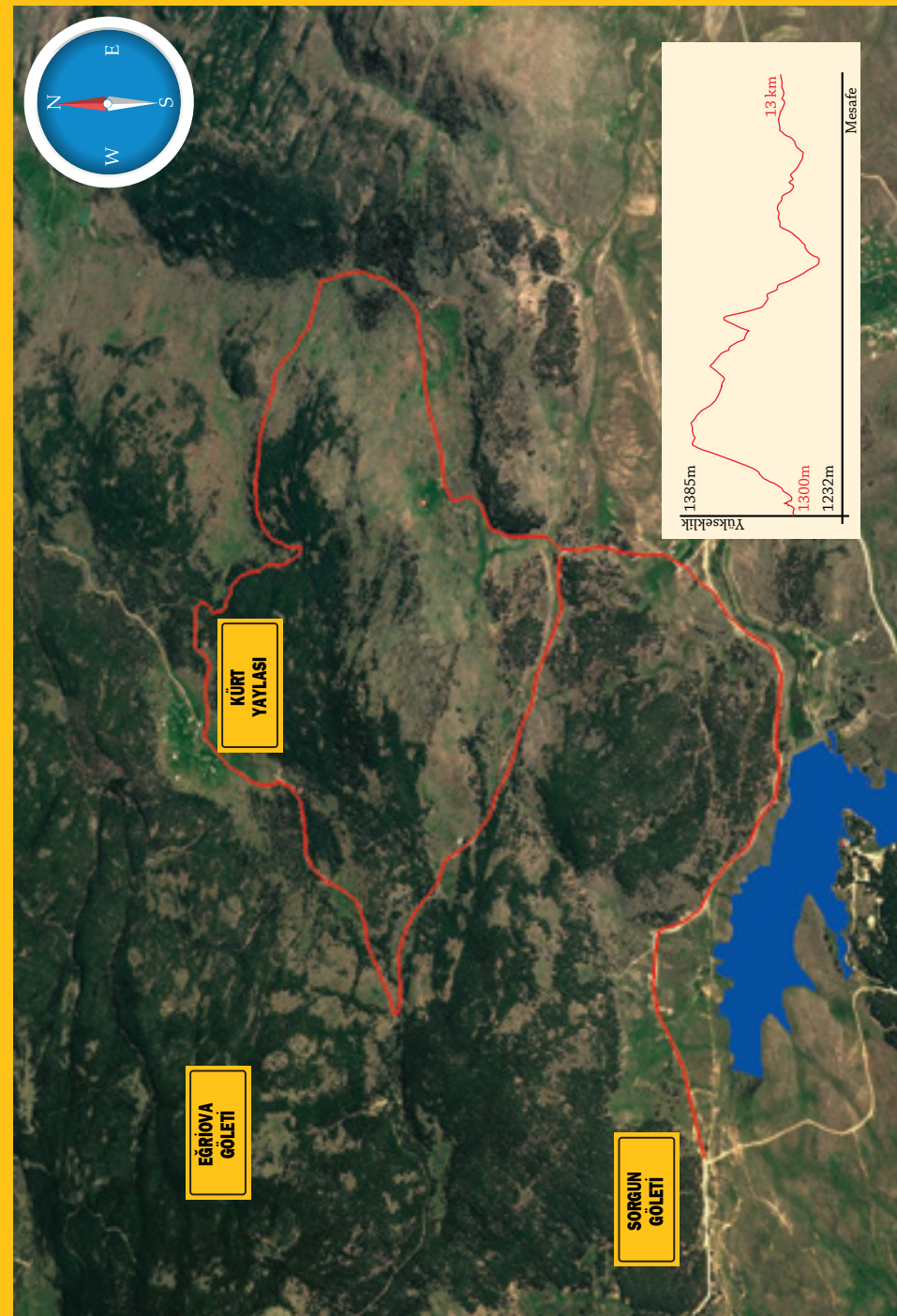
Çamlıdere Belediyesi Arşivi

geleneksel dokusunu yitiren yaylada mola verebilirsiniz. Tekrar yürüyüşe başladığında orman içinde uzanan toprak yayla yolunu takip edilerek Eğriova Göleti'ne dönülüyor.

7- Sorgun Göleti Tabiat Parkı-

Adnan ATAÇ

Sorgun Köyü (5 km)

Zorluk Derecesi 1

Tarihi 1460 gibi çok eski tarihlere dayanan Sorgun Köyü, Gündül ilçe merkezine 24 kilometre uzaklıkta yer alıyor. Köçegüneyi, Kanlıkur, İnkaya, Yapraklı, Körüklü tepeleri arasındaki Sineközü düzlüğüne kurulan köyün, geleneksel dokusunu görece koruyan bir de yaylası bulunuyor. Sorgun Göleti'nden başlayan rota, kıyı boyunca patika üzerinde ilerleyerek asfalttan karşıya geçiyor. Karaçayır mevkiine erişen rota, Erenler Tepesi'ne yükselerek Sorgun yaylasına giriş yapıyor. Yayla içinde kuzeydoğuya uzanan toprak yol kısa bir süre izlendikten sonra, tekrar patikaya giriliyor. Sağınızda göreceğiniz

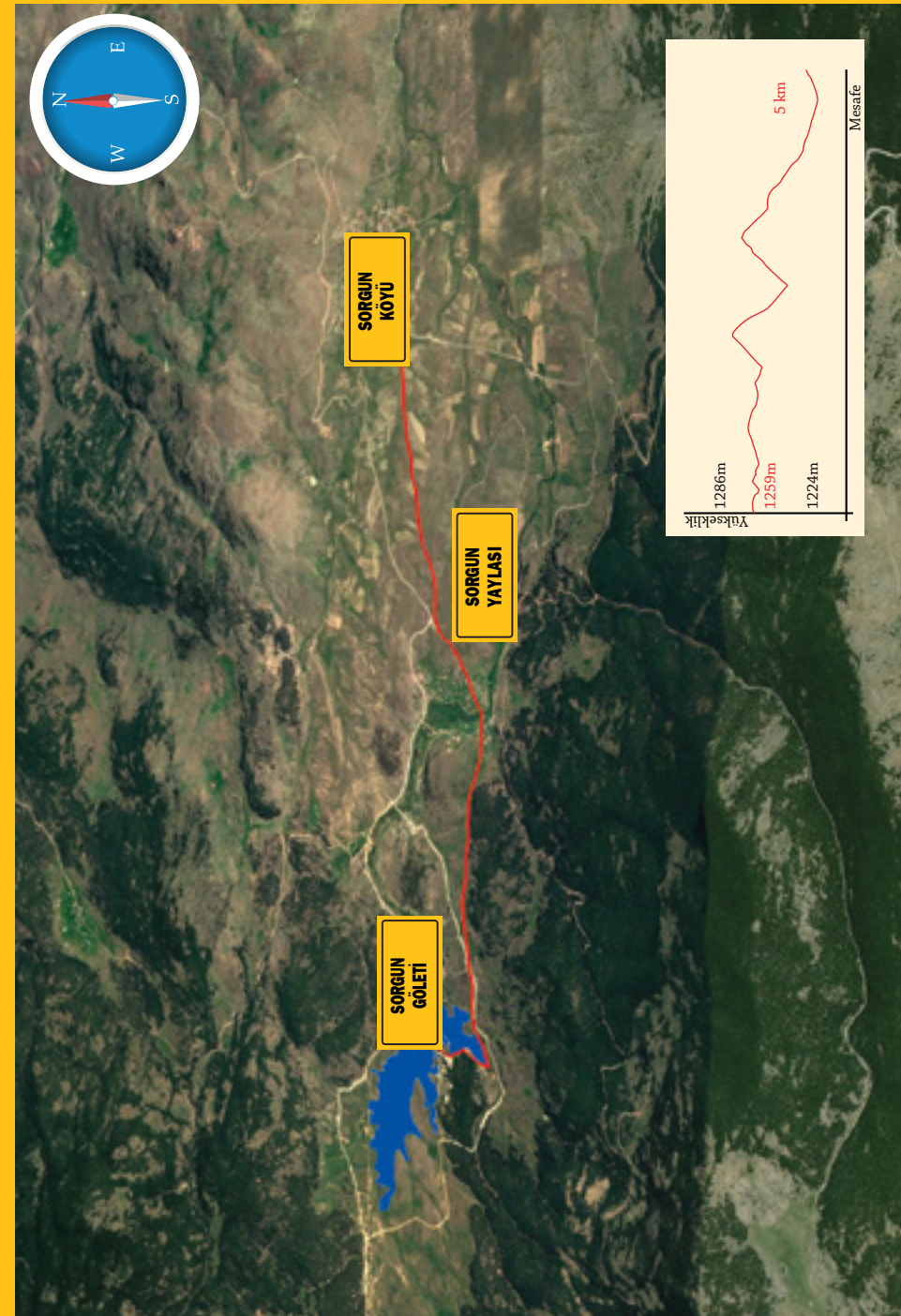

Tiftik Yünü Yıkama, Sorgun Yaylası-Gündül

bir mandıra geçildikten sonra Hamitözü Deresi takip edilerek Sorgun köyüne ulaşıyor.

Sorgun Yaylası

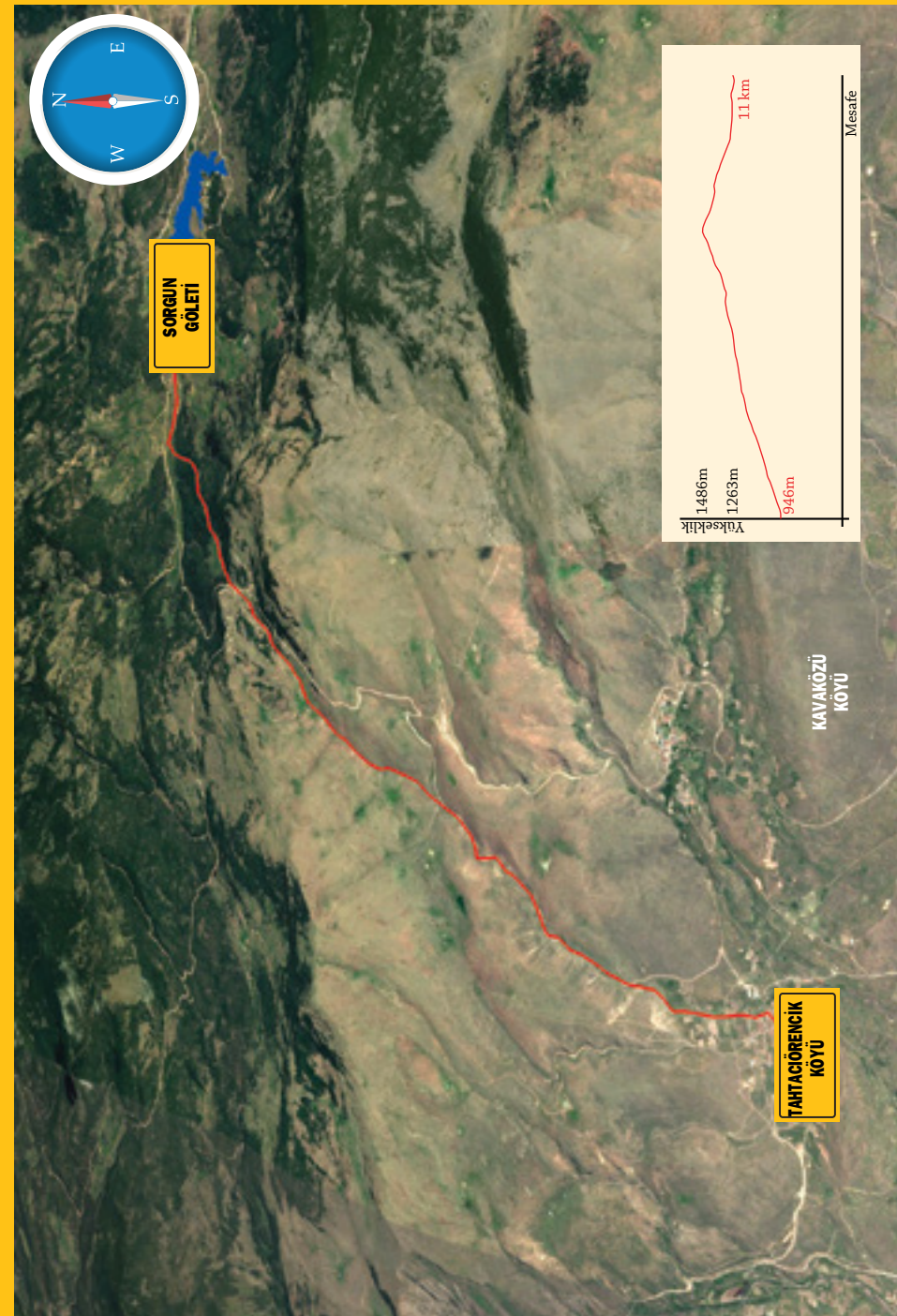
8- Sorgun Göleti Tabiat Parkı- Tahtacıörencik Köyü (11 km)

Zorluk Derecesi 3

Tiftik Yolu olarak bilinen ve eskiden Beypazarı-Çamlıdere arasında kullanılan güzergahın bir bölümünü oluşturan yürüyüş aktivitesi, patika ve orman yollarını takip ediyor. Sorgun Göleti'nin kuzeybatısından başlayan yürüyüş, Atıçlararası Düzluğu ve Mahkemelik Yaylası mevkillerinden geçerek, Katırcıyolu Tepesi zirvesindeki Belindoruk aşısına erişiyor. Dört yol kavşağında sağa ayrılan yol, Beypazarı ilçesi sınırlarındaki Eğriova Göleti'ne gitmektedir. Siz, yoldan ayrılarak patikaya girmek ve Ahmetli Deresi Vadisi boyunca inişe geçmek durumundasınız. Alıç, ahlat ve kuşburnu ağaçlarının süslediği parkur, Germece Pınarı, Beşçam Kuyusu mevkillerini geçerek Saçayak Kuyusu bölgesinde orman yoluna kavuşacaktır. Ovacığındoruk ve Kalenin Dişkaya tepeleri arasından yokuş aşağı yürüyen katılımcılar, günümüzde organik tarıma yönelen Tahtacıörencik köyüne erişebilirler.

Pekmez Kaynatma

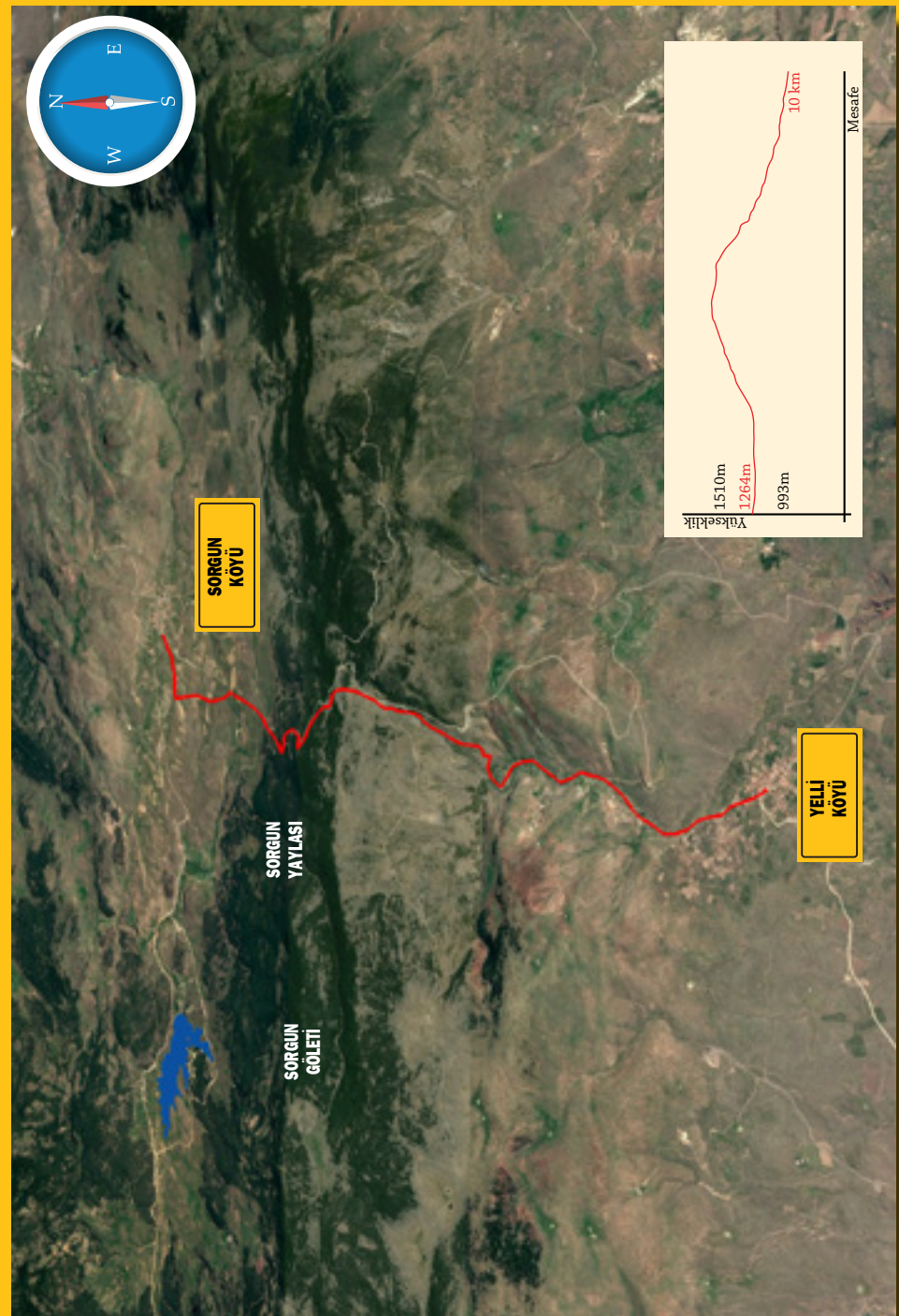
9-Sorgun Köyü-Yelli Köyü (10 km)

Zorluk Derecesi 3

Tarihi Tiftik Yolu'nun Gündül-Sorgun bölümünü kat eden bu rotanın ilk bölümü 1577 metrelik İkizçiten Tepesi'ne tırmanış, son bölümü ise Yelli köyüne inişi kapsıyor. Kuzey-güney istikametindeki rota, Arıkçayırı Düzlüğü'nü geçerek Sarıçam Deresi eşliğinde düz bir hatla ilerliyor. Ardından tırmanışa geçen parkur, 4 kez Gündül-Sorgun asfaltını keserek Hıdırcık ve Kumlu sırtlarından zirve noktasına erişiyor. Bir süre asfalt yola paralel uzanan patika, bir ağıl ve sürülerin kullandığı gölcüğü geçerek Taşköprü mevkinde vadiye girecektir. Seyitağa Deresi'nin yarenliğindeki eski patika inişe geçerek, döne kıvrıla Yıkılankaya Tepesi eteklerindeki mezarlığa ulaşacaktır. Meyve ağaçlarının yükseldiği bu noktada Seyitağa Deresi, Çatak Deresi'ne kavuşmaktadır. Artık patikadan ayrılıp Yelli ile Sorgun köyleri arasında ulaşımı sağlayan eski yol üzerinde yürüme tesiniz. Soğukpınar Çeşmesi'nde kısa bir süre soluklandıktan sonra, Yeşilöz beldesine 3 kilometre mesafedeki Yelli köyüne ulaşabilirsiniz.

Tarihi Patika-Sorgun Köyü

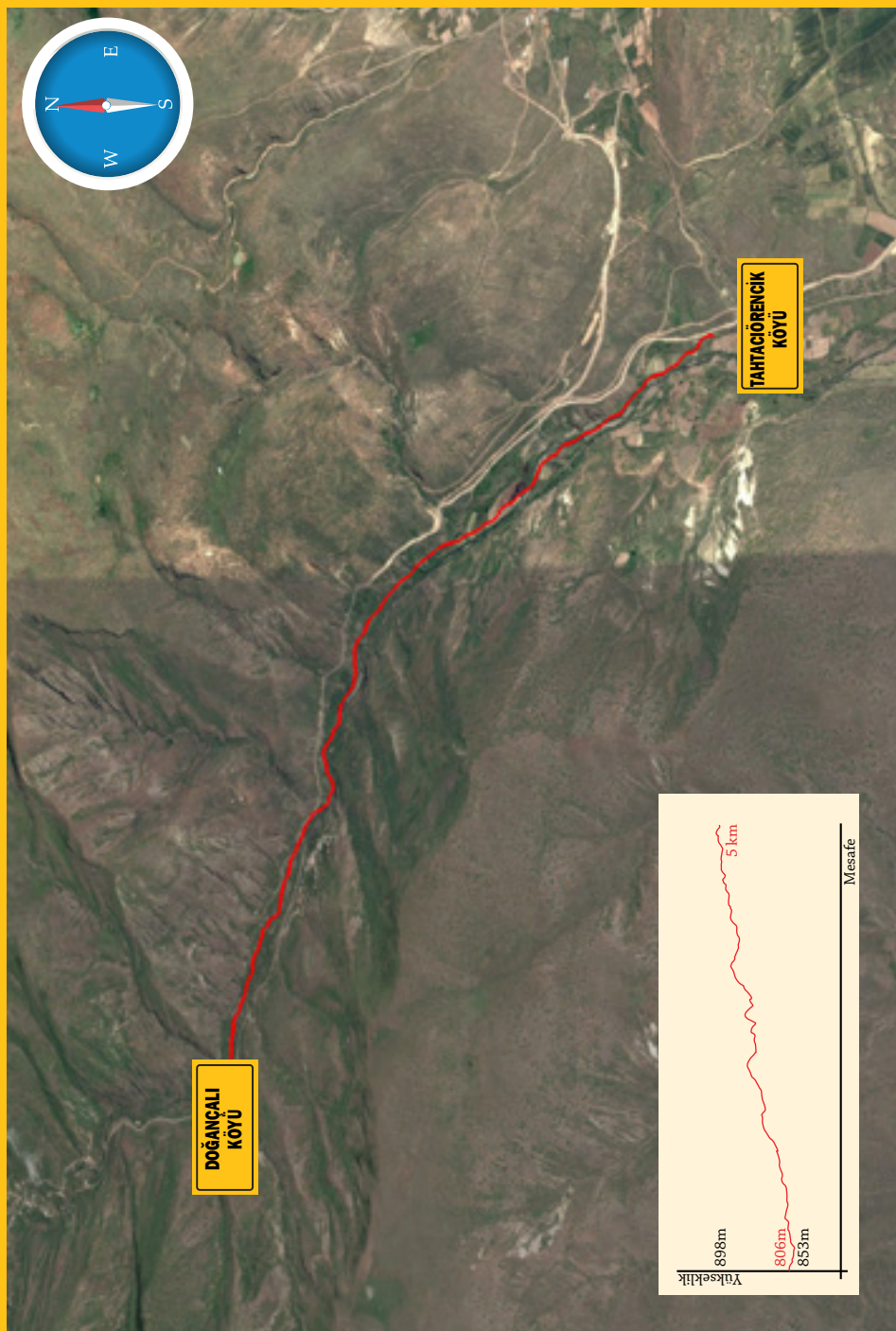
10- Tahtacıörencik-Doğançalı (Beypazarı) (5 km)

Zorluk Derecesi 1

Hafta sonu seyahat acentelerinin sıklıkla ziyaret ettiği organik ürünleriyle ünlü Tahtacıörencik köyünden start alan yürüyüş rotası, Süvari Deresi Vadisi'ni izleyerek Beypazarı ilçe sınırlarındaki Doğançalı köyüne ulaşıyor. Dikenli ve Eşme derelerinin birleşmesiyle oluşan Süvari Deresi, yalçın kayalıklar arasından geçerek Kırmır Çayı'na karışmaktadır. Akarsu havzasının Tahtacıörencik-Doğançalı arasında genişleyen bölümü, tarlalar ve meyve ağaçlarının arasından geçmektedir. Parkur esnasında dere geçişlerini göze almanız gerektiğini hatırlatalım. Rotanın Doğançalı kısmında peri bacaları ve ilginç kaya formlarını fotoğraflamayı unutmayın.

Doğançalı Peri Bacaları-Kızılcahamam

11-Yeşilöz Mağaraları-İnönü Mağaraları (7 km)

Zorluk Derecesi 2

Yeşilöz ve Güdül yerleşimleri arasında uzanan Kirmir Çayı Vadisi içinden geçen rota, Güdül ilçesinin turizm vitrinini süsleyen iki tarihi mekanı birleştiriyor. Hristiyanlık döneminde yerleşim yeri olarak kullanılan tarihi kaya oyukları ve kaya kiliseleri arasındaki parkur, patika ve traktör yolları üzerinde yol almaktadır. 8 kez sudan karşı kıyıya geçmek zorunda olduğunuz rotayı planlarken, hava durumunu ve mevsim itibarıyla akarsuyun debisini hesaplamanız gerekmektedir.

Yeşilöz Mağaraları-Güdül

Kirmir Çayı Vadisi-Güdül

NALLIHAN

TARİHİN GÜLÜMSEYEN YÜZÜ

Bugün İç Anadolu'da modernle geleneksel olanı, eskiyle yeni-yi en güzel buluşturabilmiş ilçe hangisi diye soracak olsak, yanıt Nallıhan olur hiç kuşkusuz. Bunu da hiç öyle kendini öne çıkartarak, gürültülü patırtılı tanıtımlarla değil sessiz sedasız başarıyor. Kapılarını modern dünyanın nimetlerine açarken kendisini bugüne taşıyan tarihini ve doğal zenginliklerini de yanında getiriyor.

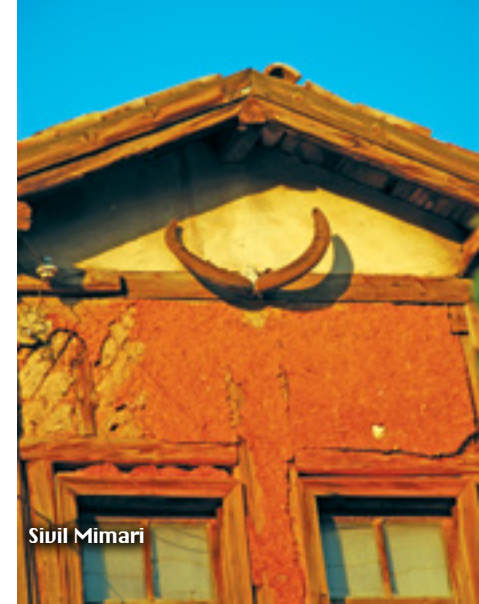
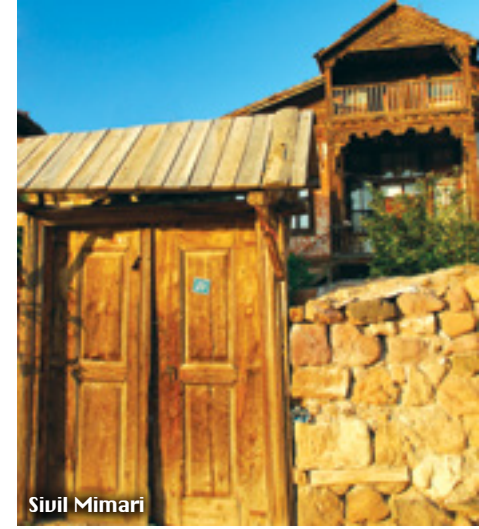
Tarihi İpek Yolu ve Roma Yolu üzerinde yer alan Nallıhan; yüzyıllar boyu nice kavimleri, orduları, kervanları konuk etmiş sınırlarında. Tarihe tanıklık eden ilçenin günümüze yadigar kalan kadim eserleri arasında Juliopolis ören yeri ile Kocahan ve Uluhan hanları ayrı bir öneme sahip. İstanbul-Gebze-Taraklı-Kaya-boğazı-Dumanköy-Gerişler-Kamışlık-Kilciler-Ericek-Sarılar hattı üzerinden Nallıhan il-

çesine giriş yapan tarihi yol, Aladağ Çayı (Siberis-Skopas) köprüsünden geçerek Çayırhan Gülşehir'deki (Sykeon) Juliopolis'e ulaşıyordu. Günümüzde büyük kısmı Sarıyar Baraj suları altında kalan Juliopolis antik yerleşimi, Bhitinya ile Galatya ülkeleri arasındaki sınıra konuşlanıyor. Antik dünyanın önemli yol güzergahlarından biri sayılan Khalkedon, Nikomedia ve Nikaia üzerinden Ankara'ya giden Roma yolu üzerinde bulunan ören yerinin nekropol alanında yapılan kazılarda takılar, mücevherler, sikkeler, bronz ve demir eşyalar, seramik, kandil vb gibi eserler gün yüzüne çıkarıldı.

Öte yandan 1603-17 yılları arasında İstanbul-Bağdad yolu üzerindeki Nallıhan'da, Sadrazam Nasuh Paşa tarafından hanlar yaptırılmıştır. Çoğunlukla sultan, vezir ve diğer devlet büyüklerince yaptırılan hanlar ve kervansaraylar; kale gibi sağlam,

dönemin süsleme özellikleriyle bezeli, ticaret, sosyal yardım ve kültür müesseseleri konumunda olan anıtsal yapılarıdır. Ticaret yolları üzerinde kurulan ve kamu yararına çalışan bu hanlar, özgün tasarımları, kale duvarlarına benzeyen güvenli duvarları ve görkemli taç kapıları ile birer 'simge yapı' olarak dönemin gücünü ve zenginliğini temsil etmekteydi aynı zamanda. İlçe merkezinde dikdörtgen şeklinde planlanan Kocahan, 1594 yılında Nasuh Paşa tarafından dönemin Ankara valisi Mustafa Paşa'ya yaptırılmıştır. Çayırhan yerleşim sınırlarındaki tarihi han ise baraj suları altında kaldığı için günümüze ulaşmamıştır.

Nallıhan ilçe sınırlarındaki diğer tarihi yapılar arasında Çayırhan Mağaraları, Yenice köyü Merdivenli Kale, Kanlıtepe Nekropolü, Karahisar Kalesi kalıntıları, Beydili Bizans kalıntıları, antik su kanalı, 1599 yılına tarihlenen Nasuh Paşa Cami, Soğukkuyu köyü kümbeti, Subaşı hamam kalıntıları sayılabilir. İlçede ayrıca Türk-İslam kültürünün önemli dervişlerinden Tapduk Emre, Tekke köyünde Bacım Sultan, aynı isimli köyde yer alan Ömer Şeyh, Nallıkoğlu köyü Şeyh Cafer Sadık, Akdere köyü Hoşbebe, Sobran köyü Hasan Dede ve Çayırhan beldesinde Davutoğlu türbeleri bulunmaktadır.

Uyuzsuyu Şelalesi-Nallıhan

Ankara'ya 160 kilometre uzaklıkta Nallıhan ilçesinin en yüksek zirveleri Sarıçalı (1740), Karakiriş (1507) ve Andız (1420) dağlarıdır. Eskişehir sınırını oluşturan Sündiken Dağları'nın yükseklik skalası ise 1818-1585 metre aralığındadır. Başlıca akarsuları Sakarya, Nallıhan ve Aladağ çayları olan ilçenin göllerini ise Sarıyar, Gökçekaya ve Yenice barajları ile Bozyaka, Çamalan ve Eymir göletleri oluşturur. Doğal güzellikleri arasında Uyuzsuyu ve Soğukkuyu şelalelerinin yer aldığı yerleşimin yüksek platolarını Andız, Bozarmut (Alıç), Beydili, Çalı, Sarsın, Kozlu ve Demirçal gibi yaylalar süsler. Yaklaşık 35 metreden düşen Uyuzsuyu Şelalesi Nallıhan'a 27 kilometre uzaklıkta yer alır. Karacasu Köyü içerisindeki şelale günümüzde, çevre düzenlemesiyle bir mesire alanı olarak hizmet vermektedir. Soğukkuyu köyü içerisinde yer alan ve yak-

laşık 15 metreden düşen şelale ise, hayvan figürlerinin görülebileceği mağaraları ile ünlüdür.

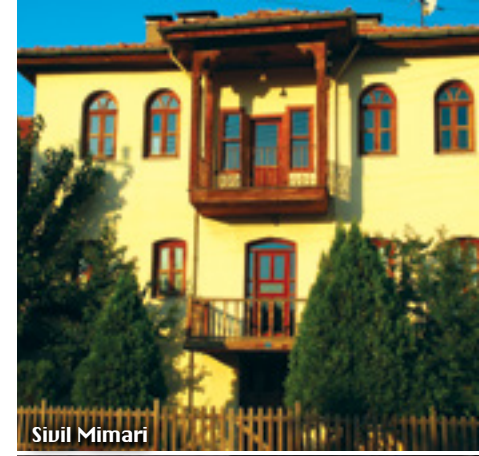
1951-1956 yılları arasında inşa edilen ve Türkiye'nin ilk büyük HES (hidroelektrik santral) barajı olan Sarıyar Barajı Gölü'nün bir bölümü günümüzde Çayırhan Tabiat Parkı ilan edilmiştir. 1994 yılında koruma altına alınan ve kuş gözlemciliği yapılabilen alanda yaklaşık 180 kuş türü görülebilir. Rengarenk görüntüleriyle gölet üzerinde uçan ve bölgede üreyen kuş türleri arasında Akkuyruklu Kartal, Sakarca Kızı, Angut, Küçük Kuğu, Sessiz Kuğu, Elmabaş Patka, Tepeli, Dikkuyruk, Akbalıkcıl, Gri Balıkcıl, Gece Balıkcıl, Leylek, Turna, Küçük Akbaba, Kara Leylek, Kara Çaylak, Gökdoğan, Küçük Orman Kartalı, Kara Akbaba sayılabilir.

Asarlık Tepeler ve Kaba Ardıç tabiat anıtları, Nallıhan'ın doğal zenginliklerinin öne çıkan isimleridir. Farklı dirençteki kitabelerinin aşınmasıyla olu-

şan yükseltilerin renk harmonisi yarattığı Asarlık Tepeler, 52 hektarlık alanı kaplamaktadır. Meyilacılar köyü Kabaardıç mevkiindeki 750 yaş, 20 metre boy ve 9 metre çevre genişliğine sahip Ardıç Ağacı ise yöre halkı tarafından kutsal sayılmaktadır. Sarıçalı Dağı çevresinde ise anıt karaçam, fındık, ıhlamur, meşe ve kavak ağaçları görülebilir. İlçenin diğer doğal güzellikleri arasında Tek Çift Kuyusu, Kırk Kızlar Mağarası, Gelin Kaya-sı, Hosebe ve Kayıkbaşı mesire alanları, Sarıçalı Dağı'nda Evli-yalar Ardıcı, Dilek Kuyusu, Ezan Kaya-sı, Kuzucular Kanyonu yer almaktadır.

Bu arada 50 yıl öncesine kadar Türkiye topraklarında yaygın olarak görülen Anadolu Yaban Koyunu, Türkiye'nin biyolojik çeşitliliğine tekrar kazandırılması amacıyla 2004 yılında Sarıyar barajı yakınlarındaki Karatepe mevkiinde doğaya bırakılmıştır. Bölgeye salınan 52 adet yaban koyunu, hiçbir adaptasyon sorunu yaşamadan yeni yaşam alanları olan Nallıhan'da üremeye devam etmektedirler.

Her yıl eylül ayında Tapduk Emre ve İğne Oyaları Kültür Sanat Festivali düzenlenen Nallıhan ilçesinde iğne oyaları, halı, kilim, bez dokumacılığı, bindallı işleri, tel kırma gibi hediyelik el sanatları örneklerini satın alabilirsiniz.

Sivil Mimari

Tarhana Yapımı

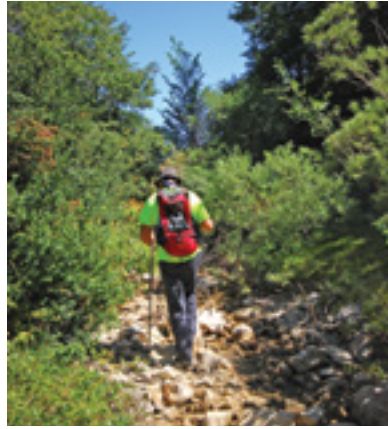
Kocahan-Nallıhan/İpek Yolu Birliği Arşivi

NALLIHAN YÜRÜYÜŞ ROTALARI

1- Kıztepesi (7 km)

Zorluk Derecesi 2

Parkur, Nallıhan ilçe merkezine 28 kilometre uzaklıkta yer alan Atça köyü sınırlarındaki Kasımağa mevkisinden başlıyor. İlk etapta yokuş yukarı Kıztepe zirvesine tırmanılıyor. Daha sonra Suçatı ve Kızılsivri tepelerinin doğusundan geçerek Sarıyar Baraj Gölü kıyısındaki Ankara asfaltına erişiliyor. Zirve noktasından kuş cenneti ve jeolojik oluşumlar manzarasını fotoğraflayabilirsiniz. Parkur boyunca su bulunmaması ve çıplak bir

alandaki yürüneceği için özellikle yaz aylarında tavsiye edilmez. Yağmurlu havalarda ise yumuşak toprak yapısı çok kaygan ve çamurlu olduğunu dikkate almalısınız.

2- Sobran Köyü-Boğazıncıkaya- Sobran Köyü (13 km)

Zorluk Derecesi 3

İlçe merkezine 7 kilometre uzaklıktaki Sobran köyünün kuzey tarafında başlayan rota, orman içi yolları takip ederek başlangıç noktasına dönmektedir. Sobran yerleşiminin kuzeyindeki Karabayır Tepesi mevkisinden start alan rota; festival alanını geçerek Davuldede Tepesi'nin doğusundan, Koçyiğit Tepesi'nin ise batısından geçerek kuzeydoğu yönünde ilerlemektedir. Gözpinar Deresi Havzası'nda güneye dönen parkurun mola noktası, Boğazıncıkaya Şelalesi. Daha son-

ra batı istikametinde devam eden rota, Karaseki mevkinde Kürtlüçatı Deresi ile karşılaşır. Bu noktada yaşlı karaçam ağaçlarını fotoğraflayabilirsiniz. Son bölümde kısa iniş ve çıkışlar içeren güzergah, Sobran köyünde sona eriyor.

3- Tekke Köyü-Alan Köyü (Ilıca Vadisi)-Solaklar Köyü (10 km)

Zorluk Derecesi 2

Rota başlangıcı, ilçe merkezine 13 kilometre uzaklıktaki Tekke ile Alan köylerinin doğusundadır. Güzergah; orman yolu, patika ve dere yatağından oluşmaktadır. İlk etapta Akçaoluk Tepesi eteklerinden start alan rota güneydoğu istikametinde devam eder. Akçulluk Tepesi yakınlarında güneye dönen parkur, Ilıca Deresi yatağında ilerlemektedir. Küçük çağlayanlar eşliğindeki yürüyüş, Ağa Deresi'nde batıya yönelerek Solaklar yerleşiminde sona erer.

4- Danişment Köyü-Asarlık Tepeler-Bozyaka Göleti (7,5 km)

Zorluk Derecesi 2

İlçe merkezine yaklaşık 20 kilometre uzaklıktaki Danişment köyü, rotanın başlangıç noktasını oluşturmaktadır. Dik tırmanış ve inişler içeren rota, jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri taşıyan Asarlık Tepeler Tabiat Anıtı'ndan geçmektedir. Danişment köyü-Sivriasarlık Tepesi arasında güneydoğu istikametinde yürünüyor. Daha sonra güneye dönen parkur, Asarlık Tepesi'ni geçerek Bozyaka Göleti'ne ulaşıyor. Kıyı boyunca süren yürüyüş, Bakıralan Tepesi yakınlarında asfalt yola ulaşarak sona eriyor.

5- Beydili Köyü-Beydili Kayası (5 km)

Zorluk Derecesi 2

Nallıhan yerleşimine 35 kilometre mesafedeki Beydili köyü, önerdiğimiz rotanın çıkış noktası. Beydili Kayası'na tırmandıktan sonra bir ring yapan rota, başlangıç noktasına geri dönmektedir. Güzergah boyunca sarnıç, mezar, yapı, savunma duvarı gibi tarihi kalıntılara rastlayabilirsiniz.

6- Beydili Köyü-Andız Dağı-Andız Yaylası (12 km)

Zorluk Derecesi 3

Söz konusu rota, Beydili köyünün yaklaşık 7 kilometre doğusundaki kavşak noktasında başlamaktadır. Orman içi toprak yollar, patikalar ve tarlaya giden traktör yollarını izleyen rota üzerinde, ilk planda kuzey doğrultuda yürümeniz gerekmektedir. Asırlık karaçam ağaçlarının

yarenliğinde süren yolculuk, bir çeşme ve jeolojik kaya oluşumlarını geçtikten sonra Kaşgöbel Tepesi yakınlarında batı yönüne dönecektir. Ziyaret Tepesi doruklarındaki yangın kulesinde mola verdikten sonra güzergah, Andız Sırtı sonrası güneye yönelecektir. Ardından Karabayır ve İnkaya tepeleri geçilerek, Kapankezi Tepesi mevkinde yürüyüş tamamlanmaktadır.

7- Bağlıca Köyü-Bozarmut Yaylası-Aksu Köyü (10 km)

Zorluk Derecesi 2

Önereceğimiz rotanın, Aşağı veya Yukarı Bağlıca köyleri olmak üzere iki farklı başlangıç noktası bulunmaktadır. Yer yer tarihi alanlardan geçen rota, Aksu köyünde sona ermektedir. Kuzeybatı istikametinde orman içi yollarda ilerleyen her iki parkur, Kuyununbaşı Tepesi yamaçlarında birleşmektedir. Karakuz Tepesi'nde yer alan yangın gözetleme kulesi, güzergahın ana mola noktalarından biridir. Yaşlı ağaçlar ve tarihi kalıntılar arasında ilerleyen aktivite, Aksu köyündeki küçük heyelan gölünde bitmektedir.

8-Döğmeci Köyü-Aydoğmuş Köyü (10 km)

Zorluk Derecesi 2

Yapraklı Berber Pınarı mevkiindeki yaklaşık 840 ile Erenler mevkiindeki 360 yaşındaki karaçam anıt ağaçlarını ziyaret eden rotanın başlangıcı, ilçe merkezine 28 kilometre uzaklıktaki Döğmeci köyü. Güney yönünde başlayan yürüyüş, Hacıoğlu Pınarı, Kemiklikaya Tepesi, Bozcaarmut Tepesi bölgelerini geçerek anıt ağaçlarına ulaşıyor. Erenler Tepesi eteklerinde doğuya dönen rota, daha sonra Görelî Deresi yatağını izleyerek kuzeydoğu istikametinde Aydoğmuş köyüne varıyor.

9- Çulhalar Köyü-Sarıçalı Dağı-Uyuzsuyu Şelalesi (9,5 km)

Zorluk Derecesi 3

Nallıhan ilçesinin kuzeydoğusundaki Çulhalar köyünden başlayan rota, ilçenin en yüksek noktalarından 1740 metrelik Sarıçalı Dağı'na tırmanıp Uyuzsuyu (Ilıca) Şelalesi'nde sona eriyor. Beyaz, gri, krem ve pembe gibi değişik renklere bürünen kireç taşı oluşumuyla Sarıçalı Dağı, fotoğraf tutkunlarına değişik kareler sunmaktadır. Çulhalar köyünden başlayan parkur; anıt ardıç, karaçam ve fındık ağaçlarından geçerek Sarıçalı Dağı'na tırmanmaktadır. Nefis bir manzara sunan doruk noktasında ay-

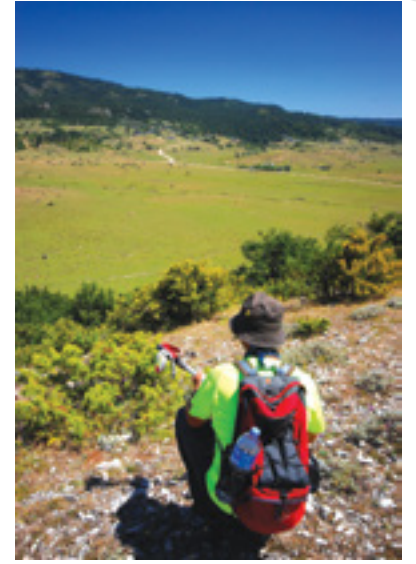

rica jeolojik oluşumlara rastlayacaksınız. Daha sonra inişe geçen parkur, Uzundere'ye dökülen Uyuzsuyu Şelalesi'nde sona ermektedir.

10- Çulhalar Köyü-Karacasu Köyü (7 km)

Zorluk Derecesi 3

Nallıhan ilçe merkezine 20 kilometre uzaklıktaki Çulhalar köyünden başlayan rota, Uyuzsuyu Şelalesi ardından Uzundere vadisini izleyerek Karacasu köyüne ulaşmaktadır. Şelale sonrası dere yatağına inen rota, sık sık su geçişleriyle zevkli ve heyecanlı bir aktiviteye dönüşmektedir. Ancak su debisinin yükseldiği ilkbahar aylarında dikkatli olmanızı öneririz. Kuzey istikametindeki yürüyüş ilk planda Sivritepe'yi geçerek Uyuzsuyu Şelalesi'ne varacaktır. Mola sonrası dikkatli bir şekilde dere yatağına indikten

sonra ıslak bir yürüyüşü göze almanız gerekmektedir.

BEYPAZARI

GEÇMİŞ ZAMANIN AYNASI

İlçe Merkezindeki Tarihi Evler-Beypazarı

Karagöl Tabiat Parkı -Beypazarı

İpek yolu üzerinde yüzyıllar boyunca kervanlara ve tacirlere ev sahipliği yapan Beypazarı'nda, her sabah erken saatlerden itibaren hayatın hareketli temposu yeniden başlar. Özellikle kentin kalbinin attığı Alaeddin Sokak, kepenk sesleriyle yeni güne merhaba der. Örslere inen çekiç sesleri, kalaylanan koca kazanların ve kapı önlerine çıkarılan eşyaların tok gürültüsü havaya karışır yavaş yavaş. Hafta sonları ise hemen hepsi aynı renk ve boydaki şemsiyelerin altına kurulan yerel tezgahlar, şehrin yeni yüzünü yansıtır bize. Yüzyılların ata yadigarı el sanatları, ev işi kuru gıdalar, turşular, reçeller ve el yapımı takılar, Ankara'nın şirin ilçesi Beypazarı'nı ziyaret edenleri geçmiş yıllara götür bir anlamda.

Geleneksel kültürel değerlerden

izler bulacağınız Beypazarı, ahşap evleriyle bir müze kent görünümündedir. Cumbalı pencereler ve 'guşgana' adı verilen bir çatıdan oluşan iki ya da üç katlı bu yapıların iskeletleri de ahşaptan yapılmış. Duvarlar, odalardaki kirli havayı ve nemi alan yöreye özgü tatlı kireç denilen bir malzemeyle kaplanmış. Zemin katları taştan, diğer bölümleri ahşaptan yapılan evlerin girişinde, değerli eşyaların saklanması amacıyla kullanılan demir kapılı mahzenler bulunuyor. En büyüğü 1884 yılında olmak üzere pek çok büyük yangın geçiren Beypazarı, her seferinde yenilenen çehresiyle zamana karşı direnmiş adeta. Son yangının ardından kerpiç kullanılarak inşa edilen binalarıyla bugünkü görünümüne bürünen ilçe, iç turizmin dinamiklerinden biri haline gelmiş son yıllarda.

İlçe Merkezi - Beypazarı

İlk çağlardan beri önemli bir yerleşim yeri olan Beypazarı; Frig, Galat, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı egemenlikleri altında yaşamış. Roma döneminde Laganía (Kaya Doruğu Ülkesi), Bizans zamanında ise Laganía Anastasiapolis olarak anılan kent, Kütahya beyi Germiyanolu Yakup Şah'ın veziri Dinar Hazar tarafından Osmanlı topraklarına katılmış. Osmanlı Devleti'nin toprak rejiminin ve askeri sisteminin bel kemiğini oluşturan Tımarlı Sipahi merkezlerinden birisi olan Beypazarı, yöredeki sipahi beyine ve ekonomik hayatın yoğunluğuna istinaden bugünkü adını almış. İpek Yolu ve Roma Yolu üzerinde bulunan Beypazarı, tüccarların ve orduların uğrak yeri olmuş geçmiş dönemlerde. Zamanında Mundarcı Deresi'nin altı yüz dükkanlık çarşının ortasından aktığını be-

lirtirsek, ilçenin tarihsel önemini daha iyi kavramış oluruz. Antik çağlardan beri tiftik pazarı ve kumaş üreticisi olan bu kasaba, ustaların mekanıymış aynı zamanda. Bakır, semer, demir, saraç ve dokuma ustaları, nice zanaatkarlar yetiştirip ticari hayata önemli katkılarda bulunmuşlar. Günümüzde restorasyonu devam eden Suluhan, çeşitli meslek kolları için ayrı sokakları bulunan arasta ve bedesten, ticari yaşamın odak noktasıymış bir zamanlar. Anadolu'ya Mezopotamya'dan gelen, altın ve gümüş telleri bükerek biçim verme sanatı telkari ise, ahilik yoluyla 250 yıl önce ulaşmış Beypazarı'na.

Yerleşimin ara sokaklarına gizlenen tarihi eserler arasında ilk bakışta göze çarpanlar Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubat tarafından 1225 yılında yaptırılan

aynı isimli cami, Fatih Sultanın lalası olan Akşemsettin adına yapılan ahşap minareli cami, Kuyumcular Çarşısı'ndaki İncili Cami ve üzeri kurşunla kaplı Kurşunlu Cami'sidir. Kentin ortasına konumlanan Nasuh Paşa Hanı (Suluhan Kervansarayı), 1648 yılına tarihlenmektedir. Kareye yakın dikdörtgen planlı ve iki katlı kagir bu bina, 26 oda ve 54 dükkan şeklinde inşa edilmiş. Girişteki yay kemerli kapı üzerinde iki çatallı kılıç ve kitabe bulunmaktadır. Tarih turuna çıkanlar Beytepe Mahallesi'ndeki Beyoğlu (Eski), 16. yüzyıla tarihlenen Rüstem Paşa ve 2. Murat döneminde yapılan Halil Paşa hamamlarını görebilirler. İlçenin mutlaka görülmesi gereken diğer tarihi eserleri arasında Gazi Gündüzalp, Karaca Ahmet, İvaz Dede, Kara Davut, Necmet-

tin Kübra, Üç Kızlar, Tahir Baba, Yediler ve Tacettin Baba türbeleri yer alır. İlçe merkezindeki gezinizi Beypazarı Kent Tarihi, Beypazarı Tarih ve Kültür ile Beypazarı Yaşayan müzeler ziyaretleriyle tamamlayabilirsiniz.

Beypazarı çevresinde tarih meraklılarını cezp edecek önemli eserleri İnözü Mağaraları, Boğazkesen Kümbeti, İnözü Deresi üzerine 17. yüzyılda inşa edilmiş Hacılar, Karcıkaya (Mundarcı Deresi) ve Derbencik tarihi taş kemer köprüleri, Adaören Kalesi, Peium (Tabanoğlu Çiftliği) Kalesi, Yalnızçam köyü Kepir mevkinde Galata Kalesi, Dikmen köyü Laganıa (Anastasiopolis), Adaviran köyü Bağözü mevkinde nekropol alanı, Boyalı köyünde Roma dönemi eski mezarlık, İncepelit köyünde Hitit

İnözü Vadisi-Beypazarı

yerleşimi, Kızılçasöğüt köyünde Roma yerleşimi, Tahirler köyünde Frig dönemi sur ve kilise kalıntısı, Faslı köyü İnler tepesinde Kilise Mağara, Köst ve Kuyucak köyleri örenyerleri, Üreğil Köyü kuzeybatısında Avdan Çayı mevkinde Bizans nekropolü olarak listeleyebiliriz. İçlerinde en çok ilgi çeken İnözü Mağaraları, putperestlerin zulmünden kaçan Hristiyanların kullandığı mağara oyukları, mezarlar ve kiliselerden oluşmaktadır.

Beypazarı çevresinde görülmeye değer pek çok doğal güzellik var. Coğrafi koşulların ilginç oluşumlar meydana getirdiği Dereli köyündeki peri bacaları, Kıbrısçık yolundaki Karagöl, ormanlar içindeki Tekke Yaylası ve aynı adı taşıyan zümrüt yeşili gölüyle Eğriova Yaylası birer piknik

ve mesire alanı aynı zamanda. Özellikle ilçe merkezine 50 kilometre uzaklıktaki Eğriova Gölü, köknar ormanları ortasında bir tabiat cennetidir. 2011 yılında tabiat parkı statüsü kazanan gölet, ilçe merkezine yaklaşık 50 kilometre mesafededir. 100 hektarlık bir alana yayılan ve 2011 yılında koruma alanı ilan edilen Tekke-dağı Tabiat Parkı ise Eğriova'nın kuzeydoğusunda yer almaktadır. Bölgede ayrıca Çukurören, Belenova, Kuyucak, Sarialan, Sarıahmet yaylaları ile Çukurören Gölü bulunmektedir.

Romatizma, kan dolaşımı, kalp ve solunum yolu bozuklukları, kireçlenme ve cilt hastalıklarının tedavisinde yararlanılan termal alanlarıyla Beypazarı, her yıl binlerce turisti ağırlıyor. Dertlerine deva arayanlara hizmet ve-

Tarihi Beypazarı Euleri

ren Dutlu-Tahtalı kaplıcası ilçe merkezine 20, Kapullu kaplıcası ise 50 kilometre mesafede yer alıyor. Karakoca mevkiindeki maden suyu kaynağı günümüzde değerlendirilerek modern fabrika ve dolum tesisleriyle donatılmıştır.

Beypazarı'nı ziyaret edenler, yöreye özgü 'kuru' adı verilen peksimeti, güveci, hoşmerimi, yaprak sarmasını ve ev baklavasını mutlaka tatmalılar. Ev yapımı makarna, tarhana, kurutulmuş meyve ve domates gibi ürünlerin yanı sıra, Türkiye'nin havuç ihtiyacının % 60'ının burada karşılandığını hatırlatalım. Beypazarı havucunun dondurması, suyu, lokumu, sabunu, keşkülü ve hatta sucuğu bile yapılmaktadır.

BEYPAZARI KARAŞAR BÖLGESİ YÜRÜYÜŞ ROTALARI

1- Çukurören Yaylası-Biçerci Yaylası-Karakise Yaylası-Eğrioia Göleti (17,5 km)

Zorluk Derecesi 3

İlçe sınırlarındaki en uzun yürüyüş rotalarından biri olan parkur, Çukurören Yaylası'ndan doğuya uzanıp Gökçeöz Deresi Havzası'nı takip ederek Biçerci Yaylası'na ulaşıyor. Daha sonra kuzeye yönelerek sırasıyla Ortadağ Tepesi, Samraçayırı, Domuzalanı, Durakgöl Tepesi, Ağı Tepesi, Karakise Yaylası bölgelerini geçip Eğrioia Göleti'nin batısından Eğrioia yaylalar alanına erişiyor.

2- Çukurören Yaylası-Zer Obası-Belenova Yaylası-Eğrioia Göleti (22 km)

Zorluk Derecesi 3

Çukurören Yaylası çıkışlı bir diğer rotamız, Beypazarı-Karışar-Eğrioia orman yolunun bir kısmını kat ediyor. Tamamı toprak yol olan rota kuzey istikametinde ilerleyerek Zer Obası, Kavaklıburun Tepesi, Belenova Yaylası, Domuzlu Tepesi, Mürsel Tepesi üzerinden Eğrioia Göleti'ne varıyor.

3- Eğrioia Göleti Ring (4 km)

Zorluk Derecesi 1

Kuzey-güney doğrultuda uzanan Eğrioia Göleti etrafını dolanan parkur, toprak yol ve patikaları izliyor. Mevsimine göre suyun yükselmesi ve bataklık bölgelerine dikkat etmeniz gerekmektedir. Orman işletmesi deposundan başlayan rota, gölü çepeçevre dolanarak başlangıç noktasına dönmektedir.

4- Eğrioia Göleti-Benli Yaylası 1 (Çamlıdere) (9 km)

Zorluk Derecesi 2

Beypazarı sınırlarından başlayarak Çamlıdere ilçesi sınırlarında sona eren rota, ilk etapta Mahya Tepesi doruklarına tırmanıyor. Doğu istikametindeki yürüyüş, son bölümde engin bir çayırığa konumlanan Benli Yaylası'na iniş şeklinde ulaşıyor.

Boğazkesen Kümbeti-Beypazarı

5-Eğrioia Göleti-Benli Yaylası 2 (Çamlıdere) (11 km)

Zorluk Derecesi 2

Eğrioia Göleti-Benli Yaylası arasındaki ulaşımı sağlayan toprak orman yolunu takip eden parkur, önce kuzeydoğu son bölümde ise güneydoğu istikametinde sürüyor. Valevboğazı Deresi yatağında yürüyerek tırmanışa geçen doğaseverler, Öküzyayla Tepesi'nin eteklerinde yokuş aşağı yürüyerek Benli Yaylası'na varabilirler.

6-Eğrioia Göleti-Sorgun Göleti (Güdül) (38 km)

Zorluk Derecesi 3

Beypazarı ilçesi Eğrioia Göleti ile Güdül ilçesi Sorgun Göleti ara-

sındaki yürüyüş rotasını, 3 günlük etkinlik olarak planlayabilirsiniz. Ayı Deresi, Beşpınar, Başyayla, Kirazlıoluk Yaylası, Aktaş Çeşmesi, Akpınar Yaylası, Kandıra Düzü, Kapaklı Yaylası, Mahkeme Yaylası mevkilerini kat eden rotanın kamp alanları Kapaklı ve Akpınar yaylarıdır.

7-Eğrioia Göleti-İmilze Yaylası-Eğrioia Göleti (Ring) (18 km)

Zorluk Derecesi 3

Eğrioia orman deposu mevki-sinden başlayan rota; Kerpiç, Sariahmet, Terzi, Alınmen, İmirze, Aladağ Boğazı, Şehirliler (Yukarıyayla), Battallar yaylaları turu yaparak tekrar başlangıç noktasına dönmektedir.

8-Eğrioia Göleti-Kuyucak Yaylası-Eğrioia Göleti (Ring) (13 km)

Zorluk Derecesi 3

Eğrioia Göleti çevresindeki gün-birlik yürüyüş rotalarından biri olan parkur, yaklaşık 200 metrelik bir kot farkı tırmandıktan sonra gölet çanağına geri dönüyor. Bu keyifli rota Kıygnılıalan, Çörtenalanı, Gariperenler, Saray Yaylası, İnceçayır, Kuyucak Yaylası, Kuzuçayırı, Taşlıalan bölgelerinin görselliği eşliğinde sürüyor.

9-Eğrioia Göleti-Han Boğazı-Eğrioia Göleti (Ring) (16 km)

Zorluk Derecesi 3

Eğrioia Göleti'nin kuzey bölgesine konuşlanan Han Boğazı mevkisine erişen rota, bir döngü oluşturarak start noktasına geri

geliyor. Rota boyunca Demirci, Sariahmet, Terzi, Battallar yaylaları görülebilir.

10-Eğrioia Göleti-Mahya Tepesi-Eğrioia Göleti (Ring) (13 km)

Zorluk Derecesi 3

Eğrioia Göleti çanağının en yüksek noktası olan 2039 metrelik Mahya Tepe'ye tırmanan yürüyüş etkinliği, yaklaşık 500 metrelik bir tırmanışı içeriyor. Doruk noktasından hafızanızdan kolay silinmeyecek olağanüstü bir manzara seyredeceğiniz rotanın son bölümü, Eğrioia Göleti'ne kadar orman içi inişi kapsıyor.

11-Eğrioia Göleti-Kirazlıoluk Yaylası-Saray Yaylası-Eğrioia Göleti (Ring) (16 km)

Zorluk Derecesi 3

Bölgedeki bir diğer gün-birlik rotası olan önereceğimiz parkur; Ayı Deresi, Efeler Tepesi, Başyayla, Argutçaalanı, Çırçırılanı, Kirazlıoluk Yaylası, Saray Yaylası, Çörtenalanı, Kıygnılıalan mevkilerini kat ederek Eğrioia Göleti'ne geri dönüyor.

12 Eğrioia Göleti-Kuş Kayası Sırtı-Eğrioia Göleti (Ring) (13 km)

Zorluk Derecesi 2

Beypazarı yürüyüş rotaları listesindeki kolay parkurlardan biri olan güzergah, Eğrioia Göleti'nin kuzey ucundan başlayarak Sarıalan Yaylası, Demirci Yaylası, Valevboğazı Deresi, Han Boğazı, Kuşkayası Sırtı, Domuzalan Deresi etaplarını geçerek başladığı bölgeye dönüyor.

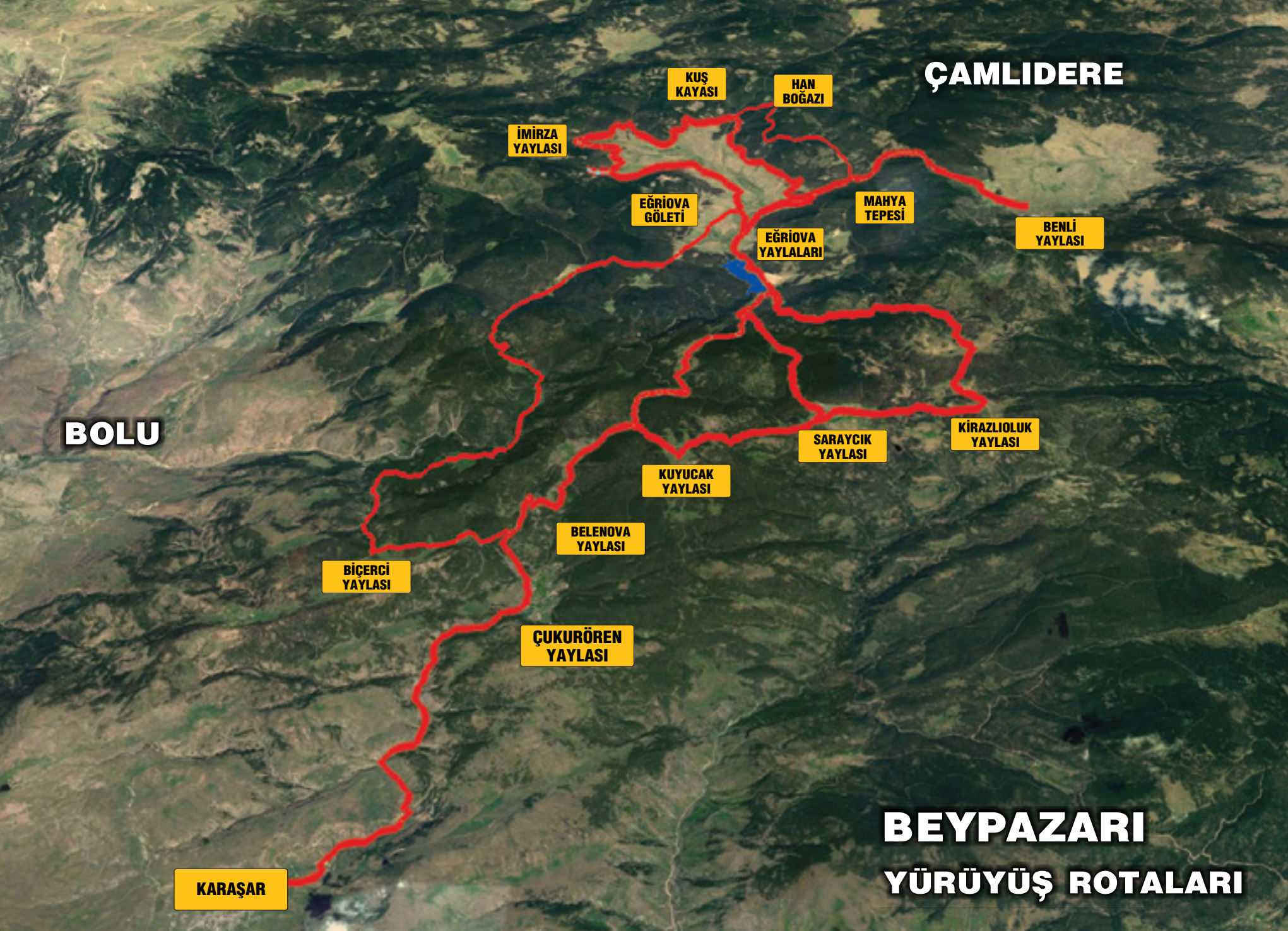
Hemen her kent belli değerlerle tanınır, bilinir. Öyle ki; sembol

Semercilik El Sanatı

Sivil Mimari

ÇAMLIDERE

BOLU

BEYPAZARI
YÜRÜYÜŞ ROTALARI

**KUŞ
KAYASI**

**HAN
BOĞAZI**

**İMİRZA
YAYLASI**

**EĞRİOVA
GÖLETİ**

**MAHYA
TEPESİ**

**BENLİ
YAYLASI**

**EĞRİOVA
YAYLALARI**

**SARAYCIK
YAYLASI**

**KIRAZLIOLUK
YAYLASI**

**KUYUCAK
YAYLASI**

**BELENOVA
YAYLASI**

**BİÇERCİ
YAYLASI**

**ÇUKURÖREN
YAYLASI**

KARAŞAR

KIZILCAHAMAM

ŞİFALI SULARIN BAŞKENTİ

Karagöl-Kızılcahamam

haline gelen o değerlerden bahsedilmezse, kent tanımlamaları eksik kalır bazen. ‘Şifalı Suların Başkenti’ yakıştırması olmaksızın Kızılcahamam’ı anlatmak, güzel bir masalı yarım bırakmaya benzer. Roma döneminde yapılan ve yüzyıllardır kullanılan Sey Hamamı başta olmak üzere kaplıcalarıyla şirin yerleşim, ülke termal turizminin önemli mekanlarından biri. Ankara şehir merkezine 80 kilometre uzaklıkta bulunan bu çam kokulu ilçe, özellikle hafta sonları Ankaralıları tarafından dinlenme merkezi olarak tercih ediliyor. Açık ve kapalı havuzları, çamur banyoları, fizik tedavi merkezleriyle ‘Kaplıcaları Diyarı’; romatizma, siyatik, lumbago, nevralji, bazı

kadın hastalıkları yanı sıra içme kürleriyle karaciğer, böbrek, mide ve safra kesesi hastalıklarına iyi gelmektedir.

Doğuda Çubuk, batıda Çamlıdere ve Güdül, güneyde Ayaş ve Kazan ilçeleri ile kuzeyde Çankırı’nın Çerkeş ve Bolu’nun Gerede ilçeleriyle komşu olan Kızılcahamam ilçesinin en önemli yükseltileri Köroğlu Dağları kütesinin Yıldırım, Işık, Karakiriş ve Hıdır uzantılarıdır. 2034 metrelik Işık Dağı’nın yamaçlarından doğan derelerle beslenen Kirmir Çayı, yerleşimin kayda değer en uzun akarsuyudur. İlçe genelinde Kurtboğazi, Eyrekka-ya ve Akyer barajları ile Üçbaş, Kurumcu, Karacaören, Kırköy, Pazar, Çeştepe göletleri bulunur.

Kara Akbaba/Yusuf ÇETİNTAŞ

Işık Dağı’nın güney yamacına konumlanan Karagöl ise, ilçenin tek doğal gölüdür. Genel olarak karasal iklim sürmesine rağmen bölgede, Karadeniz Bölgesi sınırları içerisinde yer almasının ve var olan baraj göllerinin etkisiyle Batı Karadeniz iklim özellikleri de görülmektedir. Yüksek kesimlerde Başköy, Belpınar, Eldenek, Hıdırlar, İğceler, Miyala, Ören, Salın (Maden), Topuzlu, Ulucak, Yıldırım, Yemişen, Yukarıçam, Yukarıovacık ve Yünlü yaylaları bulunmaktadır.

Tarih boyunca farklı uygarlıklara ve kültürlerle ev sahipliği yapmış olması ilçede çok farklı kültürlerin bir araya gelmesine yol açmıştır. Pek çok köyde, söz konusu zengin tarihi geçmişe ve kültürel mozağe tanık olabilirsiniz. Ağsar, Başköy ve Kız kaleleri, Akdoğan ören yeri, Saray köyü Roma Harabesi, Gelin Kayası, Mahkemeağacın, Alicin ve İğmir köyü kaya mağaraları,

Seyhamamı Kilisesi söz konusu tarihi kalıntıların başlıcalarıdır. Özellikle Mahkemeağacın mağaraları, Roma İmparatorluğunun zulmünden korkan ilk Hristiyan müritlerin kullandığı yerleşke ve kaya kiliselerden oluşmaktadır.

Günümüzde yerel halk tarafından saman ve çeltik otu saklamak için tahıl ambarı olarak kullanılmaktadır. Alicin Deresi Vadisi içindeki yamaçlara kurulan ‘Minyatür Sümela’ görünümündeki Alicin Manastırı, ülkemizdeki kaya kilise örnekleri arasındadır.

Kızılcahamam inanç turizmi açısından önemli değerlere sahiptir. Aşağı ve Yukarı Pazar, Sey camileri ile Taşlıca köyünde Oruç Gazi ve Kırmızı Ebe, Çeştepe köyünde Baba Kibel, Hıdırlar köyünde Horasanlı Abdullah, Kızık köyünde İncik Dede, Kızılcaören köyünde Yunus Dede, Üçbaş köyünde Abdülcemil, Yıldırımören köyünde Durali Dede ve Otacı köyünde Şeyh Abdurrahman türbeleri gezilebilir.

%48’i ormanlarla kaplı olan Kızılcahamam, sahip olduğu kaynak değerleri itibarıyla doğa turizmi konusunda iddialıdır. Sa-

Fosil Ağaç-Soğuksu Millî Parkı

Yusuf ÇETİNTAŞ

Salın Köyü Aslan Heykeli

rıçam, karaçam, köknar ve meşe ağaçlarının egemenliğindeki ilçede bir milli ve iki tabiat parkı bulunmaktadır. Neredeyse ilçe merkeziyle bütünleşen Soğuksu Milli Parkı, 10 milyon yıl önce taşlaşmış ağaçları, peyzaj güzellikleri ve her mevsim farklı görüntüler içermesiyle doğaseverlerin vazgeçilmez mekanlarından biridir. 1050 hektarlık bir alana yayılan tabiat harikası, 1959 yılında milli park ilan edilmiştir. En yüksek noktası 1789 metrelik Arhul Tepesi olan parkın içinde termal oteller, danışma ofisi, piknik alanları, yönlendirme tabelalarıyla belirlenmiş yürüyüş parkurları, seyir terasları, misafirhane, memba suyu işletmesi bulunmaktadır. Soğuksu Milli Parkı'nın zengin bitki örtüsünü, 49 tanesi endemik olmak üzere 474 tür taçlandırmaktadır. Saha içerisinde pek çok yaban hayvanı ve kuş türü barınmaktadır. Türkiye'de nadir görünen deniz kartalı, bozkır kartalı ve atmaca kartalı yanında kızıl şahin, küçük kartal, Mısır akbabası, kara akbaba, küçük kerkenez ve baykuş gibi yırtıcı türler bulunmaktadır. İçlerinde soyu tükenmekte olan ve Gündül-Çamlıdere-Kızılcahamam bölgelerinde üreyen kara akbaba koruma altına alınmıştır. 2009 yılında kurulan zümrüt ye-

Beşkonak Bazalt Kayalıkları

şili Şahinler Tabiat Parkı, Ankara-İstanbul karayolu üzerindedir. Kızılcahamam merkezine 30 kilometre uzaklıktaki park, 40 hektar büyüklüğündedir. Şahinler Tabiat Parkı'nın kaynak değerlerini iğne ve geniş yapraklı ağaç topluluğunun oluşturduğu yoğun orman örtüsü ile volkanik tüf ve andezit arazi yapısı oluşturur. Devletdoruğu mevkinde bulunan ve 2011 yılında tabiat parkı ilan edilen Kartaltepe ise içinde 2 gölcüğün bulunduğu 93 hektarlık bir alana yayılmaktadır. Kızılcahamam ilçesinin jeolojik-jeomorfolojik yapısından yola çıkarak; doğa ve manzara varlığı ile fosil alanları ve volkanik şekilleri değerlendirilerek Kızılcahamam-Çamlıdere Jeopark projesi hayata geçirilmiştir. Bölgede korunması gereken çok

sayıda jeosit varlığı, böylelikle yerel farkındalık yaratılarak turizme kazandırılmıştır. Hayranlıkla izlediğimiz bazı doğal anıtların öykülerini anlamak ve doğada ender bulunan jeolojik oluşumları görmek şeklinde tanımlayabileceğimiz Jeoturizm, son yıllarda kültür turizm olgusunun yükselen değerleri arasındadır. Herhangi bir dal sanarak elinize aldığımız bir ağacın nasıl olup da taş haline geldiğini anlamak, yüksek rakımlarda bulunan kayaların içinde neden denizde yaşayan canlıların fosillerinin bulunduğunu keşfetmek ya da milyonlarca yıl önce yaşamış bir canlının fosiline dokunmak heyecanını tatmak isteyenler, Türkiye'nin ilk jeoparkı olan Kızılcahamam Jeoparkı'nı ayrıntılarıyla ziyaret etmelidir.

Volkan hareketler sonucu yeryüzüne doğru yönelen magma tabakasının yükseldikçe soğumaya başlaması ve kayaçlar oluşurması süreci, ilginç yeryüzü şekilleri ve fosil alanları yaratmıştır. 23-3,5 milyon yılları arasında üç evrede defalarca meydana gelen bu uzun ve zorlu süreç, özellikle Kızılcahamam-Çamlıdere yöresinde görkemli doğa harikaları meydana getirmiştir. Abacı Peri Bacaları, Beşkonak Bazalt Sütunları ve Fosil Yatakları, Soğuksu Fosil Ağaç, Taşlıca köyü Gelin Kaya ve Kaplumbağa Kardeşler, Kavaközü Peri Bacaları gibi dört “jeoyol” ve üç “jeotur” rotası belirlenmiştir. Bu rotalar boyunca Sey Hamamı, Güvem sütun bazaltları ve lav akmaları, Beşkonak balık/yaprak/böcek fosilleri, Işık Dağı, Karagöl, Abacı köyü peri bacaları, Kızık köyü fayı, Pelitçik-Yahşihan köyü silisleşmiş ağaç ormanı, Kızılcahamam

sıcak su kaynakları, Soğuksu Milli Parkı andezitleri/volkanik pişme zonu/ağaç fosili, Kızılcahamam Madensuyu ve travertenleri, Taşlıca köyü Gelin Kaya ve Kaplumbağa Kardeşler, Kazan memeli fosilleri, Çamlıdere tüfleri, Azaphane volkanitleri, Akyarma Tüfleri, Özdere volkanitleri gibi jeolojik oluşumları görebilirsiniz.

Özellikle her yıl Temmuz ayında düzenlenen Kızılcahamam Kültür Sanat ve Su Festivali esnasında bölgeye giderseniz Gözleme, Cızlama, Telli Pilav, Kül Çöreği, Ekmek Balığı, Sübüre, Bazlama, Ekmek Aşı, Ağsak Söğüşü (Çılbır), Böde (külde yumurta), Soğanlı Tirit, Efelek Sarması, Toyga Çorbası, Büryan, Haside, Höşmerim, Kaygana, Soğan Dolma, Göce Çorbası, Kapama gibi özel yemek çeşitlerini tatabilirsiniz.

Durhasan Kaya Mağaraları, Kızılcahamam

Alicin Manastırı-Yusuf ÇETİNTAŞ

KIZILCIHAMAM YÜRÜYÜŞ PARKURLARI

- 1- Abdusselam Zirvesi
- 2- Akçakese Köyü-Kurumcu Köyü
- 3- Aktaş Vadileri
- 4- Aşağı Höyük Göleti (Kurumcu Köyü)-Alicin Manastırı
- 5- Avdan Dere-Kızılcaören Yaylası-Kızılcaören Köyü
- 6- Bağören Köyü-Başören Köyü-Kuşçuören Köyü
- 7- Bayır köyü-Hodulca Zirve
- 8- Berçinçatak Köyü-Yayla-Berçinçatak Köyü
- 9- Berçinçatak Yaylası-Üçoluk Sedi Tepesi
- 10- Binkoz Köyü-Yayla-Binkoz Köyü
- 11- Çalkaya Tepesi-Çatak Yaylası-Yıldırımelören Göleti
- 12- Çeltikçi-Kurumcu Köyü-Elmalı Göleti
- 13- Çukurca Köyü-Kaletepe
- 14- Eğrekkaya Barajı-Sarayköy-Hamam Çayı
- 15- Eğrekkaya Barajı-Kızılcaören Köyü
- 16- Eğrekkaya Köyü-Hodulca-Eğrekkaya
- 17- Eđerlibaşköy-Kaletepe
- 18- Eđerlibaşköy-Emeklidede Tepesi
- 19- Eğerlibaşköy-Işık Dağı-Karagöl
- 20- Eđerlidereköy-Kaletepe
- 21- Emeklidede Tepe-Salin Mağarası
- 22- Işık Dağı-Karagöl-Şelale-Köseler Mahallesi
- 23- İğdir Köyü-İğdir Göleti-Çeştepe Köyü
- 24- Karacaören Baraj Gölü Ring
- 25- Kavaközü Köyü-Sey Hamamı
- 26- Kınık Köyü-Tahtalar Köyü
- 27- Kızılcaören Köyü-Soğuksu Milli Parkı
- 28- Kızılcaören Köyü-Kızılcaören Yaylası-Aluç Dağı Tabiat Parkı
- 29- Kızılcaören Köyü-Çamlıdere Yaylası
- 30- Kızılcaören Yaylası-Kirazlıyayla
- 31- Kozlu Kanyonu

- 32- Merdivenliin-Semeler Köyü
- 33- Orhaniye Köyü-Karyağı Dağı-Güvenç Göleti-Sarıbeyler Köyü
- 34- Pazar Köyü-Kurtboğazı Barajı
- 35- Saraycık Köyü-Mahkemeağacı Köyü
- 36- Sarayköy-Dereli Köyü
- 37- Sey Hamamı-İstanbul Yolu
- 38- Soğuksu Milli Parkı Kısa Tur (Fosil Ağaç)
- 39- Soğuksu Milli Parkı Uzun Tur
- 40- Süleler Köprüsü-Akyar Barajı
- 41- Şahinler Milli Parkı
- 42- Tahtalar Köyü-Alicin Manastırı
- 43- Tekke Köyü-Hıdır Dağı-Kumara Çeşmesi
- 44- Üyücek Yaylası
- 45- Yıldırımdemirciler Köyü-Balcılar Köyü
- 46- Yıldırımhacılar-Hacılar Yaylası-Çukurca Yaylası-Sivrice-taş-Çukurca Köyü
- 47- Yukarı Höyük Köyü-Samu Göleti
- 48- Yüncüler Yaylası-Alakoç Yaylası-Çamkoru Tabiat Parkı

Işık Dağı Yürüyüşü/Onur KAR

ÖNEMLİ TELEFONLAR

Polis	155
Jandarma	156
Acil Servis	112
Orman Yangın	177
Ankara AFAD	(0 312) 2525979-2525980
Ankara AKUT	(0 312) 2203111

Bilgi ve Rehberlik

Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	0 312 3108787
	www.ankarakultur.gov.tr
Çamlıdere Belediyesi	0312 7431013
Yusuf ESİM (Çamlıdere Belediyesi)	0506 3291165
Çubuk Belediyesi	0312 8371073
Mehmet Ali KIYMET (Çubuk Trekking)	0533 7336078
Muhittin SAYAN (Çubuk Trekking)	0538 8752071
Güdül Belediyesi	0312 7281086
Osman ÖKSÜZ (Güdül-Sorgun Köyü)	0534 9616266
Nallıhan Belediyesi	0312 7851011
Nallıhan Turizm Gönüllüleri Derneği	0312 7855935
Beypazarı Belediyesi	0312 7622510
Kızılcahamam Belediyesi	0312 7361030
Yusuf Çetintaş (Kızılcahamam Belediyesi)	0553 1414393

KAYNAKÇA

1. Yürümeye Övgü, David LE BRETON, Sel yayıncılık-2003
2. Alternatif Turizmde Beypazarı, TC Kültür Turizm Bakanlığı/Ankara Kalkınma Ajansı 2012 (TR51/15/SÜR/0004)
3. Nallıhan'da Kırsal Turizm Doğa Yürüyüş Parkurlarının Belirlenmesi, İyileştirilmesi, Türkiye Çevre Vakfı/Ankara Kalkınma Ajansı-Haziran 2012 (TR51/11/TUR/0020)
4. Çamkoru Tabiat Parkı Yürüyüş Rotaları, TC Kültür Turizm Bakanlığı/Ankara Kalkınma Ajansı-2012
5. Kızılcahamam-Çamlıdere Jeoparkı, Kızılcahamam Belediyesi-2012
6. Kızılcahamam Jeosit Yürüyüş Rotaları, Hamdi MENGÜ-Yusuf ÇE-TİNKAYA, Kızılcahamam Belediyesi-2012
7. Çamlıdere Tarih ve Kültür Atlası, Abdülkerim Erdoğan, Çamlıdere Belediyesi-2011

TEŞEKÜRLER

Arif ÇAKIR (Tempo Tur)
Ayça ÖĞRETMEN (Biyolog)
Hamdi Emre KARACA (Güdül Belediyesi)
Yusuf ESİM (Çamlıdere Belediyesi)
Necati DURAN (Güdül-Tahtacıörencik)
Mehmet Ali KIYMET (Çubuk Trekking)
Muhittin SAYAN (Çubuk Trekking)
Onur KAR (Ankara Trekking)
Oya BERK (GPS Koordinatları Düzenlenmesi)
Selami KALAY (Ankara Trekking)

